et di. lxxxvj. Inferioꝝ. Et diſt. xlv. Sed illud. Et. xxiiij. q. iiij. Eſt iniuſta. De hac nõ habẽt ſe ĩtromittẽ niſi ꝓſidẽtes et erga ſibi ſubditos Vñ aug. dic. Et q̃ emẽdat verbẽ ĩ quẽ ptãs datur. et coherceat aliq̃ diſciplina: mĩmaꝫ ꝓſtat. Multa eñ bona etiã ĩuitis ꝓſtãda ſũt. diſ. xlv. Si ḡ nõ daꝛ ptãs ſup delinquẽtẽ: nõ debꝫ punire. Tertia q̃ſtio vtrũ admittãꝛ oẽs vt criminoſi et infames ad denũtiatõeꝫ. Et rñdetur ꝙ ſic. Si bono zelo denũtient. Sed criminoſi qui. ſ. ꝑſeuerãt ĩ malis. eoipo ꝙ tales nõ videtur bono zelo moueri cum ſe nõ corrigãt. Ad euãgelicã denũtiatõeꝫ oẽs poſſũt admitti. cũ nõ ĩtendaꝛ niſi emẽdatio frĩs: nõ punitõ. niſi ꝑſumaꝛ ꝙ hoc nõ ĩtendiꝛ: ſꝫ diffamatõ aut vindicatõ. Ad denũtiatõꝫ iudicialeꝫ. vbi etiã intẽdiꝛ punitõ. ſuandũ ẽ ꝙ habetur extra de actu. Qualiter et qñ. et. c. inquiſitõis.

Titulus duodecim⁹ de dono ꝯſilij.
Conſilium bonum exigit rectitudinẽ ſui. celſitudinẽ principij ⁊ aptitudinẽ exilij. Ca. j.

Circa donum conſilij tria poſſum⁹ conſiderare. ſ. rectitudineꝫ ꝯſilij. celſitudinẽ principij. aptitudinem auxilij. Et q̃tũ ad primũ ſciendũ. ꝙ tũc recte ꝯſiliaꝛ quis. cũ facit tria q̃ tãgit phs. iij. ethicoꝝ. Primo ſi debituꝫ finẽ ſibi ꝓſtituat. ſecundo ſi media accomoda ad finẽ ĩueniat. tertiõ ſi tp̃us ꝯueniẽs ꝯſilio aſſumat. Primo igiꝛ ad hoc vt aliq̃s recte cõſilieꝛ: oꝫ ꝙ ſibi finẽ debitũ ꝓſtituat. De pricipio eñ nõ ẽ ꝯſiliũ. q2 ꝯſiliũ ẽ ĩquiſitõ rõis de aliq̃ opabili a nobis. Sꝫ principia ĩ oĩ ſcĩa oꝫ ſupponẽ tãq̃ certa. In oĩ igiꝛ inq̃ſitõe pricipiuꝫ ſub q̃ſtione vel ſub inquiſitõe rõnis nõ cadit. Similiꝛ ꝯſiliũ nõ ẽ de fine. Cui⁹ rõ ẽ. q2 illud de q̃ ẽ: fert iudiciũ an eligẽda ſint vel vitãda. abſq3 inq̃ſitõe rõis. Sꝫ finis ⁊ id qd̃ habeꝛ vt finis: ẽ iã determinatũ et certũ. vt ĩ qualibet ſcĩa pricipiũ illi⁹ ſcie. Secũdo q̃s recte ꝯſiliaꝛ ſi media accomoda vel ꝯueniẽtia ad finẽ ĩueniat. Q2 eñ de aliq̃bus nõ ſit ꝯſiliũ: ꝓcedit ex eo. vel q2 ſũt determinata. i. q̃ habent determinatas vias ꝓcedẽdi ad determinatos fines. nõ oꝫ ibi ꝯſiliari. ſicut ſcriptor ñ ꝯſiliatur quõ debeat litteras trahẽ. q2 hoc ẽ iã determinatũ ꝑ artẽ ⁊ nõ dubiũ. Si aũt ſũt mĩma vel ĩutilia q̃ parũ adiuuãt vł̃ ĩpediũt ad ꝯſequẽdũ finẽ. q2 nõ multũ refert vtrũ ſic vel ſic fiant. qd̃ aũt parũ ẽ rõ accipit vt nihil. vnde de hmõi nõ ẽ ꝯſiliũ: ſꝫ de eo qd̃ ẽ ꝯueniẽti⁹. vtili⁹ et facilius. ad ꝯſequẽdũ finẽ. quale ꝯſiliuꝫ eſt daꝛ de paupertate. math. xix. Si vis ꝑfect⁹ eẽ. vade et vẽde oĩa q̃ habes et da paupibꝫ. quod vtile ꝯſiliũ ẽ nõ p̃ceptũ. Et de virginitate vel viduitate. j. coꝝ. vij. De ỽginibꝫ aũt p̃ceptum dñi nõ habeo: ꝯſiliũ aũt do. qd̃ eſt de meliori.

Et merito. q2 vt dĩ eccĩ. xxvj. Nõ ẽ digna põderatõ aĩe ꝯtinẽtis. ambro. Virginitas ſuaderi pt̃. imperari nõ pt̃. Res ẽ magis voti ꝙ p̃cepti. xxxij. q. j. Integritas. De obedientia ait ſtephan⁹ papa cuidaꝫ vxoricide. Placeat tibi ꝯſiliũ nr̃m. qd̃ tibi meli⁹ ⁊ vtili⁹ videri pt̃. Relique hoc malignũ ſeculũ. Ingredẽ monaſteriũ. hũiliare ſub manu abbatis. cũcta facito ſimplici aĩo q̃ tibi fuerint impata. xxxiij. q. ij. Admonere. Tertiõ ad hoc ꝙ aliq̃s recte ꝯſilieꝛ: oꝫ ꝙ aſſumat tp̃s ꝯueniens. ne ſit nimis moroſus et tard⁹. vt trãſeat debitũ tp̃us. Nec eẽ nimis velox. vñ calixt⁹ papa. Nos eñ tp̃e ĩdigem⁹ vt aliq̃d maturi⁹ agam⁹. Nõ p̃cipitẽ⁹ ꝯſilia et opa nr̃a neq3 ordinẽ eoꝝ corrũpam⁹ di. l. pondẽt. Ad hec tria q̃ faciũt ꝯſiliũ rc̃m opaꝛ quedã ỽtus moralis ꝑs prudẽtie q̃ diciꝛ eubulia. q̃ ẽ rc̃e ꝯſiliatiua vt dic phs. vj. ethicoꝝ. vbi aũt deficit aliqd̃ hoꝝ. vt ꝙ ſibi ꝓſtituat malũ finẽ. puta ĩtẽdẽs ſuã exequi voluptatẽ vł̃ vtilitatẽ. nõ honorẽ dei ſalutẽ ſui vł̃ proximi. vel etſi bonũ finẽ eligit. tñ vias q̃bꝫ ad illud ꝯſequẽdũ ꝑueniat. et media indebita accipiat. puta vt vincat iuſtã cauſã. mẽdatio vtiꝛ vt vĩcat ĩimicũ ꝓditorẽ facit. vel aliud ĩdecẽs vel tp̃us debitũ nõ aſſumit. vel modũ. q2 non firm⁹ ꝑmanet. nõ ẽ bonũ et rectũ ꝯſiliũ. Propter hoc ſequiꝛ. ꝙ peccator. ſ. ĩ mortali ꝑmanẽs: nõ ẽ bene ꝯſiliatiu⁹. q2 nõ obſuat debitas circũſtãtias. vel debitũ finẽ nõ attẽdit cũ peccat. Et ꝑ oppoſitũ. virtuoſus q̃libet ẽ bene cõſiliatiu⁹: etſi ſit ydiota. in his. ſ. q̃ ꝑtinẽt ad bonũ ỽtutis. lꝫ ĩ alijs. vt ĩ negociatõibꝫ vel rebus bellicis. vel hmõi nõ ſit bene ꝯſiliatiuus. Hec ſm tho. in. iij. diſt. xxxv. art. iiij. exceptis auctoritatibus decretoꝝ.

Quantum ad ſecundũ. ſcilicꝫ. §. j. de certitudie vel celſitudine iudicij. que habetur ꝑ donũ ꝯſilij. Sciendũ ꝙ ꝓpriũ ẽ creature rõnaľ. vt ꝑ iq̃ſitõem rõis moueaꝛ ad aliquid agẽdũ. Que q̃dẽ iq̃ſitio rõis ꝯſiliũ dĩ. Sꝫ q̃a rõ hũana nõ pt̃ cõphẽdere ſingularia ⁊ ꝯtingẽtia q̃ poſſũt occurrẽ. et etiã deficẽ ne ad finẽ intẽtũ ꝑducat ea de q̃bus ꝯſiliaꝛ. Ideo certitudinẽ ꝯſilij attingẽ nõ ẽ hũanũ: ſꝫ diuinũ. cui⁹ ẽ ꝑ certitudinẽ cõtingentiũ euentus ꝓuidere. Et ideo oꝫ ꝙ hãc certitudinẽ habẽdam. mẽs humana inſtinctu ſpũſſancti eleueꝛ ſup̃ humanũ modũ. ad quã certitudinẽ nõ pt̃ ratõe dictaminis eleuari. Et ideo indiget homo ĩ iq̃ſitõe ꝯſilij dirigi et eleuari a deo q̃ oĩa cõphendit. Et hoc fit ꝑ donũ ꝯſilij. Qd̃ ſic diffinitur. ſm tho. i. iij. di. xxxiiij. ar. ij. Donũ cõſilij ẽ. q̃ hõ accipit hoc qd̃ agendũ ẽ. quaſi ꝑ certitudinẽ a ſpũſãcto edoct⁹. ſup̃ humanũ modũ. Vel aliter. Donum conſilij eſt quo homo dirigiꝛ ĩ agendis et cauendis: nõ ꝑ inquiſitõeꝫ ratõis ſed quaſi cõſilio accepto a ſpiritusſancto. Naꝫ ſcire ꝑ certo omnia agibilia: et cauere oĩa impediẽtia a cõſecutõne vite eterne: non eſt

ex dictamine rõis: ſʒ ex virtute ſpũſſãcti q̃ fi-
lij dei agunt̃. ro. viij. Vel aliter ↄſiliũ qð ẽ do-
nũ ẽ quo ſpũſſãctus dirigit nos ĩ oĩbꝫ q̃ ordi-
nant̃ in finẽ vite eterne ſiue ſint de neceſſita-
te ſalutis ſiue nõ. hec tho. ſcða ſcðe. q. lij. art.
iij. ¶ Q: aũt mens humana ꝑ donũ ↄſilij iſtru
at̃. dirigat̃ et ꝑficiat̃ ĩ agẽdis. oſtendit̃ tripli
citer. Primo ex interꝑtatõe. ſecũdo ex ſimili-
tudine. tertio ex ratõe. Ex interꝑtatõe patet.
Nã ↄſiliũ dr̃ quaſi ↄſidiũ. eoꝙ mĺti ↄſident ad
ↄferẽdũ ſimul. quos oportet ↄſiderare plures
ↄditiones ſeu circũſtantias. quas dũ vnus in
ↄſiderando d̃ficit alius melius ꝑcipit. vt dicit
tho. j. ſcðe. q. xiiij. ar. ij. Sic a ſimili. q: hũana
rõ non poteſt habere aliquã certitudinem de
euentibus cõtingentiũ ad ꝓuidendũ d̃ eis per
donũ cõſilij ſpũſſancti rõnem humanã iſtruit
de agendis ſupꝫ hũanuʒ modũ. Unde vrbanus
papa. Cũ ſanctuſſpũs infundit̃. cor fidele per
prudentiã et ↄſtantiã dilatat̃. de ↄſe. diſt. iiij.
omnes. Ad prudẽtiam aũt ꝑtinet conſilium.
Secũdo hoc ꝓbat̃ ſimilitudine. videmus eñi ĩ
rebus humanis. q: illi qui nõ ſuffitiũt ſibipĩs
in inq̃ſitõe ↄſilij. a ſapiẽtioribus ↄſilia exqui
rũt ſm documentũ illud thob. iiij. Cõſiliũ ſeꝑ
a ſapiẽte inquire. Et di. xxij. De q̃bus dr̃. ſFa
cilius ĩuenit̃ qð a pluribus ſenioribus q̃ritur
Sic ad ꝓpoſitũ. quia ratio humana nõ poteſt
cõprehendere ſingularia et ↄtingentia. q̃ poſ
ſũt occurrere: ideo magis ĩdiget hõ inquiſiti
one ↄſilij. q. ↄſilio accepto a deo. qui oĩa com
prehẽdit ſm tho. ſcða ſcðe. q. lij. ar. ij. ¶ Tertiõ
hoc declarat̃ ex rõe. Nam ratio humana per-
ficitur ꝑ hoc mouetur a ſuꝑiori ꝑ̃ncipio mo-
tiuo: ſic corpus qð mouet̃ a ſpiritu. Manife-
ſtũ eſt autẽ q: rectitudo rõnis humane com-
ꝑatur ad rõeʒ diuinã. ſicut principiũ motiuũ
inferius ad ſupi⁹. Ratio eñi eterna eſt ſupre-
ma regula oĩs hũane rectitudinis: et ideo
regula hũana maxime ꝑficit̃ et adiuuat̃. ſm
q: mouet̃ ⁊ regulatur a ſpiritusãcto ꝑ donuʒ
cõſilij. circa ea q̃ ſunt agenda ꝓpter finẽ. tho.
ſcða ſcðe. q. lij. ar. ij. Et phs dicit in. c. de bõa
fortuna q: his q̃ mouentur ꝑ inſtinctũ diuinũ
nõ expedit conſiliari ſm rationẽ humanam
ſʒ ſequãtur inſtinctũ diuinũ quia mouentur
a meliori ꝑ̃ncipio. Ad quod optime facit qð
habet̃. xix. q. ij. Due ſũt leges publica. ſ. hũa
na ſcripta ⁊ priuata. ſ. ſpũſſãcti. Et q̃ hac ſecũ
da ducunt̃ nõ ſubitiunt̃ ꝓ̃one ibi vide bene.

¶ Q̃tuʒ ad tertiũ. ſ. aptitu. §. ij.

dinẽ ↄſilij nota q: quita beatitudo q̃ eſt. Bea-
ti miſericordes. adaptat̃ huic dono ſicut diri-
genti. Q̃uis eĩ ꝑ conſiliũ ĩ omnibꝫ d̃tutũ acti-
bus dirigamur. ſpecialiter tñ ĩ opibus miſe
ricordie. Nã cũ conſiliũ ſit d̃ his q̃ ſũt ad finẽ
vtilia: ſeq̃t̃ q: de his q̃ ſũt maxime vtilia ad fi
nẽ: maxime cõſiliũ erit vtile et neceſſariũ. Sʒ
miſcðia maxime ẽ vtilis ad fineʒ. ſm illud. j.
ad thi. iiij. Pietas ad oĩa vtilis ẽ. q̃ exhibetur
ꝑ. vij. oꝑa miſcðie corꝑalis. et multomagis ꝑ
oꝑa miſcðie ſpũalis. vt docere. ꝑ̃dicare. regẽ
et hmõi. tho. ſcða ſcðe. q. lij. art. iiij. Idẽ oñdit
aug⁹. ĩ ſermone dñi in mõte: dicẽs. Cõſiliũ cõ
uenit miſericordibꝫ. q: vnicũ remediũ ẽ de tã
tis malis exui et liberari: dimittere alijs ⁊ da
re. Ad idẽ glo. ſuꝑ illud. Beati miſericordes.
Miſcðia ait eget ſpũ ↄſilij. ſine quo nemo cir-
cũſcripte miſeretur. Initiũ ẽ ſui miſereri: fi-
nis ẽ ꝑ alio mori. dañ. iiij. Placeat tibi rex cõ
ſiliũ meuʒ. peccata tua elemoſinis redime. de
pe. di. j. Q̃obrẽ. Q̃ñ aũt elemoſina cadat ſub
ꝑ̃cepto et qñ ſub cõſilio. habes plene d̃clara-
tũ in ſecũda ꝑte ti. j. c. xxiiij. de inhũanitate.

¶ De conſilijs euãgelicis. Et primo de conſi-
lio obedientie. Capitulum. II.

Q Uia optimũ hominis
eſt. vt mẽte deo adhereat et rebus
diuinis. Impoſſibile ẽ autẽ q: hõ
intenſe circa diuerſa occupet̃. ad
hoc q: liberi⁹ mens hominis ferat̃ ĩ deũ. ĩquit
tho. ĩ. iij. ↄ gẽtiles. dant̃ ĩdiuidua lege ↄſilia.
q̃bus hoĩes ab occupatõibꝫ vite p̃ñtis retra-
hant̃. q̃tũ poſſibile ẽ vitã agẽti terrenaʒ. Nõ
ẽ aũt hoc ita homini neceſſariuʒ ad iuſtitiaʒ
vt ſine eo iuſtitia eẽ nõ poſſit in ipõ. Nõ eniʒ
virtus et iuſtitia tollitur. ſi hõ ſm ordinẽ ra
tionis. corporalibus et terrenis rebus vtatur
Et ideo huius diuine legis admonitões: dicũ
tur ↄſilia nõ ꝑ̃cepta. inq̃tũ ſuadetur homini
vt ꝓpter meliora min⁹ bona ꝑ̃termittat ¶ Oc-
cupatur aũt humana ſolicitudo ſm cõem mo
dũ hũane vite erga tria. Primo quideʒ circa
ꝓpriã paſſionẽ. quid agat aut vbi cõuerſetur
Secũdo circa ꝑſonas ſibi ↄiũctas. ꝑ̃cipue vxo
rẽ et filios. Tertio circa res exteriores ꝓcurã
das. q̃bus homo indiget ad ſuſtentationẽ vite
Ad amputandã igit̃ ſolicitudinẽ circa res ex
teriores datur in lege diuina ↄſiliuʒ paupta
tis. vt. ſ. res hui⁹ mũdi abiciat. q̃bꝫ anim⁹ ei⁹
ꝑ ſolicitudinẽ aliquã ĩplicari poſſet. Hinc ẽ
q: dñs dicit. math. xix. Si vis perfect⁹ eẽ. vade
et vẽde oĩa q̃ habes et da pauꝑibus ⁊ ſequere
me. Ad ãputãdã at̃ ſolicitudinẽ vxoris ⁊ fili
orũ. dat̃ hoĩ ↄſiliũ de virginitate vel caſtitate
ſuãda. Hinc ẽ qð dr̃. j. cor̃. vij. De virginibus
aũt ꝑ̃ceptũ dñi nõ habeo: ↄſiliũ aũt do. Et h⁹
ↄſilij rõeʒ aſſignãs ſubdit. Qui ſine vxore eſt
q̃ ſũt dñi cogitet quõ placeat deo. Qui aũt cuʒ
vxore ẽ: ſolicit⁹ ẽ q̃ ſũt mũdi: cogitat quõ pla
ceat vxori et diuiſus ẽ. Ad ãputãdã aũt ſolici
tudinẽ hoĩs circa ſeipm̃. dat̃ ↄſiliũ obediẽtie
ꝑ quã hõ diſpoſitõʒ ſuoꝝ actuũ ſuꝑiori ↄmit-
tit ꝓpter qð dr̃ heb. vlt̃. Obedite ꝑ̃poſitis vr̃is
et ſubiacete eis: ipi eñi ꝑuigilãt q̃ſi rõeʒ red
dituri ꝑ aĩabus nr̃is. Q: ſũma hoĩs ꝑfectio in
hoc conſiſtat q: mens hominis deo vacet. Ad
hanc aũt mentis vacationẽ predicta tria ma-
xime vident̃ diſponere. ↄuenienter ad ꝑfectiõ
nis ſtatuʒ ipa ꝑtinere videt̃: nõ quaſi ipe ſint

ꝑfectões. ſꝫ quia ſũt diſpoſitões quedã ad ꝑfectõeꝫ. q̃ i hoc ꝯſiſtit. ꝙ mẽs hominis deo vacꝫ Et hoc expreſſe oſtendũt v̾ba dñi pauptatem ſuadentis. Si vis perfect⁹ eẽ ⁊c̃. ſubdẽs. Seq̃re me. q̈ſi i ſua ſequela ꝑfectõis ꝯſtituẽs vitã ¶ Poſſũt etiã p̃dicta tria dici ꝑfectõis ſigna ⁊ effectus. Cũ eñ mẽs amore et deſiderio alic⁹ rei vehemẽter afficiꝰ: ꝯſequẽs eſt vt alia poſt ponit. Ex hoc g̃ ꝙ mẽs hominis feruẽꝰ amore et deſiderio ĩ diuina ferꝰ. in q̃ ꝑfectõnẽ cõſtare manifeſtũ eſt. ſeq̃tur ꝙ omnia q̃ poſſũt ipm retardare. q̃ min⁹ feratꝰ in deũ abiiciat. ñ ſolũ carã vxorẽ et ꝓlis affectũ ac rerũ exteriorꝫ: ſꝫ etiã ſuipius. Et hoc ſignant verba ſcripture. Diciꝰ eñ cantꝰ. viij. Si dederit hõ oẽꝫ ſubſtãtiã ꝓ dilectõe: q̈ſi nihil deſpicit eam. Et math. xiij. Simile ẽ regnũ celoꝝ hoĩ negociatori q̈rẽti bonas margaritas: inuẽta aũt vna ⁊c̃. Et phil'. iij. Que mihi aliq̃n fuerunt lucra: arbitratus ſum vt ſtercora. vt xp̃m lucrifaciam ¶ Adde ꝙ ſignũ maxime et ꝑfecte amicitie vnius ad alteꝝ eſt. cũ ſe et ſua amico dat. Sic cũ ꝑ pauptateꝫ offerat quis bona exteriora deo. ꝑ caſtitatẽ corpus. ꝗ maxias delectatões eius. ſ. venereas ſibi aufert: et voluntatẽ ꝓpriaꝫ quo nil maius. dat p̃lato cuius volũtati ſe ſubicit loco dei: et ideo ꝑ iſta ſigñ ꝑfecta amicitia ei⁹ ad deũ. Quia igiꝰ predicta tria. diſpoſitões. effect⁹ et ſigna ſũt ad ꝑfectõꝫ ꝯuenienter q̃ p̃dicta deuouẽt deo. dicunꝰ eſſe ĩ ſtatu ꝑfectõis. ꝑfectio aũt ad quã p̃dicta diſponũt. ĩ vacatõe mentis ad deũ ꝯſiſtit. Unde p̃dictoꝝ ꝓfeſſores religioſi dicunꝰ. quaſi ſe et ſua ꝑ modũ ſacrifitij deo dedicantes. Religio eñ ĩ cultu diuino ꝯſiſtit. vt ĩ oblatõib⁹ ⁊ ſacrifitijs et hmõi. hec tho. in. iij. ꝯ gẽtiles. c. cxxv. Et. xiiij. q. j. dꝰ. Ubi ꝯſiliũ datur offerẽtis eſt arbitrium. vbi v̾o preceptum neceſſitas ſeruientis.

¶ De obedientie voto ⁊ alijs. §. j

votis. Sciẽdũ ꝙ ſtultũ viſũ eſt aliquib⁹ obligare ſe voto ad obediendũ alicui aut q̃dcũq; ſ̾uandũ: ĩducẽtib⁹ hãc rõeꝫ. Unũ q̃dcũq; bonuꝫ quãto liberi⁹ agiꝰ: tãto virtuoſius eẽ videtur. Quanto eñ ex maiori neceſſitate q̃s ad aliquid obſ̾uandũ aſtringiꝰ: tãto min⁹ libere id agere videꝰ. Videꝰ igiꝰ derogari laudabilitati virtuoſoꝝ actuuꝫ ꝑ hoc. ꝙ ex neceſſitate obediẽtie vel voti fit. ¶ Sꝫ hoc ĩprobat tho. iij. ꝯ gẽtiles. c. cxxxiij. tripliciꝰ. p̃mo dicit. ꝙ q̃ hoc dicũt videnꝰ ignorare diuerſitatẽ neceſſitatũ. Eſt eñ triplex neceſſitas. Quedã ex coactõe. quedã ex interiori ĩclinatõe. quedaꝫ ex fine. Et prima q̃dẽ neceſſitas laudẽ virtuoſorũ actuũ diminuit. ꝗ ꝯ̃riatur volũtario. Coactũ ẽ eñ q̃d eſt volũtati ꝯ̃riũ. Secũda neceſſitas que. ſ. ẽ ex ĩteriori inclinatõe ꝓcedẽs: laudẽ virtuoſi actus nõ minuit: ſꝫ auget: facit eñ volũtatẽ magis intendẽ in actũ virtutis. Patet eñ ꝙ habitus v̾tutis quãto fuerit ꝑfectõr tãto vehemẽti⁹ volũtatẽ tendẽ facit ĩ actũ v̾tutis bonũ: et min⁹ ab eo deficere. ꝙ ſi ad finẽ ꝑfectõis ꝑuenerit: quãdaꝫ neceſſitateꝫ infert ad intẽſe agendũ et min⁹ deſiciendũ. ſicut ẽ in beatis q̃ peccare nõ poſſũt. nec tñ ꝓpter hoc aut libertati volũtatis aliquid deperit aut actus bonitati. Tertia neceſſitas ẽ ex fine ſicut dꝰ alicui eẽ neceſſariã nauẽ vt trãſeat mare Patet aũt ꝙ huius neceſſitas libertatẽ volũtatis nõ minuit nec actuũ bonitatẽ. q̃n poti⁹ q̃ ad quid auget. q. neceſſariũ ad finẽ: ex hoc ipo laudabile ẽ: et tãto laudabilius: quãto finis fuerit melior. Neceſſitas aũt obſ̾uãdi que q̃s nouit aut obediẽdi ei cui ſe ſuppoſuit: nõ ẽ neceſſitas coactionis. nec etiã ex interiori inclinatõe ꝓueniẽs: ſꝫ ex ordine ad finẽ. Eſt eñ neceſſariũ vouẽti hoc vel illud agẽ: ſi debet votũ impleri aut obediẽtia ſ̾uari. Cũ igiꝰ hi fines laudabiles ſint. vtpote q̃bus homo deo ſe ſubicit: neceſſitas p̃dicta nihil diminuit d̾ laude virtutis ¶ Secũdo ꝙ talis obligatõ quam quis ſibi ſumit non diminuit de laude v̾tutis ꝓbaꝰ ſic. Conſiderandũ ẽ eñ. ꝙ dũ impleꝰ aliqua que quis nouit. vel que ſibi p̃cipiunꝰ ab eo cui ſe quis ſubdidit ꝓpẽ deũ. maiori laude ⁊ remuneratõe ſunt digna. Sicut eñ ꝯtingit vnũ actũ eẽ duoꝝ vitioꝝ. dũ act⁹ vni⁹ vitij ad finẽ alterius vitij ordinaꝰ. vt cũ q̃s furaꝰ vt forniceꝰ. Act⁹ q̃deꝫ ſm ſpẽm ẽ auaritie. ſm intentõeꝫ ẽ luxurie. Sic eodẽ mõ ꝯtingit ĩ actibus v̾tutũ. Act⁹ eñ vni⁹ v̾tutis ad actũ alterius v̾tutis pꝰ ordinari. Sicut cuꝫ q̃s dat ſua. vt cũ eo habeat amicitiã caritatis. Act⁹ q̃deꝫ talis ex ſpẽ ſua ẽ act⁹ liberalitatis. Ex fine eſt actus caritatis. Huius aũt act⁹ maiorẽ laudẽ habet v̾tutis ex caritate q̃ʒ ex liberalitate. vñ etſi remittaꝰ ex eo ꝙ liberalitatis ẽ. ex eo ꝙ ad caritatẽ ordinaꝰ maiori laude et mercede dign⁹ ẽ q̃ʒ ſi liberali⁹ agereꝰ nõ ĩ ordine ad caritatẽ. Ponam⁹ g̃ aliquẽ. aliq̃d op⁹ v̾tutis agẽtẽ. puta ieiunantẽ: vel ſe a venereis ꝯtinẽtẽ. Eq̃dẽ ſi hoc agat abſq; voto: erit act⁹ abſtinẽtie vel caſtitatis. Si ex voto referꝰ vlteri⁹ ad aliã v̾tutẽ. cui⁹ ẽ deo vouẽ aliq̃d. ſ. ad religionẽ. q̃ potior ẽ caſtitate vel abſtinẽtia. vtpote faciẽs nos recte habẽ ad deũ. Erit g̃ act⁹ abſtinẽtie vel ꝯtinẽtie laudabilior in eo q̃ ex voto facit. etſi nõ ita delectaꝰ ĩ abſtinentia. ex eo ꝙ delectaꝰ ĩ potiori v̾tute q̃ ẽ religio ¶ Tertõ ſic volũtas p̃cedẽs actũ manꝫ v̾tute ĩ tota executõe act⁹. ⁊ ipm laudabilẽ reddit: etiã q̃n de ꝓpoſito volũtatis ꝓpter quẽ actũ ĩcipit. ĩ executõe operis nõ cogitabat. Nõ eñ oꝫ vt q̃ ꝓpter deum aliq̃d iter arripit: ĩ qualibꝫ ꝑte itineris actu cogitet de deo. Patet aũt ꝙ ille q̃ vouet ſe aliquid facturũ: ĩtenſius illud vult: q̃ʒ ſi ſimpl'r illud facẽ diſpoſuit. ꝗ nõ ſolũ illd facẽ voluit: ſꝫ voluit ſe firmare vt nõ d̾ficẽt ab eo faciendo. Ex hac volũtatis intẽtõe: reddiꝰ executio voti cũ intẽtõe quadã laudabilis. eꝰ q̃n

volūtas vel nō actu fertur in opus. vł fertur remiſſe. Sic ergo laudabiliꝰ fit. qđ ex voto fit ꝙ qđ fit ſine voto ceteris tñ paribus.

Continentia ſeu caſtitas. §. ij.

ponit̄ inter ꝯſilia q̄tū videlꝫ ad virginitatem ſeruādā vel viduitatē. Cū em̄ ſit triplex gradus caſtitatis. ſ. virginalis. viduał et ꝯiugał. Ad ꝯtinētiā quidē ꝯiugalē tenet̄ q̄libet p̄cepto. nō quidē ꝙ aliquis teneat̄ ad ꝯtrahendū ꝯiugiū. ſꝫ ſi ꝯtraxerit: oportet ꝙ abſtineat ab omni actu venereo extra ſuā vxorē. iuxta illđ exo. xx. Nō mechaberis. et thob. iiij. Attende tibi ab omni fornicatōe: et p̄ter vxorē tuā nō patiaris crimē ſcire. Qꝫ ſi extra ꝯiugiū ſit poſitus vir vel mulier: de neceſſitate tenet̄ abſtinere ab omni actu carnali extra ꝯiugiū. ſicut clericus et religioſus. Sed in hoc ē differentia. quia laycus vir vel mulier. qui ſe voto ñ aſtrinxit ad caſtitatē viduałē vel virginalem poteſt cōtrahere matrimoniū ſi vult. Sꝫ ordinatus ī ſacris vel religioſus nō poteſt. q̄a ex voto facto tacito vel expreſſo ſe obligauit ad caſtitatē viduałē ſi virginitatē iā amiſit licite. vel etiā ad virginałē ſi virginitatē ſuauit. Et ad hoꝝ alteꝝ tenet̄ de neceſſitate ſalutis. Erat ſiquidē p̄mo ante votū caſtitatis v̄ginalis vel vidualis in ꝯſilio. quod dat̄ d̄ meliori bono. Melior em̄ ſtatus ē vidualis caſtitas. ꝙ ꝯiugalis: et melior v̄ginalis vtroqꝫ tñ facto voto. ꝯſiliū tranſit in p̄ceptū. vñ glo. ſuper illud. vouete et reddite dño deo vr̄o. Dicit vouere eſt voluntatis et in ꝯſilij libertate. reddere neceſſitatis. ¶ Circa hāc igit̄ caſtitatē extitit multiplex error. Primus eoꝝ qui dixerūt malū eē et illicitū ſuare caſtitatē virginałē vel viduałē. ¶ Secūdus ē eoꝝ qui dixerūt actū venereū ſoluti cū ſoluta licitū vt naturałē actū. Tertius eſt eoꝝ qui dixerunt actū ꝯiugałē de ſe illicitū nec in tali ſtatu poſſe ſaluari. Quartus ē eoꝝ qui dixerūt ſtatū ꝯiugałē nonſolū licitū: ſed equalis meriti eē cū ſtatu viduali vel virginali. Qui ſequuntur primū errorē: trib⁹ rationibus hoc probant. Primo ſic. Diuinius ē bonū ſp̄ei ꝙ bonū indiuidui. Viri aūt et mulieris ꝯiūctio ordinatur ad bonū ſpeciei. Sūptio cibi et potꝰ ad bonū indiuidui. ſ. ꝯſuandū ip̄m. Sꝫ peccaret q̄ omnino abſtineret a cibo et potu: ḡ mł'tomagis abſtinēs ab actu generatōnis. Secūdo ſic. Ex diuina ordinatōe dant̄ hoī mēbra ad generatōē apta: et etiā vis ꝯcupiſcibilis ad hoc incitās: et alia hmōi ad hoc ordinata. videt̄ ḡ ꝯ diuinā ordinatōē agere qui omnino ab actu generatōis abſtinet. Tertio ſic. Nō ē poſſibile q̄n ꝯcupiſcētie venereoꝝ oriant̄. cū naturales ſint. Reſiſtere aūt ꝯcupiſcētijs: ⁊ q̄ſi ꝯtinuā pugnā habere: maiorē inquietudinē animo tribuit: ꝙ ſi aliquis vtat̄ moderate cōcupiſcētijs. Cū igit̄ īquietudo animi maxime ꝑfectioni virtutis repugnet: vr̄ ꝑfectioni virtutis aduerſari. ꝙ aliquis ꝑpetuā cōtinentiā ſeruet. Ad que etiā facit quod dñs ait. geñ. j. Creſcite et multiplicamini ⁊c̄. ¶ Sꝫ dic tho. in. iij. ꝯ gētiles. c. cxxxj. ꝙ alia rō eſt habenda in his que ad neceſſitatē vniuſcuiuſqꝫ homīs ꝑtinēt. alia in his que ꝑtinēt ad mł'titudinis neceſſitatē. In his em̄ q̄ pertinēt ad neceſſitatē vniuſcuiuſqꝫ: oportet ꝙ vnicuiqꝫ ꝓuideatur ſingulariter. hmōi aūt ſunt cibi et potꝰ ⁊ alia hmōi. que ad ſuſtentatōē indiuidui ꝑtinent: vñ neceſſariū ē ꝙ q̄libꝫ cibo et potu vtat̄. In his aūt que ſūt neceſſaria multitudini: nō oꝫ ꝙ cuilibet de multitudine illud attribuat̄. Neqꝫ etiā eſt poſſibile. Patet igit̄ multa eſſe neceſſaria multitudini hominū. vt cibi. potꝰ. ꝓparatio. indumenta. domus et alia hmōi. que impoſſibile ē ꝙ per vnū ꝓcuretur. Et iđ oportet diuerſoꝝ diuerſa eſſe offitia: ſicut etiam in corpe diuerſa mēbra ad diuerſos actus ordinant̄. Quia igit̄ generatō nō eſt de neceſſitate indiuidui: ſꝫ de neceſſitate tocius ſpeciei: non eſt neceſſariū ꝙ omnes homines actib⁹ generatōis vacēt. Sed quidā ab his abſtinētes actibus: alijs offitijs mācipent̄. puta militie vł ꝯtēplationi. Ex quo patet ſolutio ad ſecūdū. Ex diuina em̄ ꝓuidentia dant̄ homini que ſt̄ neceſſaria toti ſpeciei. nec tñ oportet ꝙ q̄libꝫ homo quolibet eoꝝ vtat̄. Data ē em̄ homini induſtria edificādi: virtus ad pugnātia. itelle ctus ad ſciās acquirendū: nec tamē oportꝫ ꝙ oēs ſint domificatores. milites. doctores. et hmōi. Similiter ꝙuis ſit homī data virtus generatiua. cū alijs que ordinant̄ ad actū eiꝰ. nō tamē oportet ꝙ quilibet actui generatōis intēdat. Ab his em̄ que ſūt neceſſaria multitudini: ꝙuis q̄tū ad ſingulos melius ſit ꝙ q̄s abſtineat meliorib⁹ exercitijs deditus. nō tam̄ bonū eēt ꝙ omnes abſtinerēt. ſicut etiā pꝫ ī ordine vniuerſi. ꝙuis melior ſit ſubſtantia ſpiritualis ꝙ corꝑalis: nō tamē eēt meliꝰ vniuerſū in quo eēnt ſolū ſubſtantie ſpirituales: ſed imꝑfectius. ſicut etiā oculus ē ꝑfectiꝰ mēbrū pede. nō tñ eēt ꝑfectū aīal ſi oculū habēt non pedē. Sic et multitudo hūani generis ꝑfectōr exiſtit. ꝙ aliqui ī ea vacēt generatōi aliq̄ contemplatōi. Ad tertiū. Re. ꝙ ſolicitudo ⁊ occupatio inquietudinis. quā habent illi qui ꝯiugio vtunt̄. de vxorib⁹. filijs. et neceſſarijs vite acquirendis ē ꝯtinua. Inquietatō aūt quam hō patitur ex pugna ꝯcupiſcētiaꝝ: eſt ad aliquā horā. que etiā minorat̄ per hoc ꝙ ei aliquis nō ꝯſentit. Nā quātomagis quis delectabilibus vtitur: tantomagis ī eo creſcit d̄lectabilis appetitꝰ. Debilitant̄ etiā ī eo ꝯcupiſcentie ꝑ abſtinentias et alia exercitia corꝑalia. q̄ cōueniūt his q̄ ꝓpoſitū ꝯtinentie habēt. Vſus etiā corporaliū delectatōnum magis abducit mentē a ſua altitudine: et impedit a contemplatione ſpiritualiū: ꝙ inquietudo que prouenit ex reſiſtendo concupiſcentijs horū de-

lectabiliũ. qꝛ ꝑ vſũ delectabiliũ et maxime ve
nereoꝝ. mẽs maxime carnalib9 īheret. cuꝫ de
lectatõ quieſcẽ faciat appetitũ ĩ re delectabili
Et iõ his q̃ ab ꝯtẽplatõeꝫ diuinoꝝ et cuiuſcũ-
qꝫ veritatis intẽdũt. maxime nociuũ ẽ venere
is deditos eẽ. et maxime vtile ab eis abſtinere
Nihil autẽ ꝓhibet q̃uis vniuerſalit̃ dicat̃ vni
hoĩ meli9 eẽ ꝯtinẽtiã ſuare q̃ mr̃imonio vti.
qui alicui id meli9 ſit. Vñ et dñs facta de cõti
nẽtia mẽtõe. cũ. ſ. dixit. Alij ſeipos caſtrauerũt
ꝑpter regnũ celoꝝ. i. ꝓpoſitũ ꝯtinẽtie ſũpſerũt.
Subdidit. Nõ oẽs capiũt verbũ iſtud: ſꝫ q̃ pt̃
capꝫ: capiat. Qd̃ aũt dictũ ẽ de ꝓcepto dñi.
Creſcite et multiplicamini. habuit obligatõꝫ
et vĩ artãdi illo tꝑe ꝑpter paucitatẽ hominuꝫ
in principio mũdi. Vel poſt diluuiũ vt multi-
plicaret̃ genus humanũ. Siue ꝑpter mĺtipli-
catõeꝫ fidelis ꝑplĩ. qñ oportebat ipm̃ ꝑ carna-
lẽ generatõꝫ mĺtiplicari. vt fuit ĩ veteri teſta-
mẽto. Et iõ ꝯſiliũ de ꝑpetua ꝯtinẽtia ſuanda
reſeruatũ fuit tꝑibus noui teſtamẽti. qñ ſpi-
ritualis ꝑplꝰ ꝑ ſpũalẽ generatõeꝫ mĺtiplicat̃

Secũdus error fuit eo- §. iij.

rũ q̃ dixerũt ſimplicẽ fornicatõem nõ eẽ pec-
catũ ſꝫ naturaleꝫ. Ad qd̃ pt̃ īduci talis ratio.
Quicq̃d eſt de iure naturali ẽ licituꝫ. qꝛ hoc ẽ
a deo īſtitutũ. Sꝫ ꝯiũctio maris et feĩe ẽ d̃ iu
re naturali ſꝫm yſidõ. vt patet di. j. Ius natu
rale. Talis aũt ꝯiũctio repit̃ in ſimplici for-
nicatõe: g̃ ⁊c̃. Sꝫ rñdet̃ q̃ duplicit̃ dĩ ius na-
turale. Vno mõ qd̃ ẽ ſꝫm inſtinctũ ſẽſualẽ. qui
ẽ cõis nobis et brutis. Et iſto mõ nõ ẽ verꝝ q̃
ſit licitũ quicq̃d ẽ de iure naturali. Nã ĩ hoĩe
oꝫ q̃ talis īſtinct9 r̃guleť rõe in executõe ei9
ad hoc. vt opus inde ſequẽs ſit licitum. qꝛ ſic
de9 īſtituit. Fornicaria aũt ꝯiũctio etſi ſit ſꝫm
inſtinctũ ſẽſualẽ. nõ tñ regulat̃ ſꝫm rõeꝫ ⁊ iõ
non licita. Alio mõ dĩ ius nal̃e illud qd̃ rõ
naturalis dictat. Et ſic nõ q̃cũqꝫ ꝯiũctio ma-
ris ⁊ feĩe ẽ de iure nal̃i: ſꝫ illa q̃ fit ſꝫm legẽ
matrimonij. Qꝛ aũt fornicatõ ſimplex ſit il
licita et oĩs coit9 ꝑter vxorẽ et oĩs emiſſio ſe-
minis ꝓcurata ex q̃ ples ſequi nõ pt̃: patet du
tero. xxiij. Nõ erit meritrix de filiab9 iſrl̃. ne-
qꝫ ſcortator de filijs iſrl̃. Et leuit̃. xviij. Cũ ma
ſculo nõ ꝯmiſceberis coitu femineo: ⁊ cũ omĩ
pecore nõ coibis. Et ponit̃ pena mortis ĩ le-
ge ꝯ hmõi. Et. j. coꝝ. vj. Neqꝫ molles neqꝫ ma
ſculoꝝ ꝯcubitores regnũ dei poſſidebũt. Et di
cũtur molles q̃ ĩ ſeipis nõ cũ alijs ſeminis ef-
fuſionẽ ꝓcurãt. q̃ iſta peccata ſit mortalia pꝫ
ex hoc. Null9 eñi excludit̃ a regno celorũ niſi
ꝑpter mortale. Sꝫ ꝑ quodlibet hoꝝ excludit̃
quis a regno. vt notatur ĩ auctẽ īducta. ibi.
Neqꝫ molles ⁊c̃. De ſimplici fornicatõe dicit
apl̃us ad ephe. Omnis fornicator aut ĩmũd9
⁊c̃. nõ habet hereditatẽ ĩ regno xpi ⁊ dei. Et.
xxij. q. j. Predicãdũ dĩ. q̃ ꝑ fornicatõe ſicut ꝑ
ꝯiurio et homicidio ẽ ĩponẽda ſeptẽnis peni

tẽtia. quod nõ fiebat de mortalibus. Et ſic pa
tet error eoꝝ qui dicũt ĩ emiſſione ſeminis q̃
cũqꝫ nõ eẽ maius peccatũ q̃ ĩ emiſſione alia-
rũ ſuperfluitatũ. vt vrine. fetũ et hmõi. Naꝫ
alie ſuꝑfluitates nõ ſũt neceſſarie ad aliquid.
vñ ad bonũ hominis ꝑtinet ſolũ q̃ emittant̃
Nõ aũt hoc ſolũ querit̃ ĩ ſemine: ſꝫ vt emitta
tur ad generatõis vtilitatẽ. ad quã ordinatur
Nã etſi ſemeꝫ ſit ſuꝑfluũ q̃ ad indiuidui con-
ſuatõeꝫ. eſt tñ neceſſariũ quo ad ꝓpagatõeꝫ ⁊
ꝯſeruationẽ ſpeciei humane. Probat etiã ſa-
tis diffuſe tho. li. iij. ꝯ gẽtiles. c. cxviij. quõ cõ-
iũctio maris et femine extra matrimoniũ ſit
contra legem naturalem.

Terti9 error fuit qui di- §. iiij.

xerũt actũ ꝯiugalẽ eẽ illicitũ. nec poſſe homi
nẽ in ſtatu ꝯiugij ſaluari. Sed cũ mr̃imoniũ
ſit a deo inſtitutũ in paradiſo dicente adam a
deo edocto. Relinquet hõ pr̃em ⁊ mr̃em et adhe
rebit vxori ſue ⁊c̃. Renouatũ poſt diluuiũ. di
cẽte dño noe et filijs ei9. Creſcite et multipli
camini et replete terrã. Et ꝯfirmatuꝫ ab ipo
ĩcarnato. cũ ait math. xix. Relinquet hõ patrẽ
⁊ matrẽ ⁊c̃: ſubdens. Quos deus cõiunxit. ſcꝫ
vinculo matrimonij hõ nõ ſeꝑat. Dignifica-
tũ etiã fuit ab eo. cuꝫ nuptijs factis in chana
galilee. interfuit cũ matre eius et diſcipulis ⁊
miraculo primo cõuertẽdo aquã in vinũ eas
nobilitauit. vt habet̃ ioh. ij. Eccleſia q̃ꝫ deter
minãdo declarat ſtatũ ꝯiugij de ſe licitũ ⁊ ſal-
uãdum. Dicit̃ eĩ extra de ſũ. tri. et fide catho.
ca. j. Nõ ſolũ virgines et vidue: ſed et ꝯiugati
cũ fide ⁊ bonis opib9 ad regnũ celoꝝ ꝑueniũt
Et. xxx. di. c. hec ſcripſim9. dĩ. Nuptiaꝝ vīcu-
lũ qd̃ ſꝫm caſtitatẽ durat: horam9. Et. xxxiij. q
iiij. Quidã. Inter hereticos ꝯnumerant̃. q̃ aſſerũt
viduas ſi nupſerint peccare. Sꝫ et habere ſil̃
plures vxores. ꝯtra legẽ diuinã ẽ et ꝑnitioſũ
quod obſeruant ſarraceni ex lege ſua peſſima
alchorani. Nũq̃ aũt legit̃ diſpẽſatũ cũ mulie
ribus vt haberẽt ſimul plures viros. heretici
etiã nũcupant̃ nicholaite. aſſerentes vxores
debẽ eẽ cõmunes. ſicut et res tꝑales. vt patet
xxxiij. q. iij. Quidã. quẽ erroreꝫ ꝑus poſuerat
plato ſꝫm tho. iij. ꝯ gẽtiles. c. cxx.

Quartus error fuit dicẽ- §. v.

tiũ q̃ ſtat9 matrimonij erat meriti ⁊ virtutis
equalis cũ ſtatu ꝑpetue cõtinẽtium. Hec fuit
hereſis iouiniani. quã mĺtiplicit̃ īprobat hie-
ro. in li. ꝯ iouinianũ. Et erroris falſitas patꝫ
ex eo. q̃ ſaluator ꝑabolice loquẽs de ſemĩe ia-
ctato ĩ terrã bonã. aliđ fecit fructũ triceſimũ.
aliud ſexageſimũ. aliud cẽteſimũ. math. xiij.
qd̃ cõiter exponit̃ de triplici ſtatu bonoꝝ fide
liũ. q̃ ſignãt̃ ꝑ terrã bonã ſatã ſemĩe virtutuꝫ
ſcꝫ ꝯiugatoꝝ. viduaꝝ et v̄ginuꝫ. Sicut ergo
numerus ſexageſim9 excedit in duplo triceſi-
mũ. et nũer9 cẽtenari9 vtrũqꝫ: ita ſtat9 vidual̃
ꝯiugalẽ ⁊ mĺtomagis v̄gĩal̃ excedit ĩ ꝑfectõe

Et.j.coꝝ.vij. Qui virginē ſuā mr̄imonio iū-
git bene facit. Et q̄ nō iūgit melius facit. Pa
tet etiā hoc ꝑ rōem. Nā per ꝯtinentiā homo
redditur abilioꝛ ad mētis eleuatōez ī ſpūalia
et diuina: et quodāmodo ponit̄ ī quadā ſimi
litudine angeloꝝ ſupͣ ſtatū hominis. Vn̄ hie-
ro. ait. Angelis ſemꝑ cognata ē virginitas. ⁊
virginē eē angelicum ē nō hūanū. Nō obſtat
huic ſentētie ꝙ aliqui ꝑfectiſſime virtutis vi
ri mr̄imonio vſi ſūt. vt abrahā. yſaac ⁊ iacob
quia quāto virt⁹ eſt fortioꝛ: tāto min⁹ pōt ꝑ q̄-
cūqꝫ a ſua altitudine deici. Nec tn̄ qꝛ ipi mr̄i-
monio vſi ſūt. min⁹ ꝯtemplatōez veritatis ⁊ di
uinoꝝ amauerūt. Sꝫ ſm ꝙ ꝯditio tp̄is reqͥre
bat mr̄imonio vtebant̄ ad multiplicatōꝫ ꝓpl̄i
fidelis. Nec tn̄ ꝑfectio alicui⁹ ꝑſone fidelis eſt
ſufficiēs argumentū ad ꝑfectōꝫ ſtat⁹. cuꝫ ali-
quis ꝑfectiori mēte poſſit vti minori bono q̄
alius maiori. Nō ḡ ꝑ hoc ꝙ abrahā vel moy-
ſes ꝑfectioꝛ fuit multis qui ſuāt ꝯtinentiam.
ꝓpterꝛ hoc ſequit̄ ꝙ ſtat⁹ mr̄imonij ſit ꝑfectioꝛ
ſtatu ꝯtinentiū vel etiā equalis. Et ad hoc fa
cit qd̓ ait hiero. ꝯ iouinianū. Quis ignoꝛet ſb
alta dei diſpenſatōne omnes retro ſāctos eiuſ
dē fuiſſe meriti cui⁹ nūc ſūt xp̄iani. Quō abra
hā tūc deo placuit in ꝯiugio. ita nūc virgines
in ꝑpetua ꝯtinentia. Seruiuit ille legi et tēpi
ſuo: ſeruiam⁹ et nos legi et tp̄i nr̄o in quos fi
nes ſeculoꝝ deuenerūt. ꝯ pe. di. ij. Si eī inqͭt.

De conſilio paupertatis. Capitu. III.

Circa paupertatē que
etiā inter cōſilia dn̄i ponit̄. erra-
tū ē a q̄buſdā. Nā aliqui ita cōmē
dauerūt. vt aſſererēt. nulli etiaꝫ
layco licitū eē habere aliquid ꝓpriū: ſꝫ dāna-
bile foꝛe. Qui heretici declarant̄ vocati apl̄i-
ci. vt habet̄. xxiiij. q. iij. Quidā. vnde ⁊ hiero.
dicit laycis licitū eē poſſidere tp̄alia: ſꝫ nō ni
ſi ad vſū. i. ita ꝙ nō abutant̄ eis. xij. q. j. Duo
Quinymo etiā et clericis ſecularib⁹ licet habē
ꝓpriū. vt ponit̄. xij. q. j. ꝑ totū. Nec obſtat qd̓
dn̄s ait. luce. xiiij. Niſi quis renūtiauerit oīb⁹
q̄ poſſidet. nō pt̄ eē me⁹ diſcipul⁹. Nā diſcipu-
latus xp̄i pt̄ itelligi dupl̓r. Vno mō large. ꝑ
ut. ſ. impoꝛtat obſeruātiā mādatoꝝ xp̄i. ſicut
fuit nicodem⁹. ioſeph et hmōi. Et his opoꝛtet
oīb⁹ renūtiare tp̄alib⁹ mēte. ita. ſ. ꝙ nil deo et
mādatoꝝ ei⁹ obſuatōi ꝑponāt. Secūdo modo
ꝓprie et ſtricte. put impoꝛtat ſtatū ꝑfectōis ⁊
obſuātiā ꝯſilioꝝ. qualē ſtatuꝫ tenuerūt apl̄i
cū xp̄o cōuerſātes: ⁊ iſtos opoꝛtet oīb⁹ renun
tiare affectu et effectu. vt nil habeāt ꝓpriū in
ꝑticulari. ſicut ē ſtatus religioſoꝝ. vt. xij. q. j.
Nō dicatis. et in al̓. c. Et ꝯ his ꝓprie loquebat̄
xp̄c. Quidā etiā ita cōmēdāt pauꝑtatē. vt di
cāt ī ea cōſiſtere ꝑfectōꝫ creature rōnal̓. Sed
tho. ſcd̓a ſcd̓e. reprobat. oſtēdens ꝑ⁹ ioh̄. caſſ. ī
coll̓. ꝑma moyſi. nō ī ea cōſiſtē ꝑfectōꝫ: ſꝫ eē ī
ſtrumētū ⁊ inductiuū ad ꝑfectū. Et aplus ad
coll̓. iij. ait. Suꝑ oīa caritatē habete. q̄ ē vīcu
lū ꝑfectōis. nō dixit pauꝑtatē: ſꝫ caritatē eſſe
vīculū ꝑfectōis. Xp̄c etiā poſtq̄ dixit. Si vis
ꝑfect⁹ eē: vēde oīa q̄ habes et da pauꝑib⁹: ſub
didit. Et ſeq̄re me. vt inuēt nō ī pauꝑtate tm̄
ſꝫ magis in ſequela xp̄i. q̄ ē maxime ꝑ carita-
tē cōſiſtē ꝑfectōꝫ. Alij v̓o ecōtra ita deteſta
ti ſūt pauꝑtatē. vt oēꝫ gradū pauꝑtatis ⁊ ex-
pꝛopꝛiatōis tp̄aliū reprobarēt et illicitū dice-
rēt: ſꝫ et hos reprobat tho. iij. ꝯ gētiles. c. cx-
xvj. et. cxxviij. Dic ei. Quid ſentiendum ſit de
pauꝑtate ex diuitijs cōſiderem⁹. Exterioꝛes
q̄dē diuitie neceſſarie ſūt ad bonū v̓tutis cuꝫ
ꝑ eas ſuſtētem⁹ coꝛp⁹ ⁊ alijs ſubueniam⁹. Oꝫ
at̄ ꝙ ea q̄ ſūt ad finē: ex fine bonitatē accipi
ant. Neceſſe ḡ ē. vt exterioꝛes diuitie ſūt ali-
qd̓ bonū hoīs. nō tn̄ ꝑncipale: ſꝫ q̄ſi ſecūdariū
Nā finis ꝑncipalit̄ bonū ē. Alia v̓o ſm ꝙ oꝛ-
dinant̄ ī finē. ꝓpterꝛ hoc quibuſdā viſū ē vt v̓tu
tes ſit maxima bōa hoīs. Diuitie at̄ q̄dā mi-
nima bona. Opoꝛtet aūt ꝙ ea q̄ ſt̄ ad finē. mo
dū accipiāt ſm exigētiaꝫ finis. intātū ḡ diui-
tie ſūt bone. inq̄tū ꝓficiūt ad vſuꝫ v̓tutis. Si
v̓o iſte mod⁹ excedat̄. vt ꝑ eas īpediat̄ vſus v̓-
tutis. nō iā īter bona ꝯputāda ſūt: ſꝫ int̄ ma
la. Vn̄ q̄buſdā accidit bonū eē hr̄e diuitias. q̄
ſ. eis vtunt̄ ad virtutes. Quibuſdā malū eſt
eas habere. qꝛ ꝑ eas a v̓tute retrahūt̄: vl̓ nimia
ſolicitudine vel nimia affectōe ad eas. vel mē-
tis elatōe ex eis cōtingēte. Sꝫ cū ſit v̓tutes a-
ctiue vite ⁊ cōtēplatiue. alit̄ et alit̄ vtreqꝫ di-
uitijs īdigēt. Nā v̓tutes cōtēplatiue īdigēt eiſ
ad ſolā ſuſtētatōꝫ nature. v̓tutes actiue īdigēt
cis et ad hoc. ⁊ ad ſubueniēdū alijs cū q̄b⁹ con
uiuēdū ē. Vn̄ ⁊ ꝯtēplatiua vita etiā ī hoc ꝑfe
ctioꝛ. ꝙ paucioꝛib⁹ indiget. Ad quā quidē vi-
tā ꝑtinē v̓r. ꝙ totalit̄ hō diuis reb⁹ vacꝫ. Quā
q̄dē ꝑfectōez ſectātib⁹. minimū de exterioꝛib⁹
diuitijs ſufficit. ſ. q̄tum ē neceſſariū ad ſuſtē-
tatōez nature. Vn̄ apl̓s. j. thi. vj. ait. Habētes
alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur. his ꝯtēti ſum⁹. Pau-
ꝑtas igr̄ laudabilis ē. inq̄tū hoīem liberat ab
illis vitijs q̄b⁹ ꝑ diuitias aliq̄ īplicāt̄. Inq̄tū
aūt ſolicitudinē tollit q̄ ex diuitijs ꝯſurgit: eſt
vtilis quibuſdaꝫ. q̄. ſ. ſūt ita diſpoſiti. vt circa
meliora occupent̄. quibuſdā v̓o nociua. q̄ ab
hac ſolicitudine liberati: ī peioꝛes occupatō
nes cadūt. Vn̄ greg. in. vj. moral̓. ait. Sepe q̄
occupati vn̄ hūanis vſib⁹ viuerēt: gladio ſue
q̄etis extīcti ſūt. Inq̄tum v̓o pauꝑtas bonuꝫ
qd̓ ex diuitijs ꝓuenit. ſ. ſuſtentatōem ꝓpꝛiam ⁊
ſubuētionē alioꝝ impedit: malū eſt ſimplici-
ter. Malū eni ē inq̄tum ſubuētio qua in tp̄ali
bus ꝓximis ſubuenit̄. ꝑ maius bonū pt̄ recō-
pēſari. ſ. per hoc ꝙ hō diuitijs carēs liberius
poteſt diuinis et ſpiritualibus vacare. Bonū
aūt ſuſtentatōis ꝓprie adeo neceſſariū ē ꝙ nul
lo alio recōpenſari poteſt. Nullius eniꝫ boni
obtentu debet homo ſuſtentatōꝫ vite ſibi ſub
trahere. Pauꝑtas igr̄ talis laudabilis ē. cum
hō a ſolicitudib⁹ t̄rēis liberat⁹: liberi⁹ diuinis ⁊

ſpũalibus vacat. ita tñ ꝙ cũ ea remaneat fa-
cultas homini ꝑ licitũ modũ ſuſtẽtãdi ſeipm
ad qđ nõ multa requirũtᷣ. Et quãto modꝰ vi
uẽdi in pauꝑtate minorẽ ſolicitudinẽ exigit.
tãto pauꝑtas ẽ laudabilioꝛ: nõ aũt quãto pau
ꝑtas fuerit maioꝛ. Nõ eĩ pauꝑtas ĩ ſe ẽ bona.
ſꝫ inq̃tum liberat ab illis q̃bus impeditᷣ hõ.
q̃ minꝰ ſpiritualibꝫ bonis ĩtẽdat. Vñ ſm mo-
dũ q̃ hõ liberatᷣ ab impedimẽtis ꝓdictis: ẽ mẽ
ſura bonitatis eiꝰ. Et hoc ẽ cõe oĩbus exterio
ribus que intãtũ ſũt bona: inquãtũ ꝓficiũt ad
virtutẽ: non aũt ſm ſeipam.

Eſt aũt quadruplex modꝰ. §. j
ſectãdi volũtariã pauꝑtatẽ ſm tho. vbi ſuꝑ.
c. cxxx. Et ꝑmus modꝰ ẽ vt de ꝓtio poſſeſſio-
nũ vẽditaꝝ. aliq̃ in vno collegio ſeu cõgrega-
tõe exiſtẽtes cõiter viuãt. Et iſte ſufficiẽs eſt
ſꝫ nõ ad longũ tꝑus. Et iõ apl'i hũc modũ vi-
uẽdi fidelibꝫ ĩ hierl'm ꝯſtituerũt. q2 ꝓuidebãt
ꝑ ſpiritũſãctũ. ꝙ nõ diu in hierl'm cõmorare
haberẽt. tũ ꝓpter ꝑſecutões et ĩiurias illatas
a iudeis. tũ ꝓpter inſtãtẽ deſtructõeꝫ ciuitatis
et gẽtis. vñ nõ fuit neceſſariũ niſi ad modicũ
tꝑus ꝓuideri. Et ꝓpter hoc trãſeũtes ad gẽtes
ĩ q̃bꝫ firmãda ⁊ ꝓcurãda erat eccl'ia. hũc mo-
dũ viuẽdi nõ legũtᷣ ĩſtituiſſe. Etſi dicatᷣ ꝙ per
hũc modũ viuẽdi pt̃ cõmitti fraus et furtũ ꝑ
diſpẽſatores. vñ nõ videtᷣ ꝯueniẽs modꝰ. Rñ-
detᷣ ꝙ hoc ẽ cõe ĩ omni mõ viuẽdi. q̃bus aliq̃
adinuicẽ ꝯuiuũt. In hoc aũt tantominꝰ quã-
todifficilius ꝯtingẽ videtᷣ. ꝙ ꝑfectõꝫ vite ſectã
tes fraudẽ cõmittãt. Adhibetᷣ etiã ꝯ hoc ſme
diũ ꝑ ꝓuidã diſpẽſatõneꝫ fideliũ. Vñ ab apl'is
electi ſũt ſtephanꝰ et alij q̃ ad hoc offitiũ ydo-
nei reputabãtur. Eſt ſecũdꝰ modꝰ viuẽdi in
pauꝑtate volũtaria. vt. ſ. habẽtes poſſeſſiões
ĩ cõi de eis viuãt. et ſingulis ꝓuideatᷣ. put cui
q3 opus fuerit ſicut obſeruatᷣ in plurimis mo
naſterijs et q̃ſi ĩ oĩbus monachoꝝ. Et hic ẽ et
ꝯueniẽs modꝰ ⁊ laudabilis. Nec ꝑ hoc aliquid
deperit ꝑfectõni ad quã tẽdũt pauꝑtatem vo-
lũtariã aſſumẽtes. Poteſt eñ fieri ꝑ vniꝰ fere
vel paucoꝝ ſolicitudinẽ. vt poſſeſſiones debi-
to mõ ꝓcurentᷣ. et ſic alij abſq3 tꝑaliũ ſolicitu
dine remanẽtes: libere poſſũt ſpũalibꝫ vacare
quod ẽ fructꝰ volũtarie pauꝑtatis. Nec etiã il
lis aliq̃d deperit de ꝑfectõe vite. q̃ hãc ſolicitu
dinẽ ꝓ alijs aſſumũt. Quod eñ amittẽ videntᷣ
ĩ defectu quietis. recuꝑant in obſequio cari-
tatis. ĩ quo etiã ꝑfectio vite cõſiſtit. Nec etiaꝫ
ꝑ hũc modũ viuẽdi cõcoꝛdia tollitᷣ occaſione
poſſeſſionũ cõmuniũ. Tales eñ debẽt volũta
riã pauꝑtatẽ aſſumẽ. q̃ tꝑalia ꝯtẽnant. Et ta
les ꝓ tꝑalibꝫ cõibꝫ diſcoꝛdare nõ poſſũt. ꝓſer-
tim cũ ex tꝑalibꝫ nihil ꝓter neceſſaria vite ha
beãt expectare. Et cuꝫ diſpẽſatores oportꝫ eẽ
fideles. nec ꝓpt̃ hoc ꝙ aliq̃ hoc mõ viuẽdi abu
tantᷣ. hic modꝰ viuẽdi pt̃ ĩꝓbari. cũ ⁊ bonis
male vtantᷣ mali. vt patet ĩ eukariſtia: ⁊ mal'
bene vtãtᷣ boni. Tertiꝰ modꝰ viuẽdi volũta
riã pauꝑtateꝫ ſectãtibus ẽ. vt de laboribꝫ ma-
nuũ ſuaꝝ viuãt. Quẽ quidẽ viuendi modum
paulus apl'us ſeq̃batᷣ et alijs obſuãdũ ſuo ex
emplo et ĩſtitutõe dimiſit. Dicitᷣ eĩ. ij. ad theſ.
iij. Nõ gratis panẽ mãducauimꝰ ab aliq̃: ſed
ĩ laboꝛe et fatigatõe nocte et die opantes. ne
quẽ vr̃m grauaremꝰ. Et infra. Cũ eſſemꝰ apđ
vos. hocipm denũtiabamus vobis. quoniam
ſiquis nõ vult operari nõ mãducet. Iſte igitᷣ
modus ẽ etiã ꝯueniẽs ⁊ bonꝰ. Nec eſt hoc va
nũ vt quidã obitiunt. ſ. terrena dimittere. vt
iteꝝ acq̃rantᷣ ꝑ laboꝛes manuũ. q2 diuitiarũ
poſſeſſio. et ſolicitudinẽ req̃rebat in ꝓcurãdo
vel ſaltẽ cuſtodiẽdo. ⁊ affectũ hoĩs ad ſe trhit.
quod nõ accidit. dũ obſequijs ꝑ laboꝛẽ manu
uꝫ quottidianũ victũ acq̃rere ſtudet. Sꝫ ⁊ ad
acq̃rendũ per laboꝛẽ manuũ victũ. quantum
ſufficit ad nature ſuſtentationẽ. modicũ tem-
pus ſufficit et modica ſolicitudo neceſſaria ẽ.
Sed ad diuitias ꝯgregãdas vel ſuꝑfluuꝫ vi-
ctũ q̃rendũ per laboꝛẽ manuũ. ſicut ſeculares
artifices faciũt. opoꝛtet multũ tꝑis ponere et
multã ſolicitudinẽ adhibere. Nec ẽ ꝯ q̃d dñs
ait. Nolite ſoliciti eẽ. math. vj. Nõ eñ ꝓhibu-
it laboꝛẽ manuũ: ſꝫ anxiã ſolicitudinẽ mẽtis
ꝓ neceſſarijs vite laborãdo et alia faciẽdo qđ
in ſe eſt. quaſi cũ his etiã dubitet hõ ne habe
at vnde viuat. Si eñ ex diuina ꝓuidentia ſu
ſtentantur aues. que nõ poſſunt laborare il-
lis laboribus quibus homĩes ſibi neceſſaria
acquirũt. et ſũt aues ipe ĩferioꝛis cõditionis.
ml'tomagis ꝓuidebit hoĩbus. Nec etiã poteſt
iſte modus reꝓbari ex eo ꝙ alicui hoc non
ſuffitiat. vt q2 ĩfirmꝰ et debilis ẽ. nõ valẽs la-
borare quãtũ ſufficit ad victũ ſibi neceſſariũ
Nõ eñ ꝓpter defectuꝫ qui ĩ paucioꝛibꝫ accidit.
aliqua oꝛdinatio repudiãda ẽ. Hoc eĩ et ĩ na
turalibꝫ et in volũtarijs oꝛdinatõnibꝫ accidit
Nec ẽ aliquis modꝰ viuẽdi. ꝑ quẽ ita ꝓuideatᷣ
homini. q̃n poſſit aliq̃n deficere. Nã et diuiti-
bus etiã poſſũt aliquãdo diuitie furto et rapi-
na auferri. Remanet tñ remediũ aliquod cir
ca dictũ modũ viuẽdi. vt. ſ. cui ꝓpꝛius laboꝛ ñ
ſufficit ad victũ ꝓpꝛiũ: ſubueniatᷣ ꝑ aliũ eiuſ-
dẽ ſocietatis q̃ plus poſſit laborare ꝙ ſibi ſit
neceſſariũ. vel ꝑ alios qui diuitias poſſident.
ſm legẽ caritatis et amicitie naturalis. q̃ vnꝰ
ſubueñt alteri. Sꝫ nec obſtat ſi dicatᷣ ꝙ opoꝛ-
tebit talis multũ tꝑis ponẽ ĩ laborãdo. et per
ꝯſequẽs parũ vacare poterunt ſpũalibus.
Nam ad victum neceſſariũ pauca ſuffitiunt
et paucis tales ſint ꝯtenti. Vnde nõ multum
impediũtᷣ ab opꝑibus ſpũalibus. cũ nõ habeãt
exponere multũ tꝑus in opando manibus. cũ
etiã opando poſſunt cogitare de deo: et deum
laudare et alia hmõi facere. Poſſũt etiaꝫ ab
alijs benefitijs ſubleuari. Et licet operatõ ma
nuũ valeat ad otiũ vitandũ et carnẽ edomã-
dam. nõ tamẽ ꝓpter hoc aſſumitur volũtaria
pauꝑtas. quia ⁊ alijs modis pt̃ edomari caro

et otiū vitari. Eſt ⁊ quart⁹ mod⁹ paupꝑtatis
ſcꝫ vt paupꝑtatē volūtariā ſectātes. oīa ſua di
mittētes: viuāt de his q̄ danᷓ eis ab alijs ele-
moſinaliter. nō habentib⁹ tales poſſeſſiones
vl' reddit⁹ ī cōi vñ valeāt ſibi ꝓuideri. Et hūc
modū viuendi videᷓ dñs cū ſuis diſcipulis ob
ſeruaſſe. Dicitᷓ em̄ luce. viij. ꝙ mulieres que-
dā ſeq̄banᷓ eū. miſtrātes ei de facultatib⁹ ſu-
is. Et iſte ē optim⁹. Nec em̄ ē incōueniēs vt q̄
dā obtiuīt. vt q̄ ſua dimiſit ꝓpter aliq̄d q̄d ī vti
litatē alioꝝ cedit. de his que ab alijs dantur
ſuſtentetur. Niſi em̄ hoc eſſet: ſocietas hūana
ꝑmanere nō poſſet. Si em̄ quilibꝫ circa ſua ꝓ
pria ſolicitudinē tm̄ gereret ñ eēt qui vtilita-
ti cōi deſeruiret. Optimū ē igitᷓ hoīm ſocieta
ti. ꝙ illi qui ꝑ ꝑmiſſa ꝓprioꝝ cura. vtilitati
cōi deſeruiūt ab his quoꝝ vtilitati deſeruiūt:
ſuſtētentur. Propter hoc em̄ et milites de ſti
pēdijs alioꝝ viuūt. et rectorib⁹ reipublice de
cōi ꝓuidetᷓ. Qui aūt volūtariā paupꝑtatē aſſu
mūt vt xp̄m ſequātur. ab hec vtiq̄ oīa dimit
tunt. vt cōmuni vtilitati deſeruiant. Sapien
tia et eruditione et exemplo ꝓpl'm illuſtrātes
et orōibus et interceſſionib⁹ ſuſtētandos. Ex
quo etiā patꝫ. ꝙ nō turpiter viuūt de his que
ab alijs danᷓ. ex quo ipi maiora rependūt ab
ſuſtentationē tꝑalia accipiētes et in ſpūalib⁹
alijs ꝓficiētes. dū etiā exēplis ſuis alios ꝓuo-
cāt ad virtutes. fit vt hi q̄bus ꝓficiūt: min⁹ di
ligāt tꝑalia exemplo eoꝝ. et ſic magis ꝓuocā
tur ad dandū eis. Nec etiā ꝑ hoc libertatē ad
monēdi et repꝑhēdendi populos tales amittūt
quia et pauca ſūt q̄ recipiūt et cū ꝯtēpſerint
terrena. nō ita affitiunᷓ vt omittāt ꝓpter ele-
moſinas receptas ſalutē ꝓximoꝝ. Nec etiam
ē incōueniēs. ꝙ neceſſitates ſuas exponāt pe
tēdo ꝓ ſe vel ꝓ alijs. Nā et apl'i legūtur hoc fe-
ciſſe ꝓ paupibus q̄ erāt in hierl'm. Nec etiam
iſta mēdicitas reddit hoīes ꝯtēptibiles. ſi mo
derate fiat. ad neceſſitatē nō ad ſupfluitatem
et ſine importunitate. ꝯſiderata ꝯditōe ꝑſona
rū a q̄bus petitᷓ et loci et tpis. q̄d neceſſe eſt
obſeruari ab his q̄ ꝑfectōem vite ſectanᷓ. Ex
quo ſeq̄tᷓ. ꝙ talis mēdicitas nō habet aliquā
ſpēm turpitudinis. quā habēt ſi cū oportuni
tate et indiſcrete fieret ad voluptatē vel ſup-
fluitatē. Et q̄uis mēdicare fiat cū quadā ab
iectōe. cū neceſſariū ē ad ſectādam ꝑfectōem
vite paupis mēdicare ferre talē abiectōeꝫ hu
militatis ē. Aſſumere etiā abiecta: virtutis ē
etſi nīm offitiū hoc nō req̄rat. vt alios noſtro
exēplo ꝓuocem⁹. q̄bus incūbit vt illud facili⁹
ferāt ⁊ q̄ñq̄ abiectis vtimur ꝓpter v̄tutē ſicut
medicina quadā. puta cū anim⁹ alicui⁹ ab im
moderatā excellentiā ſit ꝓnus: vtiliter debita
moderatōe ſuata. abiectis vtitᷓ ſponte vel ab
alijs ſibi īpoſitis. ad elatōꝫ animi ꝯprimēdā.

¶ De errore fraticellorum circa paupꝑtatem
xp̄i et apoſtolorum. ¶ Capitulū. IIII.

QUia circa materiā de
paupꝑtate xp̄i et aploꝝ tpe Jo. xx-
ij. anno. ſ. dñi. Mcccxxiiij. apō q̄ſ
dā orta ē noua opinio falſa frati-
celloꝝ. quā ipe ioh. papa (q̄ ꝯria ſacre ſcri-
pture euāgelice) reprobauit: et determinauit
hereticā fore. et illā ꝑtinaciter tenētes vt he-
reticos ꝑſequēdos. Quidam ex illis obſtinato
aīo ſuā opinionē retinētes ad hāc temerita-
tē et maximā ꝑſūptōeꝫ deuenerūt. vt ipm pa-
pā ioh. hereticū dixerint. ꝓpter talē determi-
natōꝫ quā dixerūt falſā ⁊ hereticā. vñ ſeperā
tes ab vnitate eccl'ie: ſynagogā ſathane ſibi fe
cerūt. nō eccl'iā ꝯſtituētes. dū caput draconis
ſeu antixp̄m antipapā petrū de corbaria aſſe
rētes. nō ſolū ioh. xxij. ſꝫ et oēs ſuos ſucceſſo-
res vſq̄ in pñs et futurū hereticos eē. eo ꝙ nō
reprobauerint determinatōeꝫ ipius ioh. quā
hereticā aſſerūt et ꝯfirmarūt. oēſq̄ ſequētes
illā determinatōꝫ hereticos tenēt. cardinales
ep̄os ceteroſq̄ ꝓlatos. Et q̄ nōdū ex toto exti-
cta ē heresis dicta fraticelloꝝ: ſꝫ adhuc ī ali-
q̄bus ꝑtib⁹ ytalie viget. Nā et ſi p̄m⁹ eoꝝ anti
papa. meritis ſuis dignā recepit vltōeꝫ piſis
q̄ capt⁹. duct⁹ auinionē ad p̄ntiā pape ioh.
poſt abiuratā hereſim ſuā īcarcerat⁹ ibi deceſ
ſit. Tamē nō deſiſtūt hoīes reprobi illi⁹ here-
ſis ſectatores. facē papā et ep̄os de ſuis. q̄ īce
dūt ī habitu trāſformato. ꝯuēticula ſecreta fa
ciētes. Et iō diffuſius de ea re agetᷓ. ſcd'm decla
ratōeꝫ cuiuſdā doctiſſimi magiſtri ordinis p̄-
dicatoꝝ ī quodā ſuo tractatu exponētis ext̄-
uagātē ipi⁹ Joh. xxij. ī q̄ ꝯdemnat illos vt he
reticos. hec ſic īcipit.

¶ Ad perpetuam rei memo- §. j
riā. Quia quorūdā mētes ſic pr̄ mēdatij dr̄ ex
cecaſſe. ꝙ nr̄is ꝯſtitutōnib⁹ quaꝝ vna īcipit.
Ad ꝯditorē canonū. Altera ho. Cū inter nō-
nullos. nō abſq̄ ml'ta temeritate niſi ſint de-
trahē ⁊ nitunᷓ ⁊c̄. ¶ Caſus igr̄ ſeu ſnīa h⁹ ꝯſti
tutōis ē. Dñs ioh. añq̄ iſtā tertiā ꝯſtitutōem
feciſſꝫ. q̄ quōdā duas alias ꝑus ꝓmulgaue-
rat de ꝯſilio cardinaliū et alioꝝ ꝑlatoꝝ ⁊ ma
giſtroꝝ. Et ī p̄ma q̄ īcipit. ad ꝯditorē: declara-
uit. ꝙ reſuatō fc̄a ꝑ nicolaū q̄rtū papā ꝺ bo
nis mobilib⁹ ⁊ īmobilib⁹ f̄r̄m mioꝝ. p̄ntib⁹ et
futꝰis q̄tū ad ꝓpetatē ⁊ dñiū ſibi ⁊ romāe ec-
cl'ie ſiplici vſu facti dūtaxat f̄r̄ib⁹ reſuato. p̄di
ctis f̄r̄ib⁹ ⁊ ml'tis alijs ñ ꝓfuit: ſed obfuit. put
mḡra ipa rex expiētia ꝺclarauit. q̄d ꝓbat val
de clare ¶ Secundo ꝺclarauit ī eadē ꝙ ī reb⁹
vſu ꝯſūptibilib⁹: nō pt̄ vſ⁹ a ꝓpetate rei ⁊ dñio
ſepari. Et iō ī talib⁹ ñ p̄nt dici ſiplices vſura
rij dc̄i f̄r̄es. Nec tale dñiū vr̄ dict⁹ dñs nico-
la⁹ papa romāe eccl'ie r̄ſuaſſe. ⁊ hoc ꝓbat eui
dēt ¶ Tertō ꝺclarauit ꝙ vſ⁹ alic⁹ rei ꝺnudat⁹
iure vtēdi. ī creat̄a rōnali ñ ē iuſt⁹. nec ꝑ ꝯñs
ꝯueit ꝑfectōnis ſtatui. nec ꝑfectōi adicit: ſed
repugnat. quare concludit. ꝙ talem vſum de-
nudatum a iure. dictus nicolaus papa dictis

fratribus nõ reſuauit. qđ etiã ꝑ rões incõui-
cibiles liquide manifeſtat. Quarto declara
uit. ꝙ tã dicti dñi nicolai cõſtitutio: ꝙ etiam
quoddã priuilegiũ dictis frĩbus a dño marti-
no. iiij. pdeceſſore ſuo ↄceſſũ q̃tũ ad ꝓcurato-
res noĩe romane eccl'ie agitabãt. plurimũ ho
nori romane ecl'ie detraxerint. cũ ſic plerũq;
ↄtingat dictã romanã eccl'iam occaſione ta-
liũ corã pedaneis iudicibus litigare. intãtũ.
ꝙ p̃latis et eccl'iaꝝ rectoribꝫ fuerit moleſtum
et graue. Graue eñi tale qđ pt̃ et debet exiſtẽ
ꝙ ſe romane eccl'ie in iuditio opponerẽt. que
ipſoꝝ ẽ magiſtra et caput. Quĩto ꝓnũtiat. ꝙ
in bonis q̃ offerũt᷑ vel ↄferũt᷑. vl' al's quõlibʒ
obuenire poterũt fratribꝫ vel ordini p̃dictis.
exceptis eccleſijs vel oratorijs officinis hita-
tionibus. ac viſis libris et veſtimẽtis diuinis
offitijs dedicatis vel dedicandis. nullũ ius ſeu
dominiũ aliqđ occaſione dicte ↄſtitutõis dñi
nicolai vel cuiuſcũq; alteri⁹ pape ſãcte roma
ne eccl'ie acq̃rat᷑. Sed q̃ ad hoc habeant᷑ dcte
ↄſtitutões ꝓ nõ factis. Sexto ꝓnũtiat ⁊ dif-
finit. ne deinceps ꝓ recipiẽdis. petẽdis. exigen
dis. defendẽdis ſeu adminiſtrãdis bonis. q̃ in
poſteꝝ dictis frĩbus vel ordini ↄferri. offerri
vel al's quõlibʒ obuenire ↄtigerit quiſq̃ a q̃-
ꝙ nominet᷑ ſeu ↄſtituat᷑. ãmõ nomine ſancte
romane eccl'ie ꝓcurator. Nec occaſione cuiuſ
libet p̃uilegij apoſtolici. quicũq; taliũ bonoꝝ
adminiſtratõʒ in iuditõ vel ext̃ agẽdo. defẽdẽ-
do. ſupplicãdo vel al's quõlʒ aſſumẽ dicte eccle
ſie noĩe audeat. niſi đ ſedis apl'ice licẽtia ſpãli
decernit irritũ ⁊ ĩane ſi ſec⁹a quoq̃ contigerit
attemptari.

In ſecũda vo conſtituti. §. ij.

one q̃ icipit. Cũ inter nõnullos: đclarat p̃mo
ꝙ aſſertio ꝑtinax. ꝙ xp̃c et apl'i nihil habue-
rũt in ꝓprio nec in cõi. cũ ſcripture ſacre ↄdi-
cãt exp̃ſſe: deinceps erronea et hẽtica ẽ cẽſen
da. Secũdo ꝙ etiã aſſertio ꝑtinax. ꝙ redem
ptori nr̃o eiuſq; apl'is ĩ his q̃ ipſos habuiſſe ſa
cra ſcriptura teſtat᷑: nequaq̃ ius eis vẽdi cõ
petierit. nec ipſa vẽdendi ſeu donandi: ius ipſi
habuerint ſeu ex illis alia acquirẽdi. cũ talis
aſſertio vſũ et geſta eoꝝ ↄcludat ĩ p̃miſſis ñ
iuſta. deinceps erronea et heretica ẽ cenſen-
da. Cõtra iſtas ig᷑ duas ↄſtitutões aliq̃ ob
latrãtes dixerũt dñm nr̃m nõ potuiſſe ea q̃ di
cta ſũt declaraſſe. Et ad ſui mẽdatij coloratõʒ
adducebãt talẽ rõem. Illud qđ ꝑ clauẽ ſcien
tie in fide et moribꝫ diffinierũt ſemel romani
põtifices: adeo ĩmobile ꝑſeuerat. ꝙ illud ſuc-
ceſſoribus ſuis reuocari nõ licʒ in dubiũ. nec
ↄriũ affirmare. licet ſecus ſit in his q̃ ꝑ clauẽ
potẽtie ſũt ꝑ eos ordinata. Sed vt dicũt ro-
mani põtifices et multa ↄſilia generalia đter
minauerũt et diffinierũt ꝑ clauẽ ſcĩe. Primo
ꝙ regula frm minoꝝ ẽ regula euãgelica xp̃i.
et apl'oꝝ imitatrix. q̃ nihil ĩ hoc mũdo habẽt
ꝓpriuʒ vel cõe: ſʒ ĩ rebus q̃bus vtunt᷑ habent

ſimplicẽ vſũ facti. Secũdo ꝙ xp̃i et apl'orum
paupꝑtas ↄſiſtit in expropriatõe cuiuſlibʒ tẽ-
poralis dominij. ciuilis et mũdani. et ꝙ eoruʒ
ſuſtẽtatio fuit ĩ ſolo et nudo vſu facti: ꝙ q̃buſ
cũq; ſucceſſoribꝫ nõ licuit oppoſitũ declarare.
Sʒ oppoſitũ ĩ dcĩs duabꝫ ↄſtitutõibꝫ ẽ đclara
tũ. vt viſũ ẽ: ꝙ hoc ñ licuit facẽ dño ioħ.

Sed ad has ratões iſtoꝝ. §. iij.

euacuãdas. ipſe ioħ. edidit et ꝓmulgauit terti
aʒ ↄſtitutõeʒ q̃ incipit. Quia quorũdã. cuius
p̃ncipiũ poſitũ ẽ ſup̃. In qua ioħ. valde ſubti
liter et artifitioſe et efficaciter reſpõdet. iſiſtẽ
do circa maiorẽ et minorẽ. Circa maiorẽ q̃dẽ.
primo oſtẽdendo. ꝙ ſciẽtia vel nõ ẽ clauis ſpi-
ritualis. vel ſi eſt: ad ipſam nõ ꝑtinet aliquid
diffinire: ſʒ ſolũ ad clauẽ p̃tatis. Circa mino
rẽ vo. oſtẽdendo p̃mo ꝙ flm eſt. ꝙ romani põ
tifices diffinierũt. ꝙ fr̃es ĩ rebus q̃bus vtun-
tur habeãt ſimplicẽ vſũ facti: et ꝓbat ꝑ eos. ꝙ
habeãt vſũ iuris oſtẽdendo ꝙ dict⁹ dñs nico-
laus in quo ſe fũdauit p̃ncipaliter: nũq̃ dixit
ſuſtentatõʒ xp̃i et apl'oꝝ extitiſſe ĩ ſolo et nu-
do et ſimplici vſu facti: ĩmo ꝙ oppoſitũ ſenſit
ꝓbat. Tertio oſtendendo ꝙ habere aliq̃ in cõi
nõ derogat altiſſime paupꝑtati. Quarto oſten
dendo ꝙ in rebus vſu ↄſũptibilibꝫ nõ pt̃ vſus
a dominio vl' ꝓprietate rei ſeꝑari. Quinto ꝓbã
do. ꝙ vſus denudat⁹ omni iure nõ ẽ vſus iuſt⁹
quare ꝑfectis nõ ↄpetit talis vſus: nec eis ta
lẽ vſũ ↄditor canonis reſeruauit. Sexto ex eo
rũ dicto eos ↄfutãdo oſtendit. ꝙ ſi licuit dcõ
dño nicolao ↄ declaratões ſuoꝝ p̃deceſſoꝝ ali
qua declarare in materia ſup̃dicta. ꝙ eadẽ ra
tione ſibi licuit ↄ determinata ꝑ nicolaũ p̃di-
ctuʒ. vel ſi ſibi nõ lʒ: nec alteri licuit. Septio
oñdit ꝙ ꝑ ea que in dicta ↄſtitutõe dñi nico-
lai ↄtinẽt᷑. ꝙ ad romanos põtifices. et ꝑ ↄſe-
quẽs ad ipſm dñm ioħ. ꝑtinet. ſiquid dubieta-
tis circa ſuã determinatõʒ emergẽt declarare
Octauo oñdendo quõ licet romanis põtifici-
bus ordines ↄfirmare: et ↄfirmatos caſſare.
quare cũ nõ habeãt maius priuilegium fr̃es
minores q̃ alij vt videt᷑. licet ↄ eoꝝ regulã fa-
cere talia et oppoſita declarare. Nono oñden-
do falſũ eẽ. ꝙ ꝑ multa ↄcilia generalia fuerit
talia declarata. cũ ↄcilia generalia illi põtifi-
ces nõ celebrauerint. vel ſi celebrata ſint: nl'-
lã fecerint de talibꝫ mentionẽ. Decio oñdit ꝙ
nec ad fidẽ nec ad mores ꝑtinet xp̃m ⁊ apl'os
ĩ his q̃ vſi ſũt. nõ habuiſſe niſi nudũ vſũ facti
et ſiplicẽ. ĩmo magis oppoſitũ ꝑtinet. cũ nec ĩ
ſcriptura ſac̃ nec in ſibolis habeat᷑ ꝙ fr̃es mi
nores ñ hñt ĩ rebꝫ niſi ſiplicẽ vſuʒ facti. nec ꝙ
liceat romão põtifici dñiuʒ q̃dq; reſuatũ ſibi
ĩ rebꝫ q̃ frĩbꝫ obueniũt abicẽ. Nec ꝙ ꝓcurato-
res ꝑ ſũmos põtifices ↄſtitutos ſucceſſori nõ
liceat reuocare. Quare ↄcludit neceſſario. ꝙ
rõ illoꝝ ẽ nl'la. Et ꝙ ipſe talia ſupi⁹ p̃miſſa po
tuit declarare: et ipſa etiã ordinare. Ultimo
ↄcludẽdo diffinit p̃mo. ꝙ tales q̃ niſi ſũt publi

ce defenſare et eẽ approbare hereſim dãnatã ĩ
iſta ꝯſtitutõe. Cũ inter nõnullos: aſſerendo ꝙ
xp̄c et apl'i ĩ his q̃ habuerũt: habuerunt tm̄
vſũ facti ſimplicẽ iure denudatũ. ꝙ oẽs tales
ꝛ ſinguli. q̃ v̄bo et ſcripto ꝑ ſe vel aliũ ſeu ali-
os talia publice p̄ſũpſerũt: illiqꝫ q̃ eos inſtru
xerũt ĩ talibꝫ et vt p̄miſſa facerẽt docuerũt ĩ
dãnatã hereſim ĩciderũt: et vt heretici ſũt vi-
tãdi. Secũdo diffinit ꝙ ſi aliq̃s deinceps dam
natas ꝑ ꝯſtitutõez p̄dictã. Cũ inter nõnullos
hereſes. Vel ipaꝝ alterã ſciẽter v̄bo vl' ſcripto
defẽdere vel approbare p̄ſũpſerit. vt hẽtic⁹ ab
oĩbꝫ euitet̃. Tertiõ inhibet ne q̃s ꝑ̄t ordinata
diffinita ſeu facta ĩ dicta ꝯſtitutõe q̃ incipit.
Ad ꝯditorem. v̄bo vel ſcripto ſciẽter approbet
aliq̃d vel defẽdat. et ſiq̃s ꝯtriũ p̄ſũpſerit: tanq̃
ꝯtumax et rebellis romane eccl'ie habeatur.
Iſte ẽ caſus et ſentẽtia toci⁹ hui⁹ decretalis ex
trauagãtis. Quia quorũdam.

Ad pleniorez aũt decla-. §. iiij.

ratõz ipius magiſter p̄fat⁹ format octo dubia
et ea declarat et ſoluit ꝯria. Hoꝝ primũ ẽ. In
q̃bus ꝑtinet ad papam canones ꝯdere. Ad qd̃
breuiſſime r̃ndet̃. ex eo ꝙ iſta materia plene
dilucidat̃ in tertia ꝑte ĩ ti. de ſũmis põtificibꝫ
Sciendũ primo. ꝙ papa non pt̃ ꝯdere cano
nes ꝯ determinata in ſacra ſcriptura. vt patꝫ
xxv. q. j. Sũt q̃dam. Et aug. dicit. iiij. de tri.
Cõtra rõez nemo ſobrius. Cõtra ſcripturã ne
mo xp̄ian⁹. Cõtra eccl'iaz nemo pacific⁹. Rõ
h⁹ ẽ. q2 ĩferior nõ pt̃ mutare decreta ſui ſupio
ris: vel determinare ꝯ ea. Sꝫ ſacra ſcriptura
ẽ a ſpũſancto digeſta. vt patet. ij. pe. j. Vbi ait
Nõ volũtate hũana ẽ allata ꝓphecia: ſꝫ ſpũſã
cto ꝛc. ꝙ ſi arguat̃. q2 ſcriptura ſãcta videtur
habere auctoritatẽ ab eccl'ia. cũ auguſ. dicat
Ego ñ crederẽ euãgelio. niſi eccl'ie auctoritas
ad hoc me cõmoueret. R̃ndet̃ ꝙ eccl'iam dare
auctoritatẽ ſacre ſcripture pt̃ ĩtelligi duobus
modis. Vno mõ q2 ſcriptura habeat ab eccle
ſia auctoritatẽ inſpiratiue. Et ſic nõ ẽ veꝝ ꝙ
habeat auctoritatẽ ab eccl'ia. eo ꝙ nõ ab eccle
ſia ẽ ĩſpirata ꝛ dictata: ſꝫ a dõ ĩmediate. alio
mõ declaratiue. q2. ſ. eccl'ia declarat fidelibus
hãc eẽ ſacrã ſcripturam a deo reuelatã. et ſic
dat ſibi auctoritatẽ diffiniendi libros ꝑtinen
tes ad ſacrã ſcripturã. ſ. euãgelia mathei. mar
ci. nichodemi vel nazareorũ vel bartholomei
et hmõi. et ſic ĩtelligit̃ dictũ aug. q2. ſ. ignotũ
ſibi eẽt vtrũ euãgeliũ mathei vel alioꝝ q̃ tene
m⁹: ꝑtineret ad ſacrã ſcripturã vel nõ: niſi ec-
cleſia ĩſtictu ſpũſſãcti iſtud declaraſſet. Secũ
do notãdũ ꝙ papa nõ pt̃ ꝯdere canones ꝯ de-
creta q̃tuor p̄oꝝ ꝯciliorꝝ. vt patet di. xv. Cano
nes. et. c. ſicut. Sꝫ ſi arguat̃ ꝯ. q2 ꝯciliũ ñ dat
auctoritatẽ pape: ſꝫ papa ꝯcilio. vt pꝫ di. xvij
ꝑ totũ. Et extra de elec. Significaſti. Ergo il
la ꝯcilia habuerũt auctoritatẽ a papa. Tãtã
aũt hꝫ auctoritatẽ vn⁹ quãtã ali⁹: ꝛ tãtã ſucceſ
ſores quãtã p̄deceſſores. Ergo vr̃. ꝙ poſſit pa
pa determinata ĩ illis reuocare vel ꝯ ea deter
miare. Ad qd̃ r̃ndet̃. ꝙ ꝯcilia illa ñ poſſit reuo
cari ꝑ papã pt̃ duplr̃ ĩtelligi. Vno mõ ex eo.
ꝙ ꝯcilia ſũt. et ſic nõ ẽ veꝝ. q2 qd̃ ꝯpetit vni ĩ-
quãtum tale: ꝯpetit oĩ tali vniuerſalit̃. Que
g̃ ſtatuta ſũt vel decreta ĩ vno ꝯcilio: pt̃ aliud
mutare: vt factũ ẽ pluries. Alio mõ pt̃ ĩtelli
gi ſp̄aliter ĩnq̃tũ. ſ. de tali materia articuloꝝ
fidei q̃ ibi fuert̃ declarata q̃ ad veritatẽ tenen
dũ. et ſic nota ibi glo. di. xv. Sicut. Nõ eñi pt̃
papa vel minuere vel augẽ. vel mutare arti-
culos vel ſacramẽta eccl'ie. Dicũt etiã aliq̃. ꝙ
q̃ ad alia poſitiua. ꝛ ſi papa poſſit tollẽ vl' mu
tare ſingula. q2 iſtud vel illud: nõ tñ oĩa ſimul
q2 hoc eẽt deſtruẽ ſtatũ eccl'ie. Tertiõ aduer
tẽdũ. ꝙ papa pt̃ ꝯdere canones ꝯ determina-
ta ꝑ q̃ſcũqꝫ doctores ſãctiſſimos. Et hoc ꝓbat̃
auctoritate. di. xx. Decretal' epl'e. ꝛ. c. ſequẽti
Et rõ ẽ. q2 ĩferior nõ pt̃ legẽ ĩponẽ ſupiori: ſꝫ
ecõtra ſupior ĩferiori. Eſt aũt papa ſupior q̃-
cũqꝫ doctore. q2 eñi ad diffiniẽdũ aliq̃d nõ ſuf
ficit ſine p̄tate. Hinc ẽ vt dic grãnus. diſ. xx.
et io. papa ĩ iſta decretali. q̃uis aliq̃ doctores
habuerũt maiorẽ ſciaꝫ q̃ aliq̃ ſũmi põtifices.
tñ q2 p̄tatẽ nõ habuerũt tantã: quãtaꝫ ſũmi
põtifices: idõ in cauſaꝝ vel dubioꝝ diffinitõe
p̄ferũtur ſũmi põtifices oĩbꝫ doctoribꝫ. Itẽ
papa pt̃ cõdere canones ꝯ determinata ꝑ p̄de
ceſſores ſuos. vel ꝑ determinata ꝑ ſeipm̃. qd̃ ꝓ
bat̃ auctoritate. rõne et exẽplo. Et auctorita
te q̃dẽ. ext̃ de ꝯſan. et affi. Nõ debet. vbi dr̃. Nõ
debet rep̄hẽſibile iudicari. ſi ſm̄ varietatẽ tẽ-
porũ ſtatuta varient̃ hũana. Et ext̃. de ſen.
exco. li. vj. dr̃. Alma mater eccl'ia nõnulla ple
rũqꝫ ordinat et ꝯſulte. q̃ poſtmodũ ꝯſultius ꝛ
rõnabili⁹ reuocat: ĩ meliuſue ꝯmutat. Et ipe
dñs ioh ĩ ꝯſtitutõe ſua pulcre ſic ait. Quia ñ-
nũq̃ qd̃ ꝯiectura ꝓfutuꝝ credidit: ſubſequens
exꝑientia nociuũ oñdit: nõ debet rep̄hẽſibile
iudicari. ſi canonũ ꝯditor canões a ſe vl' ſuis
p̄deceſſoribꝫ editos. vel aliq̃ ĩ eis ꝯtẽta cano-
nibꝫ reuocare. modificare vel ſuſpẽdere ſta-
tuat: ſi ea obeſſe poti⁹ viderit q̃ ꝓdeſſe. ꝓbatur
idẽ di. lxiiij. §. Verꝝ. Cõfirmat̃ iſtud exẽplo ſcri
pture. Nã mãdauit dñs ſpentẽ eneũ exalta-
ri in deſerto. ad cui⁹ aſpectũ ſanabãt̃ homĩes
a morſibꝫ ſerpentũ. vt patꝫ numeri. xxj. Poſt
modũ ĩſtictu ipius dei. rõnabili⁹ fuit reuoca
tũ. eo ablato ꝑ ezechiaꝫ. vt patet. iiij. reg. xx.
q2 ꝓpl's ydolatrabat ad eũ. Rõne hoc ꝯſtat. q̃a
par in parẽ nõ habet ĩperiũ. Ex q̃bꝫ oĩbꝫ
patẽt due ꝯcluſiones. Prima ꝙ dñs io. potu-
it rõnabilit̃ et ſalubriter q̃ ĩ dictis duabꝫ ꝯſti
tutõibꝫ ad cõditorẽ et alia. Cũ inter nõnullos
ordinauit. cũ in eis nihil ſit ꝯ fidem et bonos
mores. nec ꝯtra quatuor ꝯcilia. q2 ſicut ipe de
ducit circa finẽ hui⁹ ꝯſtitutõis õ ꝯtẽtis ĩ ipa
conſtitutione in ſymbolo fidei. vel in ſacra
ſcriptura mentiõ non habetur: vel ſi habetur

quo di. j. Jus militare. Jure aūt ciuili acq̄rit dominiū multipliciter. ſ. ꝑſcriptōe. vſucaptōe arrogatōe. monachatōe. teſtamēto. ſucceſſiōe ⁊ alijs mltis modis iure ciuili īductis. Qui tū qđ reqrit circa rē ꝯſiderādū ē dn̄iuꝫ. Circa qđ aliqui doctores dicūt idē eē dn̄iuꝫ ⁊ ius. qꝛ tantū habet quis de dn̄io ī re: quantū de iure. Aliq̄bus aūt doctoribus videt oppoſitū: ⁊ tota rō eſt. qꝛ ſm ſimplitiū et areſto. in ꝑdicamētis. relatō dominij ē relatō ſuppoſitōis. Et ideo nullus debꝫ habē dominiuꝫ ī aliq̄. niſi ſit ei ſuppoſitus. Sꝫ aliq̄s pt̄ habere ius in aliq̄ cui nō ē ſuppoſit⁹: īmo ecōtra. Sicut fili⁹ hꝫ ius ī patre. ſuus ī dn̄o. qꝛ tenent eis dare alimētū. Similiter monach⁹ in monaſterio. ſubditus ī plato. qꝛ tenent eis ad ſacramētoꝝ adminiſtrationē. q̄ ſm iſtos ius et dn̄ium nō ſūt idē: ſꝫ ius ī plus ſe habet q̄ dominiū. qꝛ dominiū omne ē ius: ſꝫ nō omne ius ē dominiū. videt eīm addere dominiū ad ius q̄ndā ſupioritatē et auctoritatē. Vn̄ ſm hoc ſic diffinit. dominiū ē ius vtēdi et poſſidēdi et habendi aliq̄ re ſimplr̄ ꝑ libito volūtatis. vel ſm aliquē determinatū modū cū quadā ſupioritate. Dicitur in deſcriptōe iſta ius. quia ſi aliq̄s detineret vel vteret aliqua re ſine iure. ſicut fur et ꝑdo: talis nō haberet dominiū. dicit ius poſſidendi. qđ debet intelligi iure ꝓprio nō alieno qꝛ ꝓcurator. ycono⁹ ⁊ diſpēſator vtitur licite rebus dn̄i ſui: ſꝫ hoc nō facit iure ꝓprio: ſꝫ alieno. Dicit aūt ſimplr̄ ꝑ libito volūtatis. Simplr̄ q̄tū ad dominiū ꝓpriū et ꝑfectū. ꝑ qđ quis habet ius in re q̄tū ad ꝓprietatē ſimpliciter. ⁊ q̄tū ad omnē vſū q̄ ē natus eē circa ipaꝫ rem qꝛ pt̄ eā donare. vēdere et diſtrahere ſicut placet. dī aūt ſm aliquē determinatū modū ꝓpter duo. Primo ꝓpter dominia cōditōnata. puta cū q̄s eſt dn̄s rei quo ad ꝓprietatē et vſū ſimul ſꝫ tn̄ nō pt̄ vendere niſi certis ꝑſonis. puta ꝓpinquiori de genere ſuo. vt dtermiato mō ſuā do legittimā liberis. ſm leges vel ſm ſpeciales patrie ꝯſuetudies. Secūdo ꝓpter dominiū impfectū. Vſufructuarius eīm et vſurari⁹. licet nō habeāt ꝑfectū nec plenū. ꝓeo q̄ nō habēt ius in ꝓprietate rei. cū habēt dominiū verū ſꝫ impfectū. ꝓeo q̄ verū ius habēt ī vſu vel vſufructu rei. lꝫ n̄ ī ꝓprietate ipi⁹ rei. Alioq̄n nō poſſēt iure ſuo vēdere vel alienare vſū vel vſufructū. Addit in deſcriptōe. Cū quadā ſuperioritate. qꝛ vt dictū. dominiū videt addere ſup ius quādaꝫ ſupioritatē et auctoritatē cū ſit relatio ſuppoſitōis. Eſt autē ſciendū q̄ cuꝫ dominiū vt dictū ē ſit qđdā ius habēdi ⁊c. Sicut tripliciter diuidit ius. ita et dominiū. Nā ius ꝑma ſui diuiſiōe diuidit a pħo in. v. ethicoꝝ ī naturale ⁊ poſitiuū. Et ſm hoc ē duplex dominiū. ſ. naturale ⁊ politicū ſiue ciuile. Jus naturale ē qđ ꝯpetit alicui a natura habendi ſcꝫ et vtēdi aliqua re cū quadā ſupioritate et auctoritate ſup eā. ſicut et ius pr̄is ſup ꝓlem.

ius viri ſup vxorē: ⁊ dn̄i ſup ſuū. Jus politicū ſeu ciuile dī ius cū quadaꝫ ſupioritate. qđ nō ꝯpetit alicui a natura: ſꝫ mere ꝑ adinuētōeꝫ et collatōeꝫ hūanā vel diuinā ſpūaleꝫ et ſupnaturalē. ſic dominiū dn̄i pape ſup totam eccliam. vel ſic dn̄iuꝫ vni⁹ vel pluriū ſup vna ciuitate vel regno. Secūda diuiſio dominij ciuilis eſt. qꝛ quoddā ē verū ⁊ ꝑfectū. Aliud eſt veꝝ ſꝫ impfectū. Veꝝ ⁊ ꝑfectū dn̄iuꝫ ē. qn̄ q̄s habet dominiū in ꝓprietate rei et in vſu eius ita q̄ pt̄ eā vendere et ꝯſumē et vſuꝫ eius ꝓut ſibi placꝫ. Sꝫ dn̄iuꝫ veꝝ: ſꝫ impfectū ē. qn̄ hꝫ ius ſolū ī vſu vel in vſufructu rei: ſꝫ nō ī ꝓprietate. vn̄ talis nō pt̄ dici dn̄s rei ſimplr̄: ſꝫ domin⁹ vſus vel vſufructus. Tertia diuiſio dominij ē. qꝛ dn̄iuꝫ merū habet mltos modos diſtictos. qꝛ quoddā ē ſupius ⁊ īmediatū quoddā altū. quoddā baſſū. quoddā vtile quoddā directū: et ſic de alijs. Et ideo ſciendū. q̄ licet eiuſdē rei nō poſſint eē ſimul plr̄es dn̄i ſit q̄libꝫ ī ſolidū ſm eūdē modū ⁊ eandē rōeꝫ dominij. vt in ꝑdicto. c. licet. ⁊. l. predicta: poſſideri tn̄ ſm diuerſos modos dominij et diuerſa iura: vni⁹ ⁊ eiuſdē rei poſſūt eē plr̄es dn̄i ⁊ diſtincti. Sic eiuſdē cāpi. ruſtic⁹ habet dominiuꝫ vtile: burgēſis hꝫ ibi dominiū directū. Miles dn̄iuꝫ baſſū. Rex dn̄iuꝫ altū. Sext⁹ et vltim⁹ terminus declarād⁹ ē ius. Et qꝛ dn̄iuꝫ addit ſolū ſupra ius ſupioritatē. Jō pt̄ ius deſcribi eadem rōe. ſic ⁊ dn̄iuꝫ: dēpta illa ꝑte de ſupioritate. vel ſic poſſum⁹ deſcribē ius. q̄ ē ꝑtas exercendi aliquē actū circa rem licite. Vn̄ ſi licite poſſū vēdē libꝝ habeo ius ī venditōe libri ſi licite poſſū legē ⁊ ſtudē ī libro: habeo ius in lectōe libri. Et ſic generaliter ꝯcludēdo quātuꝫ habeo de ꝑtate licita circa rē: tantū habeo ∂ iure ⁊ circa ipam rē. Et q̄ hoc ſit verū ſic declarat. Hō circa aliquā rē nō habet niſi duplex poſſe. ſ. poſſe fcī quo. ſ. aliquis pt̄ vti aliqua re defacto licite vel illicite: et poſſe iuris. q̄. ſ. pt̄ vti aliq̄ re licite. Sꝫ poſſe ſoli⁹ facti nō dī poſſe iuris. Poſſe igit licite hoc ē poſſe iuris. Eſt tn̄ ſciendū q̄ nomē cōe plr̄ibus ſm reꝫ. ſm modū q̄ cōiter accipit: retinet ſibi nomē ꝓpꝛiuꝫ ꝯ alia. ſicut ꝑſcia q̄ ē cōis notitia approbatōis bonoꝝ et reprobatōis maloꝝ. vt patꝫ ad ro. viij. Quos ꝑſciuit hos ⁊ ꝑdeſtinauit: retinꝫ tn̄ ſibi nomē ſm cōeꝫ acceptōꝫ ꝓpꝛiū et diſtinctū ꝯ ꝑdeſtinatōem. vn̄ et mali dicunt ꝑſciti: non boni. Sic in ꝓpoſito. poſſe facti licet ſit cōe licite et illicite vtenti quilibꝫ eīm defacto vtitur ſiue licite ſiue illicite vtat. tn̄ ſm cōem acceptōem dicim⁹ poſſe facti. ꝯ poſſe iuris: dicēdo iſte pt̄ defacto. q̄. ſ. pt̄ exercē aliquē actū illicite. Jlle aūt dicit poſſe de iure. q̄ pt̄ licite exercere aliquē actū. patet ḡ q̄ ius nō dicit aliud: niſi ꝑtatē exercēdi licite actū circa aliquā rē. Et hoc etiā dīc aug. ī li. ∂ mēdatio ſic iquiēs. faciat hō ꝑ tp̄ali ſalute hoīm qđ pt̄. Cū aūt ad hoc vētū fuerit. vt tali ſaluti niſi peccando

cõiter ſuptã: nõ ſpectat cõdẽ canones vl' mu
tare. q: tũc omnis ſacerdos poſſet hoc facere
quod nullus concedit.

Tertius articulus ẽ vtr. §. vj.

vſus licitus poſſit ſepari a iure vtẽdi. Pro c⁹
declaratõe. primo declarat deſcribẽdo aliquos
terminos circa materiã. ſecũdo agit de diuer-
ſis modis habẽdi aliquã rẽ. tertio rñdet ad q̃
ſitũ. quarto declarat quõ fr̃es minores poſſũt
habẽ nudũ vſũ facti. Demũ ſoluit duodecim
argumẽta facta ꝯ veritatẽ ſue ꝯcluſionis.

Quãtũ ad primũ dicit. q circa aliquã rẽ poſ-
ſunt iſta ꝯſiderari ad pñs. ſ. vſufructus. vſus
poſſeſſio. ꝓprietas. dominiũ ⁊ ius. Quolibꝫ ho
rũ ſic deſcribit̃. Vſuſfructus ſm iuriſtas ẽ ius
vtẽdi et fruẽdi rebus alienis. ſalua eaꝝ ſubſtã
tia. ff. de vſuf. l. j. Rebꝰ alienis dr̃. q: in rebus
ꝓprijs nõ dĩ vſuſfruct⁹. vñ ſi habeo vſũfructũ
viridarij et poſt ad me ꝑueniat ꝓprietas: expi
rat tũc vſuſfructus. Salua reꝝ ſubſtãtia dĩ.
q: ĩ rebꝰ q̃ vſu ꝯſumunt̃: nõ ꝓprie ẽ vſufruct⁹
vt pane. vino et hmõi. Ius vtẽdi dĩ. ad diffe-
rẽtiã vtilis dominij. qd̾ qñq: ĩ rebꝰ alienis ha-
bet̃. ſicut emphiteota et feudatari⁹ habẽt vti-
le dominiũ cui⁹ dominiũ directũ ꝑtinet ad do
minũ ſuꝑiorẽ. a quo res tenet̃ in emphiteoſi
vel ĩ feudũ. Itẽ ponit̃ fruẽdi. ad differentiaꝫ
nudi vſus. q: min⁹ ẽ in vſu q̃ in vſufructu. da
tur exemplũ de grege. Si vſus alicui⁹ gregis
ſit tibi relict⁹ in aliquo teſtamẽto: tu poteris
vti grege ad ſtercorizandũ ĩ agro tuo tm̃. Sꝫ
ſi fuerit relict⁹ vſufructus ei⁹: poteris grege
vti nõſolũ ad ſtercorizandũ ſꝫ ad lanã. lac et
fet⁹ recipiendũ et diſtrahendũ tales fruct⁹ vt
volueris. fetus em̃ ĩ iumẽtis vt pecudibꝰ ꝯpu
tant̃ in fructu. et de q̃libet anĩali irratõnali.
Sec⁹ aũt ĩ ancillis. Nã ꝑt⁹ ancille non ꝑtinet
ad vſufructuariũ. Dat̃ aliud exemplũ. Si vi-
ridariũ fuerit tibi legatũ ad vſũ: poteris ro-
ſas et alios flores et fruct⁹ ſumere ad vſũ tu-
uꝫ: ſed alij nõ poteris vendere vl' dare. Sed ſi
vſufruct⁹ eius relict⁹ fuerit: poteris nõſolum
ſumẽ ad vſũ tuũ: ſꝫ ipos flores et fruct⁹ ven-
dere et donare alteri ꝑut volueris. Et ſic patꝫ
q quicũq: habet vſũfructũ: habꝫ vſũ et ñ ecõ
uerſo. Vſus aũt ſm iuriſtas ẽ ius vtẽdi re-
bus alienis. ſalua reꝝ ſubſtãtia. iõ dicit̃. Re
bus alienis. q: ſm iuriſtas vſus nõ dĩ ĩ re ꝓ-
pria. Addit̃. Salua ſubſtantia reꝝ. q: ſm eos
vſus nõ ꝯſtituit̃ ĩ rebꝰ q̃ vſu ꝯſumunt̃. q: ĩ ta
libus nõ pt̃ reꝝ ſubſtãtia ꝑmanere poſt vſuꝫ
nõ ponit̃ fruẽdi vt diſtinguat̃ ab vſufructu.
Sꝫ q: q̃tuꝫ mihi videt̃. legiſte iſto mõ accipi-
unt vſũ nimis ſtricte. ſ. ꝓ vſu ꝓ quo ꝯpetit ſer
uit⁹. Ideo accipiẽdo vſũ ſm naturã et magis
large. et ſm iura canonica. cũ ſm rei veritatẽ
aliq̃s vtat̃ re ſua ſicut aliena: ⁊ vtit̃ pane cũ
ꝯmedit et cõſumit eũ. Iõ ſic accipiẽdo vſũ: vi
det̃ mihi q nudũ vſũ facti de q̃ loquunt̃ cõſti-
tutões. Io. quadruplicit ̃ pt̃ ymaginari. pri
mo pt̃ dici nud⁹ vſus facti ꝓpt̃ oĩs iuris nuda
tõeꝫ. ſecũdo ꝓpt̃ ꝓprietatis excluſionẽ. tertio ꝓ-
pter oĩs vtilitatis ꝑuatõeꝫ. quarto ꝓpt̃ actõis
ĩ iuditiõ abdicatõꝫ. Exẽpla oĩm. ſi eq̃tarẽ equũ
c⁹ ñ eẽm dñs. nec habẽꝫ aliqd̾ ius eq̃tãdi equũ
tũc haberẽ vſũ nudũ eq̃tatõis eq̃. ꝑ oĩs iuris
denudatõeꝫ. ſic hꝫ fur et latro ĩ re furtiua. q̃a
ht̃ vſũ denudatũ ꝓprietate. Exẽplũ de ſecũdo.
Si eq̃tarẽ equũ quẽ ꝯduxi ad vecturã ab alio
poſſẽ dici habẽ nudũ vſũ eq̃. ꝓpter ꝓꝑetatis ex-
cluſionẽ. q: ñ habeo ꝓprietatẽ ei⁹. ſic ecõuerſo
eq̃tãdo equũ meũ: ñ habeo vſũ nudũ. q: eq̃ ha
beo ꝓꝑetatẽ. Exẽplũ de tertio. qñ q̃s hꝫ aliqueꝫ
vſũ alic⁹ rei: vel circa aliquã rẽ: ⁊ tñ caret oĩ
fructu ⁊ vtilitate. q̃ poſſet ſibi inde ꝓuenire. ſi
cut ſu⁹ q̃ vtit̃ aliq̃bꝰ ĩſtrumẽtis ad vtilitatem
dñi ſui. talis vſus poſſet dici nud⁹ q̃tũ ad fru-
ctũ vl' vtilitatẽ ſui. q: ex tali vſu null⁹ fruct⁹
vel cõmoditas acq̃rit̃ ſibi ſꝫ dño ſuo. Simil'r
de famulo cãpſoris. q̃ q̃tidie vtit̃ pecunia do
mini ſui alijs numerãdo. tñ vtilitas vſus nõ ẽ
ſua ſꝫ dñi ſui. Exẽplũ d̾ quarto. Cũ aliq̃s hꝫet
aliquã rẽ. et cũ ſibi auferet̃ nõ poſſet agẽ in
iuditio ꝯ illũ. vel ex voto vel alia quacũq: cã
tũc poſſet dici habẽ nudũ vſũ ꝑ actõis in iudi
tio abdicatõꝫ. Et hoc q̃ ad vſũ. Terti⁹ termi
nus ẽ poſſeſſio. q̃ ſic deſcribit̃. Poſſeſſio ẽ cor-
ꝑalis rei retẽtio corꝑis ⁊ animi iuris admini
culo ĩteruenĩete. Sic diffinit hoſtieñ. ĩ ſũma
Corꝑalis rei dĩ. q: ſm iuriſtas ĩcorꝑalia non
poſſident̃. Detẽtio dĩ. q̃a poſſeſſio ſm iura dĩ
q̃ſi pedũ poſitõ. Aliter nõ acq̃rit̃ poſſeſſio. ni
ſi corꝑe et aĩo interueniẽte. Vñ ſi alteꝝ defi-
cit nõ ẽ poſſeſſio. Iuris adminiculo addit̃. q:
q̃uis aliq̃s alicui rei corꝑe et aĩo ĩſiſtat. tam̃
niſi habeat iuris adminiculũ: nõ ꝓprie dĩ poſ
ſidẽ. Qꝫ ſi obiciat̃. q: fur et raptor rẽ furataꝫ
poſſidẽt. et tñ nõ habẽt iuris adminiculũ. Re.
q fur ⁊ raptor ñ dĩ ꝓprie poſſidẽ: ſꝫ ſoluꝫ ĩiuſte
detinẽ. Qꝫ aũt fures ſint reſtituẽdi. vt ex̃. d̾ re
ſti. ſpol. c. In lr̃is. hoc ĩtroductũ fuit ſm rigo
rẽ iuris. ĩ odiũ rapiẽtiũ res ſuas hoĩbꝰ. q: nl'
lus dꝫ eẽ iudex ĩ cã ſua. Et iõ rẽ furtiuã ñ de-
beo accipe a fure: niſi auc̃te iudicis. Dic tam̃
Inno. q ſi ꝯſtaret tũc ꝑ ꝓpriã ꝯfeſſionẽ ipm
eẽ ꝑdonẽ. vl' cõſtaret de ꝓꝑetate rei: ꝑdoni eſſet
reſtitutõ denegãda. q: nũq̃ vere poſſidet. nec
nat̃alĩe nec ciuilit̃. Quart⁹ ẽ min⁹ ẽ ꝓꝑetas q̃
ſic diffinit̃ ab hoſt. ꝓprietas ẽ dñiuꝫ rei iuſtis
modis q̃ſitũ. Acq̃rit̃ aũt dñiuꝫ iure gẽtiũ ⁊ iu
re ciuili. Et iure q̃dẽ gẽtiũ ꝑ occupatõꝫ. ſic in
his q̃ ñ ſũt ĩ bonis alic⁹ hoĩs. q̃ occupãti cõce
dũt̃. ſic ſũt fere. beſtie. aues ⁊ piſces. q̃ ĩ terra
mari ⁊ aere capiũt̃: ⁊ ĩ his q̃ cõia ſũt. vt ĩ ma
ri et in littore maris. vt lapillis ⁊ gẽmis q̃ ibi
ſũt. vt. pꝫ Inſtitut̃. de reꝝ di. ꝑ totũ. Tñ circa
hoc ſũt multe cõſuetudies ĩ diuerſ regiõibꝰ ꝯ
iura. Itẽ ĩ his q̃ ab hoſtibꝰ capiũt̃. qd̾ ĩtelligẽ
duꝫ ẽ in bello iuſto ⁊ ſeruato iure militari. de

quo di.j. Jus militare. Jure aũt ciuili acq̃rit̃ dominiũ multipliciter.ſ.ꝑſcriptõe. vſucaptõe arrogatõe.monachatõe. teſtamẽto.ſucceſſiõe ⁊ alijs mltis modis iure ciuili īductis. ¶ Qui tũ qd req̃rit̃ circa rẽ ꝯſiderãdũ ẽ dñiuȝ. Circa qd aliqui doctores dicũt idẽ eẽ dñiuȝ ⁊ ius.qꝛ tantũ habet quis de dñio ī re: quantũ de iure Aliq̃bus aũt doctoribus videt̃ oppoſitũ:⁊ tota rõ eſt.qꝛ ſm ſimplitiũ et areſto. in p̃dicamẽtis.relatõ dominij ẽ relatõ ſuppoſitõis. Et ideo nullus debȝ habẽ dominiuȝ ī aliq̃. niſi ſit ei ſuppoſitus. Sȝ aliq̃s pt̃ habere ius in aliq̃ cui nõ ẽ ſuppoſit⁹:imo ecõtra. Sicut fili⁹ hȝ ius ī patre.ſuus ī dño.qꝛ tenent̃ eis dare alimẽtũ. Similiter monach⁹ in monaſterio.ſubditus ī p̃lato.qꝛ tenent̃ eis ad ſacramẽtoꝝ adminiſtrationẽ.q̃ ſm iſtos ius et dñium nõ ſũt idẽ:ſȝ ius ī plus ſe habet q̃ꝫ dominiũ. qꝛ dominiũ omne ẽ ius:ſȝ nõ omne ius ẽ dominiũ.videt̃ enĩ addere dominiũ ad ius q̃ndã ſuꝑioritatẽ et auctoritatẽ. Vñ ſm hoc ſic diffinit̃.dominiũ ẽ ius vẽdi et poſſidẽdi et habendi aliq̃ re ſimplr̃ ꝓ libito volũtatis. vel ſm aliquẽ determinatũ modũ cũ quadã ſuꝑioritate. Dicitur in deſcriptõe iſta ius.quia ſi aliq̃s detineret vel vteret̃ aliqua re ſine iure.ſicut fur et p̃do:talis nõ haberet dominiũ. dicit̃ ius poſſidendi.qd debet intelligi iure ꝓprio nõ alieno qꝛ ꝓcurator.ẏconom⁹ ⁊ diſpẽſator vtitur licite rebus dñi ſui:ſȝ hoc nõ facit iure ꝓprio:ſȝ alieno. Dicit̃ aũt ſimplr̃ ꝓ libito volũtatis. Simplr̃ q̃tũ ad dominiũ ꝓpriũ et ꝑfectũ.ꝑ qd quis habet ius in re q̃tũ ad ꝓprietatẽ ſimpliciter.⁊ q̃tũ ad omnẽ vſũ q̃ ẽ natus eẽ circa ip̃aȝ rem qꝛ pt̃ eã donare.vẽdere et diſtrahere ſicut placet. dr̃ aũt ſm aliquẽ determinatũ modũ ꝓpter duo. Primo ꝓpter dominia cõditõnata.puta cũ q̃s eſt dñs rei quo ad ꝓprietatẽ et vſũ ſimul ſȝ tñ nõ pt̃ vendere niſi certis ꝑſonis. puta ꝓpinquiori de genere ſuo.vt dtermĩato mõ ſuã do legittimã liberis.ſm leges vel ſm ſpeciales patrie ꝯſuetudies. Secũdo ꝓpter dominiũ imꝑfectũ. Vſufructuarius enĩ et vſurari⁹.licet nõ habeãt ꝑfectũ nec plenũ.ꝓeo q̃ nõ habẽt ius in ꝓprietate rei.cũ habẽt dominiũ verũ ſȝ imꝑfectũ.ꝓeo q̃ verũ ius habẽt ī vſu vel vſufructu rei.lȝ ñ ī ꝓprietate ip̃i⁹ rei. Alioq̃n nõ poſſẽt iure ſuo vẽdere vel alienare vſũ vel vſufructũ. Addit̃ in deſcriptõe. Cũ quadã ſuperioritate.qꝛ vt dictũ.dominiũ videt̃ addere ſup̃ ius quãdaȝ ſuꝑioritatẽ et auctoritatẽ cũ ſit relatio ſuppoſitõis. Eſt autẽ ſciendũ q̃ cuȝ dominiũ vt dictũ ẽ ſit qddã ius habẽdi ⁊c̃. Sicut tripliciter diuidit̃ ius.ita et dominiũ. Nã ius p̃ma ſui diuiſiõe diuidit̃ a ph̃o in.v.ethicoꝝ ī naturale ⁊ poſitiuũ. Et ſm hoc ẽ duplex dominiũ.ſ.naturale ⁊ politicũ ſiue ciuile. Jus naturale ẽ qd ꝯpetit alicui a natura habendi ſcȝ et vẽdi aliqua re cũ quadã ſuꝑioritate et auctoritate ſuꝑ eã.ſicut et ius p̃ris ſup̃ ꝓlem. ius viri ſup̃ vxorẽ:⁊ dñi ſuꝑ ſuũ. Jus polliticũ ſeu ciuile dr̃ ius cũ quadaȝ ſuꝑioritate.qd nõ ꝯpetit alicui a natura:ſȝ mere ꝑ adinuẽtõeȝ et collatõeȝ hũanã vel diuinã ſp̃ũaleȝ et ſuꝑnaturalẽ.ſic dominiũ dñi pape ſuꝑ totam eccl̃iam. vel ſic dñiuȝ vni⁹ vel pluriũ ſuꝑ vna ciuitate vel regno. Secũda diuiſio dominij ciuilis eſt.qꝛ quoddã ẽ verũ ⁊ ꝑfectũ. Aliud eſt veꝝ ſȝ imꝑfectũ. Veꝝ ⁊ ꝑfectũ dñiuȝ ẽ. qñ q̃s habet dominiũ in ꝓprietate rei et in vſu eius ita q̃ pt̃ eã vendere et ꝯſumẽ et vſuȝ eius put ſibi placȝ. Sȝ dñiuȝ veꝝ:ſȝ imꝑfectũ ẽ.qñ hȝ ius ſolũ ī vſu vel in vſufructu rei:ſȝ nõ ī ꝓprietate. vñ talis nõ pt̃ dici dñs rei ſimplr̃:ſȝ domin⁹ vſus vel vſufructus. Tertia diuiſio dominij ẽ.qꝛ dñiuȝ merũ habet mltos modos diſtictos.qꝛ quoddã ẽ ſuꝑius ⁊ īmediatũ quoddã altũ.quoddã baſſũ.quoddã vtile quoddã directũ:et ſic de alijs. Et ideo ſciendũ.q̃ licet eiuſdẽ rei nõ poſſint eẽ ſimul plr̃es dñi ſil' q̃libȝ ī ſolidũ ſm eũdẽ modũ ⁊ eandẽ rõeȝ dominij. vt in p̃dicto.c.licet.⁊.l.predicta:poſſideri tñ ſm diuerſos modos dominij et diuerſa iura:vni⁹ ⁊ eiuſdẽ rei poſſũt eẽ plr̃es dñi ⁊ diſtincti. Sic eiuſdẽ cãpi.ruſtic⁹ habet dominiuȝ vtile:burgẽſis hȝ ibi dominiũ directũ. Miles dñiuȝ baſſũ. Rex dñiuȝ altũ. ¶ Sext⁹ et vltim⁹ terminus declarãd⁹ ẽ ius. Et qꝛ dñiuȝ addit ſolũ ſupra ius ſuꝑioritatẽ. Jdõ pt̃ ius deſcribi eadem rõe.ſic ⁊ dñiuȝ: dẽpta illa pte de ſuꝑioritate. vel ſic poſſum⁹ deſcribẽ ius.q̃ ẽ ptãs exercendi aliquẽ actũ circa rem licite. Vñ ſi licite poſſũ vẽdẽ libꝝ habeo ius ī venditõe libri ſi licite poſſũ legẽ ⁊ ſtudẽ ī libro:habeo ius in lectõe libri. Et ſic generaliter ꝯcludẽdo quãtuȝ habeo de ptãte licita circa rẽ:tantũ habeo d̾ iure ⁊ circa ip̃am rẽ. Et q̃ hoc ſit verũ ſic declarat̃. Hõ circa aliquã rẽ nõ habet niſi duplex poſſe.ſ.poſſe fc̃i quo.ſ.aliquis pt̃ vti aliqua re de facto licite vel illicite:et poſſe iuris.q̃.ſ. pt̃ vti aliq̃ re licite. Sȝ poſſe ſoli⁹ facti nõ dr̃ poſſe iuris. Poſſe igit̃ licite hoc ẽ poſſe iuris Eſt tñ ſciendũ q̃ nomẽ cõe plr̃ibus ſm reȝ.ſm modũ q̃ cõiter accipit̃:retinet ſibi nomẽ ꝓpriuȝ ꝯ alia.ſicut p̃ſcia q̃ ẽ cõis notitia approbatõis bonoꝝ et reprobatõis maloꝝ.vt patȝ ad ro.viij. Quos p̃ſciuit hos ⁊ p̃deſtinauit:retinȝ tñ ſibi nomẽ ſm cõeȝ acceptõȝ ꝓpriũ et diſtinctũ ꝯ p̃deſtinatõem. vñ et mali dicunt̃ p̃ſciti:non boni. Sic in ꝓpoſito. poſſe facti licet ſit cõe licite et illicite vtenti quilibȝ enĩ de facto vtitur ſiue licite ſiue illicite vtat̃.tñ ſm cõem acceptõem dicim⁹ poſſe facti.ꝯ poſſe iuris:dicẽdo iſte pt̃ de facto. q̃.ſ.pt̃ exercẽ aliquẽ actũ illicite. Jlle aũt dicit̃ poſſe de iure.q̃ pt̃ licite exercere aliquẽ actũ.patet ḡ q̃ ius nõ dicit aliud:niſi ptãtẽ exercẽdi licite actũ circa aliquã rẽ. Et hoc etiã dic aug.ī li.d̾ mẽdatio ſic īquiẽs.faciat hõ ꝑ tꝑali ſalute hoĩm qd pt̃. Cũ aũt ad hoc vẽtũ fuerit.vt tali ſaluti niſi peccando

cõſulere nõ poſſint:iã ſe exiſtimet nõ habere
qḋ faciat.xxij.q.ij.faciat.Vñ et iuriſte dicũt
Illud poſſum⁹.qḋ de iure poſſumus.

Declaratis dictis termi.§.vij
nis.ẽ modo videndũ de diuerſis modis habẽ-
di ius ĩ aliqua re. Et pt̃ attẽdi hec diuerſitas
ex pte triũ.ſ.ex pte rei habite.ex pte haben-
tis.et ex pte modi habẽdi. Et ex pte quidẽ rei
habite.qꝛ aliqñ aliqs habet ius ĩ aliq̃ re q̃tũ
ad ꝓprietatẽ et nõ q̃tũ ad vſũ.ſicut ſi locaui ti
bi domũ ad annũ:habeo quidẽ ius ĩ domo in
ꝓprietate:ſꝫ nõ ĩ vſu ꝑ illũ ãnuꝫ.qñqꝫ qs ha-
bet ius ĩ vſu et nõ ĩ ꝓprietate.ſicut tu q̇ ꝯduxi
ſti illã domũ habes ius ĩ vſu ſꝫ nõ ĩ ꝓpetate.et
qꝛ eiuſdẽ rei pñt eẽ diuẽſi vſ⁹ ⁊ diuẽſi modi ali
enãdi.ꝯtigit ĩ aliq̃ re haberi ius q̃tũ ad vnũ
vſũ:et nõ q̃tũ ad aliũ:ſicut placet dño rei cõ
cedere. Vñ ꝯcedit̃ aliqñ alicui q̃ poſſit inhabi
tare ſolũ domum aliquando q̃ poſſit inhabi-
tare et locare.qñqꝫ qs hʒ̃ ius vtroqꝫ mõ.ſ.in
ꝓprietate et ĩ vſu. Ille aũt dr̃ ſimplr̃ habẽ ius
ĩ aliq̃ re.q̇ pt̃ licite illa re vti.q̃tũ ad omnem
vſũ.q̇ nat⁹ ẽ eẽ circa rẽ illã. Secũdo cõtigit
diuerſitas ex pte habẽtiũ rẽ. qꝛ qñqꝫ habens
ius ĩ aliqua re ẽ ꝑſona ſingularis.et tunc dr̃
habẽ ius in ꝓprio.qñqꝫ vo ẽ cõitas. ſicut mo-
naſteriũ habet ius ĩ rebꝫ monaſterij. nõ aliq̃
ꝑſona ſingularis.niſi inq̃tuꝫ ẽ ps cõitatis.et
qꝛ duplex eſt cõitas.q̇dã ordinata ꝑ ſe.q̇dã or
dinata ꝑ accidẽs. Per accidẽs ẽ vt cõitas mer
catoꝝ mutuo ꝯuenientiũ ad mercandũ ſimul
et habentiũ lucrũ et damnũ in cõi. Per ſe aũt
cõitas ẽ.vt cõitas eccleſie vel religionis. que
habꝫ bona ĩ cõi. Adhuc ꝯtingit diuerſitas ex
pte iſtoꝝ. Nã qñ ẽ cõitas ꝑ accidens ordinata
tũc cõitas hꝫ ius ꝑ accidẽs ĩ talibꝫ bonis. ꝑſo
ne aũt cõitatis ꝑ ſe. Sꝫ qñ ẽ cõitas ordinata
ꝑ ſe.tũc ipa cõitas hꝫ ius ꝑ ſe ĩ bonis.ſicut ec
cleſia vel monaſteriũ. Sꝫ ꝑſone illi⁹ cõitatis:
habẽt ius ꝑ accidẽs.inq̃tuꝫ ſũt ptes cõitatis.
et iõ nõ poſſũt agẽ ad diuiſionẽ. Tertio mõ
ꝯtingit diuerſitas ex pte modi habẽdi. Nam
qñqꝫ quis hꝫ ius ĩ re noĩe ꝓprio et ꝑ ſe.ſic dñs
rei.qñqꝫ neqꝫ noĩe ꝓprio neqꝫ ꝑ ſe:ſꝫ noĩe alte
rius ⁊ ꝓ altero.ſm qḋ ẽ ordinatuꝫ a ṗncipali
dño.ſicut diſpẽſatio et adminiſtratio alicui⁹
rei ꝯceſſe ſũt a dño ad hoc vt diſtribuat ipaꝫ
rem et diſpẽſet. et talis nõ dr̃ habẽ ſimplicit̃
ius in illa re:ſꝫ pt̃ dici habẽ ius diſpẽſãdi vel
adminiſtrãdi talẽ rẽ. Alio mõ dicit̃ quis ha
bere ius.nõ noĩe ſuo:ſꝫ tm̃ ꝑ ſe. Sicut cũ ali
qs ꝯcederet alicui domũ ſuã ĩhabitãdũ.q̃diu
ei placuerit:talis habẽt ius in habitatõe do-
m⁹ ꝓ ſe.nõ tamẽ noĩe ꝓprio:ſꝫ noĩe dñi princi-
palis.quia ius remanet penes principalẽ do-
minũ principaliter. Et ſic patet q̃ dñiuꝫ rerũ
viuẽtiũ ĩ cõitate ꝑ ſe ordinate reſidet apḋ cõi
tatẽ ipaꝫ.ṗncipalit̃ apḋ ṗlatũ. ſic apud ami
ſtratorẽ ⁊ diſpẽſatorẽ.apḋ quẽlibet monachũ
ſic apḋ eũ cui ḋbet̃ ſuſtẽtatõ vite ḋ bcẽis bõis

Q̃tũ ad tertium princi.§.viij.
pale huius tertij articuli aduertẽdi. q̃ cũ res
ſint ſub duplici differẽtia.qꝛ quedã ſũt q̇ non
vſu cõſumunt̃.ſicut dom⁹.equ⁹ et hmõi. Alie
q̇ vſu ꝯſumũt̃.vt panis.vinũ et hmõi.hic nõ
q̃ritur de his q̇ vſu ꝯſumũt̃.qꝛ de his ĩ ſequen
ti articulo aget̃. Sꝫ de his tm̃ q̇ vſu nõ ꝯſu-
munt̃. Et querim⁹ ḋ vſu licito. Cũ g̃ q̃rit̃.vtꝝ
vſus taliuꝫ poſſit ſeꝑari a iure.ſꝫ.q̃ hec q̃ſtio
pt̃ habẽ duplicẽ ĩtellectũ. Vno mõ vt ĩtelliga
tur.vtruꝫ poſſit ſeꝑari a iure vtẽdi. Alio mõ
vt ĩtelligat̃ vtrũ poſſit ſeꝑari a iure in re. Et
hoc etiã pt̃ ĩtelligi duplicit̃. qꝛ aut a iure ĩ re
ſimplr̃:aut a iure ĩ re.ſm q̇d ſaltim. Et tunc
rñdendo ad queſtioneꝫ:ponũtur directe tres
ꝯcluſiones et ꝓbant̃ efficaciter. Prima eſt.
q̃ vſus licit⁹ nõ pt̃ ſeꝑari a iure vtẽdi. Et hoc
ꝓbat̃ auctoritate et rõe. Auctoritate q̇deꝫ nõ
ſolũ hui⁹ ꝯſtitutõis.io.xxij. Quia q̃rũḋ. Sed
etiã aug. Dicit eñ ad macedoniũ et habetur
xiiij.q.iiij. Quid dicã.hoc certe alienũ non ẽ.
qḋ iure poſſidet̃. Hoc aũt iure qḋ iuſte:et hoc
iuſte qḋ bene. De ṗmo g̃ ad vltimũ qḋ bñ poſ
ſidet̃:iure poſſidet̃. Et yſidor⁹.di.j. Jus gene
rale.q̃ ius dr̃ eo q̃ iuſtũ. Vñ oĩs act⁹ iuſt⁹ ẽ iu
ris.qꝛ ius dictũ ẽ eo q̃ iuſtũ. Vſus aũt ẽ q̇daꝫ
act⁹.etſi licit⁹ ẽ:vſus ẽ act⁹ iuſt⁹. Oĩs g̃ vſus li
cit⁹:ẽ cũ iure vtẽdi. Iſtã rõeꝫ tãgit ioh.ĩ con
ſtitut̃. Cũ inter nõnullos. Dicit ei ſic. Dicere
q̃ xp̃c et apl̃i ĩ rebus q̇bus vſi fuerũt.nõ ha-
buerũt niſi ſimplicẽ vſũ facti.ꝯuĩcit act⁹ eo-
rũ fuiſſe nõ iuſtos:⁊ ꝑ ꝯſequẽs iniuſtos. quia
negatõ ĩ ſubiecto apto nato.ĩfert ṗuatõeꝫ. ſic
nõ viſio ĩ oculo:ĩfert cecitatẽ. Probat̃ ideꝫ et
rõe ꝑ locũ a diffinitõe ſic. Impoſſibile ẽ vſuꝫ
eẽ licitũ ſine facultate licite vtendi. ſicut im-
poſſibile ẽ loqui grãmatice ſine facultate lo-
quẽdi grãmatice. Sꝫ facultas licite vtẽdi: nõ
pt̃ eẽ ſine iure vtẽdi.qḋ ꝓbat̃ ex eo qḋ dictum
eſt ſuꝑ.ſ.q̃ ius ẽ facultas ſeu ptãs licite exer
cẽdi aliquẽ actũ. Sꝫ impoſſibile ẽ ⁊ ꝯtradictõ
nẽ implicat diffinitionẽ eẽ ſine diffinito:g̃ im
poſſibile eſt vſũ lícituꝫ ſine iure vtendi:ponit
plures alias rões cauſa breuitatis õmiſſas.
Secunda cõcluſio q̃ vſus licit⁹ pt̃ ſeꝑari a
iure ĩ re ſimpliciter. Et hec cõcluſio breuiter
ſic ꝓbatur. Ille qui pt̃ habere licitũ vſũ alic⁹
rei.dominio remanẽte penes aliũ: hꝫ vſũ lici
tũ ſine iure in re ſimpliciter. Et hoc patet.qꝛ
ex quo dominiũ remanet penes alium. ille ñ
eſt ſimplicit̃ dominus rei:ſed ille penes quem
remanet dominiũ. Sed aliquis poteſt habere
licitũ vſũ multarũ rerũ.dominio remanente
penes alium. Sicut patet de illo qui cõduxit
domũ ad habitandũ.vel equum ad equitãduꝫ
et hmõi. Certum eſt eñ.q̃ conductor talis hꝫ
licitũ vſũ domus vel equi.quia ⁊ domin⁹ ei cõ-
ceſſit. et tamẽ dominiũ domus vel equi vel ṗ-
dij remanet penes locatorẽ.g̃ vſus licitus pt̃
ſeparari a iure in re ſimplr̃. in rebus que vſu

nō ꝯſumunt̄. ¶ Tertia ꝯcluſio ē ꝙ vſus lici-tus nō poteſt ſeparari a iure in re ſm̄ quid. Et hoc ꝓbatur faciliter ſic. Habēs ius in actu aliquo alicuius rei: hʒ ius in illa re ſm̄ quid. Et hoc patet. qꝛ ex quo ille actus licite exercet̄ circa illā rē: hʒ ius in illa re: ſaltī ꝗ̄tum ad illū actū. Hoc aūt ē habere ius nō ſimpl'r in re ſʒ ſm̄ quid. Sicut em̄ ſi habeo ius ī eq̄ ſimpl'r. vt qꝛ ē meus: habeo ius in eq̄tatōe eq̄ ſimpl'r. ſic de neceſſitate ſi habeo in eq̄ ſm̄ q̄d vt qꝛ mihi ē cōmodatꝰ vel locatus: habeo ius in eq̄tatōe equi q̄ eſt vſus eius ſm̄ quid. Neceſſario igi' nihil hʒ ius ſm̄ quid ī re cuiꝰ ē vſꝰ.

¶ Quātum ad quartum prin. §. ix

cipale hꝰ articuli. ſ. quō fr̄es minores poſſunt habē nudū vſū facti: intelligēdo iſtū articulū circa res q̄ nō ꝯſumūt̄ vſu: ponūt̄ quatuor ꝯcluſiones. ¶ Prima ē ꝙ nō poſſūt habere ī talibus rebus facti vſū nudū licitū. ꝑ oīs iuris nudatōnē. q̄ ſic ꝓbat̄. Impoſſibile ē habē vſū licitū ſine iure vtēdi. ſiue iure ī re ſimpl'r ſiue iure in re ſm̄ quid. qd̄ patet ex p̄cedētibꝫ in p̄ma et tertia ꝯcluſione. Ergo impoſſibile ē ꝙ fr̄es minores habeāt in talibꝫ rebꝫ vſū licitum ſi ſit nudatꝰ omni iure. Et iō dn̄s ioh̄. deducit in ſua ꝯſtitutōe talē vſū ſic omni iure denudatū fr̄ibus: nicolaū papā nūq̄ reſeruaſſe. qꝛ ille vſus q̄ ꝑfectōi nō adicit. imo repugnat eſt illicitus: ergo talē vſū nūq̄ fratribus reſeruauit. ¶ Secūda ꝯcluſio eſt. quia in talibus rebus poſſūt habere nudū vſū ꝑ ꝓprietatis excluſionē. Et hoc faciliter ꝓbat̄ in rebus in q̄bus pt̄ aliquis habere vſū. ſalua rei ſubſtātia dominio remanēte penes aliū: poteſt homo habere nudū vſū ꝑ ꝓprietatis excluſionē. ſeu abſq; dn̄io in ꝓprietate. Etſi habeat talē vſū ex cōceſſione dn̄i: talis vſus erit licitus. Sʒ fratres minores poſſūt habere vſuʒ in rebus que vſu non ꝯſumunt̄: ſicut in domibꝫ. libris et hmōi ſalua rerū ſubſtātia. dn̄io illius rei penes papā vel aliū remanente ex ꝯceſſione dn̄i: ergo in talibus rebus poſſūt habere nudū vſū licitū. Nudū dico ꝑ ꝓprietatis excluſionē. Qꝛ aūt ō facto habeāt dictū vſū nudū: patʒ. qꝛ licʒ dn̄s ioh̄. a ſe et romana eccleſia abdicet ꝓprietatē et dominiū multaꝝ reꝝ. q̄ poſſūt fr̄ibus obuenire. vt ec̄liaꝝ q̄tidianaꝝ: tn̄ adhuc retinet ſibi dn̄iuʒ eccl'iaꝝ. oratorioꝝ. vaſoꝝ. libroꝝ. veſtimētoꝝ ſacris vſibus deputatoꝝ vel deputādoꝝ. vt patet in ꝯſtitutōe. ad ꝯditorē. Et ī talibus dimittit fr̄ibus vſū: et nō ē dubiū ꝙ nō illicitū ſʒ licitū. ¶ Tertia ꝯcluſio ē. ꝙ n̄ poſſūt ī talibꝫ rebus q̄ vſu nō ꝯſumūt̄: habē nudum vſū ꝑ oīs vtilitatis priuatōʒ. qd̄ ſic ꝓbat̄. Uſꝰ domꝰ ē īhabitatio eiꝰ. ſʒ inhabitatōe domꝰ fratres indigēt: niſi ſemꝑ ſtarēt ſub diuo. Saltī nō ē dubiū ꝙ īhabitatio domꝰ ē vtilis et accomoda hoī: ꝗ̄ fr̄es nō pn̄t habē vſū domorū et hmōi q̄ ſit oī vtilitate denudatꝰ. ¶ Quarta cōcluſio ē ꝙ poſſūt hr̄e nudū vſū taliū rerū per actōis ī iuditio abdicatōʒ. qd̄ ſic ꝓbat̄. Cū aliq̄d parit aliquā rē nō neceſſario: nō ē repugnantia habē vnū ſine alio. Sʒ ius etſi pariat actōeʒ nō tn̄ nc̄c'io ſʒ volūtarie: ꝗ̄ fr̄es poſſēt hr̄e ius ī aliqua re detēta ꝑ aliū. abſq; hoc ꝙ poſſūt ſibi eā vēdicare ī iuditio. Secūdo ꝓbat̄ idē. qꝛ fr̄es poſſūt licite habē qd̄ adicit ꝑfectōi: vel ſaltī nō ē illicitū. Sʒ ſua nō repetē ī iuditio adicit ad ꝑfectōeʒ. vt oñdit ap̄lus. j. coꝝ. vj. vl' ſaltī nō ē illicitū. Ergo fr̄es poſſūt hr̄e vſū ī talibꝫ rebus ꝑ actōis ī iuditio abdicatōʒ. Et ſic pʒ quō fr̄es miores pn̄t hr̄e ī rebꝫ q̄ vſu n̄ ꝯſumūt̄: nudū vſū et quō non.

¶ Quartus articulus decla. §. x

rādus ē. Utrū ī rebꝫ vſu ꝯſūptibilibus. poſſit ſeparari licitꝰ vſus a ꝓprietate ſeu dn̄io rei: ⁊ q̄rimus de his q̄ vſu ꝯſumunt̄ ſtatī. vt panis ⁊ vinū ⁊ hmōi. ꝓbat̄ p̄mo auctoritate ipſius. io. xxij. ī ꝯſtitutōe. Ad ꝯditorē. Ubi etiā et rōem huius aſſignat. Dicit eī ſic. ꝙ nō ſint dicti fratres minores nudi vſurarij in rebꝫ q̄ vſu ꝯſumunt̄. euidentiꝰ declarat̄: in q̄bus dicē. ꝙ vſꝰ iuris vel facti a dominio ſeparatꝰ poſſit ꝯſtitui iuri repugnat et rōi: nec p̄deceſſoris nr̄i intētio. ſ. nicolai pape romane eccl'ie taliū rerum dominiū reſeruare. Quis em̄ ſane mētis credē poterit. ꝙ intētio fuerit tanti patris. vt viniꝰ oui ſeu caſei ſeu panis vel fruſti panis. q̄ ſepe fr̄ibus ꝯferūt̄: dominiū romane eccleſie acquirat̄. Aut ſi eius fuit intētio quis defendere poterit ꝙ nō realis fuerit talis intētio dominij: ſʒ v̄balis q̄ʒ nō vera ſʒ ficta potiꝰ ſit cenſenda. Adhuc poſito ꝙ ī talibus rebus vſꝰ poſſet ꝯſtitui. nudus tn̄ nullatenꝰ poſſet dici. cuʒ vſus rei ꝯſūptibilis vſurarij n̄ differat ab vſu plenuʒ dominiū cōtinentis: quod patet. quia vſus huius rei totaliter rē ꝯſumit. Cōſtat aūt vſū plenū dominiū habētis minime fore nudū Ex quo ſeq̄tur. ꝙ eoꝝ vſus nudus minime ſit Dominiū aūt ſancte romane eccleſie reſeruatū. ex eo poteſt videri nudū verbale ⁊ mathematicū. ꝙ ex illo nullū actenꝰ obuenerit commodū. nec ſperat̄ ꝙ obuenire debeat in futurū nec intentō reſ'uantis fuerit: nec fr̄m ipoꝝ. ꝙ in cuiuſq̄ alteriꝰ q̄ ipoꝝ fr̄m cōmoduʒ vſū deueniāt res p̄dicte. Cōſtat aūt tale dominiū nec habētē ditiorē facit nec pauꝑiorē efficit nō habētē. Ex quibus liquet. ꝙ impudenter ꝓpter retentōeʒ p̄dictā p̄ alijs mendicantibus: ſibi vendicāt altiſſimā pauꝑtatē. hec ibi ¶ Sed p̄ter p̄dicta adducunt̄ ad idē et alie rationes quaꝝ prima ē. In rebꝫ cuius vſus nō ē ſine ꝓprietatis ꝯſūptōe. impoſſibile ē eē ius ī vſu ſine iure in ꝓprietate. Sʒ nō poſſuʒ licite ꝯſumere ꝓprietatē ſine ꝑtate licita ſeu iure in ꝓprietate. ꝗ̄ ⁊c̄. Sʒ in rebus vſu cōſūptibilibꝫ nō eſt vſus ſine ꝯſūptōne proprietatis. ergo ī talibꝫ rebus nō poteſt vſus a ꝓprietate ſeu dominio ſeparari. ¶ Secūda rō ē. Ille qui pt̄ licite alienare ſimpl'r aliquā rem ꝑ ꝓpria vtilitate.

ſcienter hẽ ius in re ſimpliciter. Et dictũ ẽ no-
tanter ꝓ ꝓpria vtilitate: qꝛ bene poſſet aliquis
ex ꝯmiſſione alteri⁹ alienare rẽ licite ꝓ vtilita
te ꝯmittẽtis. abſqꝫ hoc ꝙ ſic alienãs habẽt ius
in re ſimplr: ſicut ſi ꝯmitterẽ tibi ꝙ venderes
rem meã. Sꝫ ꝙ aliquis poſſit licite ꝓ vtilitate
ꝓpria rẽ alienare et diſtrahere abſqꝫ hoc ꝙ ha-
beat ius in re videt̃ impoſſibile. Sꝫ vtẽs re. ꝗ
ſtatim vtendo ꝯſumit̃. ſicut panis ⁊ vinũ. alie
nat rem a ꝓpria natura ⁊ forma ⁊ ꝓpria vtilita
te. qꝛ ꝓpter ꝓpriũ nutrimẽtũ: ḡ talis ſi licite v-
titur. hẽ ius in re illa ſimplr. ¶ Tercia rõ ad
idẽ. Ille qui licite poteſt hr̃e omnẽ vſum qui
natus ẽ haberi circa rẽ. hẽ ius ſimplr in re. vt
patet ex declaratis in ꝑcedẽti arti. Sed vtens
re que ꝑ vſũ ſtatim ꝯſumit̃. hẽ circa illã rem
omnẽ vſũ qui natus ẽ hr̃i circa rem: imo nũꝗ
pt̃ hr̃i aliquis alius vſus circa rem illaꝫ. quia
res alteri⁹ nõ manet. ḡ talis hẽ ius in re ſipli
citer. ¶ Quarta rõ. Ille qui ꝓ ſe licite pt̃ rem
diſtrahere in aliũ. nõſolũ ꝗtuꝫ ad vſũ: ſedetiã
ꝗtũ ad ꝓprietatẽ: hẽ nccio ius in re ⁊ ĩ vſu rei
Hoc patet. qꝛ nemo pt̃ trãſferre ꝓ ſe ⁊ nomine
ſuo in aliũ. qđ ipe nõ habet. Sꝫ qui vtẽdo cõ-
ſumit rem. nõ minus trãſfert rem ⁊ alienat a
quocũqꝫ cui⁹ ante fuerat. ꝗ qui ꝑ venditõeꝫ et
donationeꝫ transfert in aliũ: imo magis. quia
vendendo vel donãdo adhuc manet res ĩ ꝓpria
forma. poſt talẽ aũt ꝯſũptionẽ nõ manet: ḡ ſi
talis licite vtit̃ ꝓ ſe. nccio hẽ ius in re. nõſolũ
in vſu ipius rei. plures alie ratõẽs ponunt̃ ob
breuitatẽ omiſſe. ¶ Secũda ꝯcluſio ꝑncipalis
hui⁹ q̃rti articuli ẽ. ꝙ frẽs minores in hmõi re
bus vſu ꝯſũptibilib⁹. nõ poſſũt habere nuduꝫ
vſũ licitũ ꝑ ꝓprietatis excluſionẽ. Et hoc ꝓba
tur faciliter ſic. In reb⁹ in quib⁹ nõ pt̃ ſepari
vſus licitus a dominio in re. nõ pt̃ hr̃i nudus
vſus ꝑ ꝓprietatis excluſionẽ. Sꝫ vt patet ex ꝑ
cedenti ꝯcluſione. reb⁹ vſu ꝯſũptibilib⁹ nõ pt̃
licitus vſus ſepari a dominio ſeu ꝓprietate ĩ re
ḡ in talib⁹ reb⁹ non poſſunt frẽs minores nec
alij quicũqꝫ hr̃e nuduꝫ vſũ. ꝑ ꝓprietatis exclu-
ſioneꝫ. Et ſic patet drã inter res que ſtatĩ vſu
ꝯſumunt̃ et eas que ſtatim nõ ꝯſumunt̃ vſu:
quia in reb⁹ que nõ ſtatim vſu ꝯſumunt̃ vt do
mus veſtimentum liber ⁊ hmõi. pt̃ eſſe nudus
vſus ꝑ ꝓprietatis excluſionẽ. ſed non ꝑ omnis
iuris denudatõneꝫ. vt dictũ eſt in ꝑcedẽti arti.
Sed in reb⁹ que vſu ſtatim ꝯſumunt̃. nõ pot
eſſe licitus nudus vſus nec ꝑ omĩs iuris denu
dationẽ. nec ꝑ ꝓprietatis excluſionẽ. ¶ Qꝫ ſi ar
guat̃ in cõtrariũ ſic. Monachus nõ eſt capax
ꝓprietatis in aliquo caſu. vt ptꝫ extra. de ſta.
mo. cũ ad monaſteriũ. Sed monachus nccio
vtit̃ reb⁹ vſu ꝯſũptibilib⁹. vt qñ ꝯmedit ⁊ bibit
ḡ in talib⁹ reb⁹ pt̃ licitus vſus ſepari a domi-
nio ſeu ꝓprietate. Reſpõdet̃ ꝙ monach⁹ nõ eſt
capax ꝓprietatis. ſic ꝙ poſſit de re diſponẽ ꝓ li
bito voluntatis: imo tãdiu pt̃ diſpenſator vel
monaſteriũ rẽ ad vſũ ꝯceſſã monacho reuoca
re donec vſus ſit inchoatus. Et ideo nõ dr̃ ſim
plicit̃ domin⁹ vel hr̃e ꝓprietatẽ. Sꝫ in ipſo vſu
qꝛ nõ pt̃ eſſe ſine ꝯſũptione ꝓprietatis. iõ ꝗtuꝫ
ꝯcedit̃ monacho de vſu in tali re. tãtũ ſibi con
cedit̃ de ꝓprietate. Nec abdicatõ talis ꝓprieta-
tis ẽ annexa ſtatui monachali. de qua dr̃ in il
la decretali. Cũ ad monaſteriũ. de ſta. mona.

¶ Ex his patet error decu- .§. xj.

mi capli libelli hereticalis. quẽ ediderũt frati-
celli ꝓ ſue hereſis defenſione. Dicunt enĩ ꝙ in
rebus vſu ꝯſumptibilib⁹. poteſt ſepari vſus rei
a ꝓprietate ⁊ dominio. Inducũt aliquas aucto
ritates que nõ ꝓbãt. Et qꝛ Io. xxij. in ꝯſtitutõ
ne ſua. Quia ita declarauit ꝯtrariũ ⁊ detẽmina
uit. ſ. ꝙ in hmõi vſus rei vel vſufruct⁹ nõ põt
ſepari a dominio ⁊ ꝓprietate ipſius rei. vt in pa
ne ⁊ vino ⁊ hmõi. ⁊ pecunia que vtẽdo diſtrahi
tur ab vno in aliũ. vnde cui ꝯcedit̃ vnũ ⁊ reli-
quũ. Et iõ xp̃c cũ aplĩs in hmõi habẽdo. vſum
habuit ⁊ dominiũ ⁊ ꝓprietateꝫ eoꝝ. in cõmuni
tñ cum aplĩs. Et qꝛ hoc determĩauit. dicũt eũ
hereticũ. quia cõtra ſcripturã: cũ tñ ſcriptura
nil dicat ꝙ habuerit vſũ tm̃ ⁊ nõ dominiũ. Et
cũ talis vſus in hmõi ſine dominio ⁊ iure ſit il
licitus. quia eſſet vſus predonũ: iõ bene decla-
rauit ⁊ nccio ſequentẽ ꝯcluſionẽ. ꝙ habuit ta
lia quo ad vſũ ⁊ dominiũ. Sꝫ ipi male intelli-
gunt terminos iſtos declaratos. ſ. vſũ. ius ⁊ do
miniũ ⁊ ꝓprietatẽ ⁊ hmõi. Preterea ad papã ꝑ
tinet declarare dubia ſcꝑture qñ occurrũt. ⁊ de
claratõi ei⁹ ẽ ſtandũ magiſꝗ cuicũqꝫ doctori. vt
ptꝫ di. xx. ꝑ totũ. Et ideo ipi ſunt heretici. non
ſtantes tali determinationi iam facte.

¶ Quintus articul⁹ decla- .§. xij.

randus eſt. Vtrꝫ pauꝑtas facit eſſentialr ad ꝑ
fectionẽ: ⁊ omittẽdo argumẽta. ſequẽdo inten
tionẽ pape. Io. in dicta ꝯſtitutõe ⁊ doctrinam
btĩ Tho. ponit ꝓmo quaſdã diſtinctõẽs facie-
tes ad declaratõeꝫ q̃ſtionis. Deinde ponit q̃ſdã
ꝯcluſiones cũ ſuis ꝓbatõnib⁹ dilucidãtes ma-
teriã. ¶ Prima diſtinctõ ẽ de pauꝑtate videli
cet ꝙ accipit̃ duplr. Vno mõ ſm animi ꝑpara
tõnẽ. Alio mõ ſm exteriorẽ effectũ. Pauꝑtas
ſm animi ꝑparatõeꝫ dr̃ inclinatõ mẽtis ad ab
dicationẽ reꝝ temꝑaliũ. inꝗtũ ſũt impeditiua
caritatis. in ꝗ caritate cõſiſtit ꝑncipalr hũane
vite ꝑfectõ. vt infra declarabit̃. Ille dr̃ eẽ pau
per ſm animi inclinatõeꝫ. qui ſic ẽ diſpoſitus
ꝙ ꝓ quacũqꝫ re tꝑali acq̃renda vel retinenda
nullo modo ꝯſentiret in aliquod qđ eſſet con-
tra caritatẽ dei ⁊ ꝓximi. Pauꝑtas õo ſm effe-
ctũ exteriorẽ importat carentiã illoꝝ tꝑaliũ.
Et quia quot modis dicit̃ vnũ oppoſitoꝝ. tot
et reliquuꝫ: ideo ſicut res corporales poſſunt
diuerſis modis haberi. vt patuit ſupra in. iij.
arti. quia vel ad vſũ tm̃. vel ad dominiũ tm̃. vl̃
quo ad vtrũqꝫ ſil̃: ideo et paupertas pt̃ dicere
vel carentiã temporaliũ ꝗtum ad vtrũqꝫ. vel
ꝗtum ad alterũ tm̃. inꝗtum res tꝑales poſſũt
hr̃i. vel in ꝓprio vel ĩ ꝯmuni. vel vtroqꝫ modo.
ideo pauꝑtas pt̃ dici carentia temꝑalium vel

vtroq̃ mō ſimul vel altero tm̄. Et q̄nto maioꝛ
carētia temp̄aliū. tāto maioꝛ paup̄tas ſm ex
terioꝛē effectū. Et accipiēdo vtroq̃ mō pt̄ que
ſtio hr̄e locū. ¶ Secūda diſtinctō ē. q̄ aliq̄d fa
cere ad aliud. pt̄ intelligi dupl'r. Uno mō eſſē
tialiter. ſ. ſicut id qd̄ ē eſſentia rei vel p̄s eſſen
tie. ſicut diffinitō vl' p̄tes diffinitōis. Alio mō
diſpoſitiue ſeu inſtrumētalit̄. ſicut id qd̄ diſpo
nit ad hoc q̄ ſequat̄ aliq̄s effect⁹. Et hoc ſiue
ex p̄te agētis ſiue ex p̄te paſſi. dicit̄ facere ſeu
op̄ari ad illud inſtrumētaliter. Inſtrumētuꝫ
aūt eſt duplex. vnū. ſ. neceſſitatis. ſicut ille ſi
ne quo nō pt̄ ſequi effectus: ſicut ſemē a gene
rāte deciſū. eſt inſtrumētū neceſſariū ad gene
ratōeꝫ hoīs p̄ naturā videlicꝫ. Aliud ē iſtrumē
tū ꝯmoditatis. q2. ſ. ſine illo pt̄ effectus ſequi.
ſed nō ita faciliter ⁊ p̄mpte. Et ſic ſiccitas in
ligno ē diſpoſitō accomoda ad recipiēdū actō
nem ignis: q2 licet ſine ea poſſet lignū accēdi
nō tn̄ ita cōmode ⁊ facilit̄. Et ſm hoc pt̄ eſſe q̄
modo de paup̄tate. videlicet vtꝝ faciat ad p̄fe
ctionē inſtrumētalit̄ vl' eſſentialit̄. Et ſi iſtru
mētalit̄ vtꝝ op̄etur vt inſtrumētū neceſſariū.
vl' vt accōmodū: ⁊ vlteri⁹ op̄ando vt inſtr̄m. ſi
hoc facit ponēdo aliquā diſpoſitōeꝫ poſitiuaꝫ
ex qua ſequat̄ effectus. ſicut ad p̄fectū ēre na
ſcentiuꝫ diſponit caloꝛ ⁊ humoꝛ. Uel hoc agit
p̄uatiue. ſ. remouēdo impediētia ⁊ nociua ad
effectus ꝯſecutionē. Et op̄at̄ diſpoſitiue ad p̄
fectū ēre naſcentiū. remouēs vrticas ⁊ ſpinas
a terra in q̄ ē ſeminatū. Et ſic de paup̄tate q̄ri
pt̄. Utꝝ faciat iſtrumētalit̄ ad p̄fectōeꝫ diſpo
ſitiue. ſicut p̄cepta videlicꝫ ꝯſilia ⁊ ad bonas p̄
ſuaſiones ⁊ oīa que poſſūt allicē ad dilectō
nē dei ⁊ p̄ximi. Uel p̄uatiue. ſ. remouēdo ea q̄
nata ſūt impedire p̄fectōneꝫ. ſicut ille q̄ abicit
id qd̄ natū eſt abicē ad oppoſitū caritatis. ſicut
male ſocietates ⁊ habundātia exceſſiua diuiti
aruꝫ ⁊ hmōi. ¶ Tercia diſtinctō eſt q̄ duplex
eſt p̄fectō. quedā p̄ſonal'. ⁊ quedā ſtatualis. Et
vna iſtaꝝ nō includit aliā neceſſario. Contin
git eñ aliquē eſſe p̄fectū p̄fectōe ſtatuali. i. eſſe
in ſtatu p̄fectōis. qui nō ē p̄fect⁹ p̄fectōne p̄ſo
nali ⁊ ecōuerſo. Et hoc p̄tꝫ q2 cū ſtatus religi
onis ⁊ p̄latōis p̄cipue ep̄alis. ſm omnes ſtat⁹
ſit p̄fectus. Conſtat manifeſte. q̄ ſūt multi re
ligioſi et p̄lati etiā ep̄i. qui nō ſunt p̄fecti p̄fe
ctione p̄ſonali gr̄e. ſ. ⁊ virtutū. vt abraham et
ſanctus ludouicus rex frācie ⁊ alij multi. Per
fectio eñ perſonalis ꝯſiſtit in habitib⁹ virtutū
⁊ actibus earum. Qd̄ patet. quia ph̄us dicit.
ij. ethicoꝝ. q̄ virtus eſt que habenteꝫ p̄ficit et
opus eius bonū reddit. Et. vij. phiſicoꝝ dr̄. q̄
virtus eſt diſpoſitō p̄fecti ad optimū. Conſiſtit
ḡ p̄fectō p̄ſonalis in virtutib⁹ ⁊ actib⁹ earū. q2
virtus eſſentialit̄ ē quedā p̄fectō. Sil'r et act⁹
eius eſt quedā p̄fectō actual'. Et q2 inter virtu
tes ē gradus. q2 alique ſūt excellētiores alijs: ⁊
ideo in illis magis ꝯſiſtit perfectō. que ſūt ma
gis excellentes virtutes. Et quia in patria ha
bitus luminis ⁊ virtus nobiliſſima ⁊ ei⁹ actus

qui ē viſio dei p̄ eſſentiā. ē act⁹ optim⁹ et nobi
liſſim⁹. Et etiā caritas et ei⁹ act⁹ q̄ eſt dilectio
vel ſm aliq̄s fruitō: ideo ſūma hoīs p̄fectō eſt
in iſtis habitib⁹ ⁊ eaꝝ actib⁹. Et q2 in hac vita
inter oīes v̄tutes caritas optinet p̄ncipatū.
ſm illud. j. ad Coꝛ. xij. Adhuc excellentioꝛē vi
am vobis demōſtro. glo. ſ. caritatē mai⁹ omni
bus donis. Et. j. ad Coꝛ. xiij. Maioꝛ hoꝝ ē ca
ritas: ideo ſūma hoīs p̄fectō in hac vita conſi
ſtit in caritate ⁊ ei⁹ actu. qui eſt diligē deū ſup̄
oīa. ⁊ p̄ximū ſicut ſe. Unde ap̄ls ad Coll'. iij.
enumeratis virtutib⁹: ait. Sup̄ oīa caritatem
habete que ē vinculū p̄fectōis ⁊ in ip̄a ē p̄fectō
p̄ſonal'. ¶ Omitto aūt de multiplici p̄fectōe q̄
poſſet induci. vt de p̄fectōe ſimpl'r cui nil deeſt
boni qd̄ pt̄ cogitari. Et hec ē dei Mat̄. v. Pat̄
vr̄ celeſtis p̄fect⁹ ē: ⁊ ei⁹ p̄fectōnis reſpectu oīs
creatura ē imp̄fecta. Et ē p̄fectō patrie que a
nobis ī via haberi nō pt̄ de q̄. j Coꝛ. xiij. Cū ve
nerit qd̄ p̄fectū ē. i. ſtat⁹ glīe: euacuabit̄ qd̄ ex
p̄te eſt. Et ad phil'. ait ap̄ls. Nō q̄ iam p̄fect⁹
ſim ⁊c̄. Perfectō vie de q̄ Mat̄. v. Eſtote vos p̄
fecti. Et iſta etiā hʒ gradus tres. ſicut et cari
tas in qua ꝯſiſtit. Eſt ⁊ p̄fectō natural' de qua
Deut. xxxij. dei p̄fecta ſūt op̄a. Perfectō auteꝫ
ſtat⁹ ē certus modus viuēdi. p̄ quē q̄s obligat
ſe ad quedā ſup̄erogatōis op̄a. p̄pter p̄fectōeꝫ
p̄ſonalē facilius acq̄rendā ⁊ melius ꝯſuandā
vl' in alios trāſfundendā. Iſte aūt ſtat⁹ p̄fectō
nis ē duplex. ſm tho. ſc̄da ſc̄de. Unus ē ſtat⁹ p̄
fectōnis acq̄rende. Alius ſtat⁹ p̄fectōis exercē
de. Status p̄fectōis acq̄rende. ē ſtat⁹ religioſo
rū. qui ex hoc ſe obligāt ad quedā ſup̄erogatō
nis op̄a agēda. vt p̄fectōeꝫ p̄ſonalē. vel acq̄rāt
facilius. vel ꝯſeruēt acquiſitā ſecurius ⁊ meli
us. Nō eñ op̄tet q̄ religioſus ſtati ſit p̄fectus
ſꝫ q̄ tendat ad p̄fectōeꝫ. ⁊ habeat p̄poſitum ad
hoc ꝯſequendū. Sed ſtatus p̄fectōnis exercēde
eſt ſtat⁹ p̄latoꝝ. ⁊ ad hoc ſe obligāt. vt p̄fectōꝫ
in alios trāſfundāt. in eos act⁹ hierarchios ex
ercentes. habēt eñ ſubditos purgare. p̄ficere.
⁊ illumiare. vt dicit Dyoni. de eccl'iaſtica hie
rarchia. Modo q̄ſtio nr̄a q̄rit de p̄fectōe p̄ſona
li nō de p̄fectōe ſtatus. ¶ Quarto notandū. q̄
ſcriptura accipit p̄fectōeꝫ dupl'r. Uno mō ſm
q̄ ꝯprehendit id ſolū qd̄ facit eſſentialit̄ ad p̄
fectōeꝫ. ⁊ nō id qd̄ facit inſtrumētaliter. vt ibi
Geneſ. vj. Noe fuit vir iuſtus atq̃ p̄fectus. Et
Geñ. xv. dixit domin⁹ abrahe. Ambula coraꝫ
me et eſto p̄fectus. Et aug⁹ dicit in li. de li. ar.
q̄ nullus pt̄ ſaluari niſi ſit p̄fectus. Et certuꝫ
eſt. q̄ multi ſunt ſaluati ⁊ ſaluant̄ abſq̃ cōſer
uatōne ꝯſilioꝝ paup̄tatis ꝯtinētie ⁊ hmōi. vt
abrahā. ſc̄tus ludouic⁹ ⁊ alij. Secūdo mō acci
pit p̄fectōeꝫ nonſolū ſm q̄ includit eſſentialit̄
p̄fectōneꝫ: ſed etiā qd̄ facit inſtrumētaliter ad
p̄fectōeꝫ. vt ibi Mat̄. xix. Si vis p̄fect⁹ eſſe. vē
de omnia que habes da paup̄ib⁹ et ſequē me:
quod dictum fuit a xp̄o iuueni. qui dixerat ei
ſe ſeruaſſe mandata. Unde patet q̄ nonſolum
p̄fectō ibi ꝯprehendit p̄cepta. in quibus eſſēti

aliter ꝯſiſtit ꝑfectõ. ſm tho. ſc͂da ſc͂de. q. clxxx iiij. ar. iiij. Sꝫ etiã cõprehẽdit ꝯſilia que ſunt inſtrumẽta ad ꝑfectionẽ. Queſtio igr̃ iſta que rit vtꝝ pauptas ptineat ad ꝑfectõez eſſẽtialẽ. q̃ ꝯſiſtit in ṽtutibꝫ ⁊ actibꝫ eaꝝ vt dictũ ẽ ⁊ p̃n cipalr̃ in caritate. Iſte ẽ ergo intellect⁹ q̃ſtiõis ¶ Qꝛtum ḡ nunc ad ſcõm. ſ. ad queſtionẽ re ſpondẽdo. ponunẽ. vj. ꝯcluſiones ⁊ ꝓbãẽ. qua rum p̃ma ẽ. ꝙ pauptas ſm animi p̃paratõnez ptinet ad ꝑfectionẽ eſſentialiẽ. Hoc ſic ꝓbaẽ. Qꝺ eſt ṽtus vel actus ṽtutis. ptinet eſſentiali ter ad ꝑfectionẽ: qꝛ vt oñſuz ẽ. ꝑfectio cõſiſtit eſſentialiter in ṽtutibꝫ ⁊ actibꝫ eaꝝ. Sꝫ paup tas ſm animi p̃paratõez ẽ virtus ſi ſit habitu alis: vel actus ṽtutis ſi ſit actualr̃. talis p̃para tio animi. ḡ ⁊c̃. Minoꝛ ꝓbaẽ. ſ. ꝙ talis pauper tas ſit ṽtus. Nã diffiniẽ ṽtus a pħo. ij. ethico. ꝙ virtus eſt hitus electiu⁹ in medio cõſiſtens. determiatꝰ a recta ratõe. put ſapiẽs determi nabit. Sꝫ inclinatõ habitualis mẽtis ad tpa lium abdicatõez put ſunt impeditiua carita tis. ẽ habitus electiu⁹ vt de ſe ptꝫ. Et eſt conſi ſtens in medio rõnis. qꝛ ẽ ad abdicatõez tpali um. put ſũt impedimẽta vite ſpũalis. que ẽ p caritatẽ. Et hoc put ſapiẽs determiat. qꝛ qui libet ſapiẽs determiaret bona minima abiciẽ da ꝓpter maxima: ſicut abiciunẽ merces ĩ ma ri vt ꝯſuetur vita hominũ. que ẽ p̃ncipali⁹ eis mercibꝫ. Cũ ḡ tempalia ſũt mĩma bona. ⁊ vita ſpũalis p caritatẽ ſit maximũ bonũ: ſequitur ꝙ ſapiens detmĩaret tempalia abicienda. inq̃ tum ſũt impeditiua vite ſpũalis. cum vita ani me ſit magis ꝯſeruanda q̃ corpis. Ergo talis inclinatõ ad abicienda tempalia. put ſunt im peditiua caritatis eſt virtus. Sed talis incli natõ ad hmõi ẽ pauptas ſm p̃paratõez animi ¶ Secũda ꝯcluſio ẽ ꝙ pauptas ſm effectũ ex teriorẽ nõ ptinꝫ ad ꝑfectõez eſſẽtialiẽ. Hoc ꝓ baẽ auctoritatibꝫ ⁊ rõne. Auctoritate q̃dez ſic p̃mo ꝯſtitutõnis ipi⁹ Io. xxij. Ad ꝯditorẽ: vbi dicit. ꝙ p tempaliuꝫ abdicatõez via diſponiẽ. Qꝺ aũt ſe hẽ diſpoſitiue ad aliquez effectũ. nõ ptinꝫ eſſẽtialiẽ ad ꝑfectõez illi⁹ rei: cũ diſpoſi tio nõ ſit de eſſẽtia rei ad quã diſponit. Secũ da auctoritas eſt abbatis moÿſi ĩ collaẽ. pꝛm. quã inducit. b. tho. ſc͂da ſc͂de. q. clxxxiiij. ar. iij dicẽs vigilie. ieiunia. meditatõ ſcripturaꝝ. nu ditas ⁊ priuatõ omniũ facultatũ. nõ ꝑfectõ. ſꝫ ꝑfectõis inſtr̃a ſunt. Probaẽ eadẽ ꝯcluſio rõ ne ſic. Illud ſine quo pt̃ hri eſſẽtialiẽ ꝑfectio nõ ptinet eſſẽtialiẽ ad ꝑfectõem. qꝺ ptꝫ. qꝛ res nõ pt̃ hri ſine eo qꝺ eſt de eſſentia eius. Sꝫ ꝑ fectio pt̃ hri ſine tali pauptate. imo ⁊ cũ mul tis diuitijs. vt ptꝫ in abrahã. iob. ludouico re ge francoꝝ ⁊ alioꝝ qui fuerũt ꝑfectiſſimi viri. qui tñ nõ habuerũt pauptatẽ iſtam. ſ. ſm effe ctum exteriorẽ. Probaẽ idem ſic. Perfectõ eſ ſentialis cõſiſtit in virtutibꝫ vt dictũ eſt. Sed omnis virtus conſiſtit ſubiectiue in intellectu vel appetitu. Sed pauptas ſm exteriorẽ effe ctum in nullo hoꝝ eſt: qꝛ nec in intellectu nec in appetitu ſubiectiue. ergo ⁊c̃. ¶ Qꝛ ſi argua tur contra. quia inuenitur ille cui xp̃c dixit. Si vis ꝑfectus eſſe ⁊c̃ Math. xix. Obſuauerat precepta vt ipe dixit xp̃o. in quibꝫ cõſiſtit ꝑfe ctio eſſentialiter vt dictũ eſt: et tñ xp̃c ei dixit Si vis ꝑfectus eſſe vende oĩa ⁊ da paupibꝫ: loquens nulli dubiũ de pauptate ſm exteriorẽ effectum. Ex quo videtur. ꝙ p obſeruatõez pre ceptoꝝ nondũ acquiſiuiſſet ꝑfectionẽ eſſentia lem. Sed ſi vellet eã cõſequi. oſtendit modum conſequendi eã. ſ. p pauptatẽ exteriorẽ. Ergo pauptas ſm exteriorẽ effectũ videẽ nccia ad ꝑfectõez eſſẽtialẽ. Ad qꝺ etiã videẽ facẽ aucto ritates aliq̃ ſctoꝝ vt Hiero. ad demetriadẽ di centis. Aplici faſtigij ꝑfectꝗ ṽtutis ẽ: vendẽ omnia ⁊ dare paupibꝫ. Et Amb. Sũma iuſti tia eſt vendẽ oĩa ⁊ dare paupibꝫ. Sed ſũma iuſticia eſt ꝑfecta ṽtus. Et Aug⁹ ꝯtra fauſtũ. Illi ſũt ꝑfecti qui omnia ſua dimittũt ⁊ ſequũ tur xp̃m. ¶ Sed ad hec reſpondeẽ. Primo de iuuene illo. quia aliqui doct. vt origenes ⁊ Cri ſoſ. dicunt illum fuiſſe mentitũ. Sed dimiſſa iſta reſponſione. que nõ videtur multũ ꝯgrua cum euãgeliſta dicat Mar̃. x. xp̃m eum intui tum dilexiſſe: qꝺ nõ videẽ feciſſe ſi fuiſſꝫ fict⁹ ⁊ trãſgreſſoꝛ p̃ceptoꝝ. pt̃ aliter reſpõderi. Naꝫ ſuppoſito etiã ꝙ verũ dixerit. cũ ſit duplex per fectio. ſ. eſſentialis que cõſiſtit in virtutibꝫ vt dictũ eſt. ⁊ accidentalis que eſt qꝺdam inſtr̃m accõmodatum ad acquirendũ maiorẽ ꝑfectõ nem eſſentialẽ: quia ⁊ ipa hẽ gradus. ⁊ ad cõ ſuandã quãcunq3 acquiſitã. de accidentali lo quutus ẽ xp̃c. Si vis ꝑfect⁹ eſſe ⁊c̃. quã adhuc ille nõ habebat. Vel pt̃ ſic dici. ꝙ in illa aucto ritate xp̃i. aliquid ibi poniẽ vt via ⁊ inſtrumẽ tum ad ꝑfectionẽ acquirendã vel conſuandã illud. ſ. vende omnia ⁊ da paupibꝫ. Aliquid vt id in quo eſſentialiter ꝑfectio conſiſtit. ſ. ſeque la xp̃i. Unde ⁊ Hiero. ſup illud Mar̃. xix. quod ait petrus. Ecce nos reliquim⁹ omnia et ſecu ti ſumus te. dicit. Non ſufficit relinquẽ oĩa Sꝫ adiũgit qꝺ ꝑfectũ ẽ. ſ. ſequi xp̃m. Et amb. ſup illud. Sequere me ait. Iubet ſequi nõ cor poris greſſu. ſꝫ mẽtis affectu. qꝺ fit p caritatẽ. Ad auctoritatẽ etiã rñdetur. quia illud Io. in telligendũ ꝙ relinquẽ omnia ſit ꝑfecte ṽtutis i. inſtrumentũ ꝑfecte virtutis que eſt caritas. Ad illud ambroſij ꝙ relinquẽ omnia ſit ſũma iuſticia. ẽ ibi p̃dicatio nõ formalr̃ ſed cauſalis. Et ẽ ſenſus. ꝙ a ꝑfecta iuſticia que ẽ p carita tẽ cauſaẽ hoc. ſ. relinquẽ oĩa. Ad illud augu. qꝛ nõ in dimiſſione tempaliũ ſꝫ in ſequela xp̃i quã ibi adiũgit ẽ ꝑfectõ eſſentialr̃. Relinquere aũt tempalia ẽ vt inſtrumentũ accomodũ. du cens ad ſequelam xp̃i ⁊ ꝑfectionẽ eſſentialem Remanet ergo concluſio vera. ꝙ pauptas ex terioꝛ nõ facit eſſentialiẽ ad ꝑfectõez. ¶ Ter tia cõcluſio ẽ. ꝙ pauptas exterioꝛ nõ facit ad ꝑfectionẽ. ſicut inſtrumẽtũ nccio req̃ſitũ ad ꝑ fectionẽ: qꝛ cuꝫ eius oppoſito pt̃ ſtare ꝑfectio qꝺ ꝓbaẽ ſic. Impoſſibile eſt habẽ aliquid. ſine

eo qḋ ē neceſſariū ad ipm habēdū. Si. n. poſſit
hrī ſine eo. iā nō ē neceſſariū ad ipm hn̄dū. ſꝫ
ſine paupꝑtate ſm exteriorē effectū pt̄ hrī pfe-
ctio eſſentialꝭ. imo cū oppoſito ei⁹. qꝛ cū multis
diuitijs: vt ptꝫ exemplū in abrahā ⁊ alijs mul
tis ī veteri ⁊ nouo teſtamēto. Ergo paupꝑtas ex
terior ñ reqrit̄ vt inſtrm̄ neceſſariū ad pfectōꝫ
eſſentialē. Joſeph etiā ab arimathia fuit diſci
pul⁹ xpi. vnde ⁊ pfect⁹ pfectōe eſſentiali. Et tn̄
vt dicit̄ Mat. xxvij. diues erat. Probat̄ etiam
qꝛ ſtatus epoꝝ q̄ exigit perfectōꝫ perſonalem
que cōſiſtit ī virtutib⁹. pt̄ eſſe cū poſſeſſiōe di
uitiarū. Si ḡ expropriatō tempaliū requirerēt̄
vt inſtrumētū neceſſariū ad perfectōeꝫ eſſenti
alem ſequeret̄ ꝙ epi etiā ſeculares clerici pri⁹
nō poſſent habē ꝓpria. qḋ eſt abſurdū. vt patet
xij. q. j. manifeſta. et in multis alijs capitulis.

¶ Quarta ɔcluſio ē. ꝙ paupꝑtas ſm effectū ex
teriorē ſūpta cuꝫ abdicatōe oīm tpaliū. ⁊ q̄ ad
dominiū ⁊ q̄ ad vſū: nō facit ad perfectōeꝫ no-
bis in via poſſibileꝫ. Et hoc ꝓbat̄ faciliter ſic.
Illud qḋ tollit vitā pſentē. nō facit ad pfectō-
nē nobis in via poſſibilem. Qui em̄ tollit ſbm.
tollit accidēs. Sꝫ abdicaē res tpales oēs q̄ ad
vſum ⁊ quo ad dominiū tollit vitā: qꝛ nō vten
do cibo et potu homo morit̄ demū. Et ſic cor-
rupto ſbo perfectōis in via qḋ eſt anima ī cor-
pore exn̄s. tollitur ⁊ accidens ei⁹. ſ. perfectō in
anima in vita pn̄ti. Et ideo nō eſt aliquis qui
per qdcūqꝫ votū poſſit ſe reddere nō capacem
vſus in talib⁹ reb⁹ neceſſarijs ad vitā. ¶ Qui-
ta cōcluſio eſt. ꝙ paupꝑtas ſūpta ꝓ abdicatōne
omniū tempaliū. q̄tum ad ius ⁊ dominiū: vſu
ſolo nudo retento. nō facit ad pfectōeꝫ. Et hoc
ꝓbatur facilit̄ ſic. Illud qḋ tollit ab aliqua re
cōditionē licitam ⁊ ponit illicitā. non facit ad
perfectōeꝫ. hoc de ſe patet. quia ex licito face-
re illicituꝫ. nō ptinet ad perfectōeꝫ: ſed magis
ad impfectōeꝫ. Sed abdicare a ſe ius ⁊ domini
um in om̄i re ⁊ in eius vſu facit vſū illicitum.
hoc patet. qꝛ vt oñſuꝫ ē ſupra. in reb⁹ que vſu
nō ɔſumunt̄. īpoſſibile ē ſepare vſuꝫ licituꝫ a
iure vtendi. Itē in reb⁹ que vſu ɔſumūt̄. īpoſ-
ſibile eſt eſſe vſum licituꝫ ſine iure et dominio
in re: ergo cum multarū taliū rerū vſus ſit ho
mini neceſſarius in vita pſenti. ſequitur ꝙ ab
dicare omne dominiū ⁊ ius in rebus tempora
libus. nō facit ad perfectōeꝫ: ſed magis ad op
poſitum. ¶ Sexta concluſio eſt. ꝙ abdicare
res tempales in ꝓprio ſeu paupꝑtas ſm exterio
rem effectū. facit ad perfectōeꝫ. ſicut inſtrumē
tū valde accomodū. Ad cui⁹ euidentiā eſt ſciē
dum. ꝙ habundātia diuitiaꝝ maxime in pro
prio. nata eſt reducere ad tria. ſ. inordinatuꝫ
amorē eaꝝ. Unde aug⁹ dicit ꝙ terrena arden-
tius amant̄ adepta q̄ cōcupita. Secūdo inge-
runt ſolicitudinē in cōſeruando ⁊ nō pdendo.
Tertō nate ſūt mouere ad ſupbiā. q̄nto auteꝫ
quis magis afficit̄ vel ſolicitat̄ ad terrena vel
erigit̄ in ſupbiā: tāto magis retrahit̄ ab affe-
ctu ⁊ ɔtemplatōe diuinoꝝ. Sed tollere amorē
inordinatū reꝝ. ſolicitudinē. ⁊ elatōeꝫ. facit i-
ſtrumētū accomodū valde. qꝛ remouet ꝓhibēs
pfectōeꝫ vl' impediēs pfectū pfectōis. ſic remo
tio herbaꝝ nociuaꝝ facit ſic inſtrumētū acco-
modū ad pfectū ēre naſcentiū. ḡ ⁊c̄. Iſta diffu
ſe declarat. b. tho. ſcōe ſcōe. q. clxxxvj. ar. iij. Et
habes etiā ſup in. ij. c. hui⁹ tituli. Et in. iij. par
ti. de religioſis. Et ideo alia omitto.

¶ Sextus articul⁹ ē. vtr̄ .§. xiij.

habē aliqua ī ɔmūi diminuat de pfectōe. Et qꝛ
pfectō ē ſub ē plici genē. qꝛ ē pfectō pſonalꝭ. pfe
ctio reglaris. ⁊ pfectō pſidentialis. ideo ad ple
niorē declaratōeꝫ ɔcluſiue dr̄. ꝙ de nulla harū
pfectionū diminuit. nec de pſonali nec de pfe-
ctōne platoꝝ. Et iſta oīa ꝓbant̄. Sciendum
tn̄ prius ꝙ iſta q̄ſtio nō hꝫ locū in reb⁹ vſu cō
ſumptibilib⁹: qꝛ in illis reb⁹ vt oñſū ē ſupra. ē
īpoſſibile ſepare vſū a iure ⁊ ꝓprietate rei. Nec
habꝫ locū de iure in reb⁹ que vſu nō cōſumun
tur. qꝛ habē ius in reb⁹. quaꝝ vſus eſt ꝓ ſtatu
vite pſentis neceſſarius. ⁊ ſine quo vſus nō pt̄
eſſe licitus: nō diminuit de pfectōne poſſibili i
vita pn̄ti. Reꝝ em̄ vſus ē vite pſenti hoim ne
ceſſarius. ita ꝙ ſine eis non pt̄ vita ſaluari: ḡ
habē ius in talib⁹ non diminuit de pfectione.
¶ De pma ḡ pfectōe. ſ. pſonali loquēdo. notā
de ſūt tres cōcluſiones. Quaꝝ pma ē. ꝙ habe-
re aliqua ī ꝓprio vel cōmuni. nō neceſſario im-
pedit pfectōeꝫ pſonalē. Et hec cōcluſio facilit̄
ꝓbat̄ ſic. Illud cū quo ſtat ⁊ ſtare pt̄ perfectō
pſonalꝭ. nō nccio impedit perfectōꝫ perſonalē
Et hoc patꝫ. qꝛ oppoſitū eius implicat contra
dictionē. Sꝫ pfectō pſonalis ſtat ⁊ ſtare pt̄ cū
diuitijs in ꝓprio ⁊ in cōmuni. vt ſup oſtenſū eſt
de abraham et ludouico rege et alijs. ergo ⁊c̄.
¶ Secūda cōcluſio ē iſta. hr̄e in cōmūi nccia
ad vitā. nō ē natū diminuere de pfectōe pſona
li. Et hec ꝓbat̄ ſic. Qḋ nō eſt natū diminuē de
altiſſima paupꝑtate. imo ſtat cū ea: nō ē natuꝫ
diminuere de perfectōe pſonali. Et hoc ſtatim
ptꝫ. qꝛ nō ex alio habē tpalia dicit̄ diminuere
de perfectōe. niſi qꝛ diminuit de paupꝑtate. Sꝫ
habere in cōmuni nccia nō diminuit de altiſ-
ſima paupꝑtate. ſꝫ ſtat cū ea ꝓut expſſe. Jo. in
iſta ſua ɔſtitutōe allegās Greg. ix. in decretali
nimis praua. extra ꝺ excel. pla. vbi dicit. Fra
tres pdicatores ⁊ minores ī altiſſima paupꝑta-
te dn̄o famulari. Sꝫ ɔſtat frēs pdicatores hr̄e
aliq̄ ī ɔmūi. q̄ ad ꝓprietatē ⁊ dominiū. Ergo ha
bere aliqua in cōmuni nō ē natuꝫ diminuere
de perfectōne pſonali. Secūda ratō ad idem.
Qḋ nō eſt natum diminuere de perfectōe euā-
gelica. nō eſt natū diminuere de perfectōe. hoc
patet. quia euangelica perfectō eſt perfectō ex
cellētiſſima. Sꝫ habē aliqua in cōmuni nō di
minuit de perfectōe euāgelica. qḋ patet ex iſta
conſtitutōne Jo. in qua allegat alexandrum
quartum: qui in condempnatione libelli editi
cōtra ſtatum pdicatoꝝ et minoꝝ. dicit fratres
predicatores ⁊ minores xpm pauperē imitari
⁊ perfectōeꝫ euangelicā amplexari. Sꝫ cōſtat

fratres p̄dicatores habē aliqua in ↄmūi mobi
lia ſm eoꝝ regulā ⁊ ↄſtitutōes. ꝗ ⁊c̄. Poſſʒ eti
am ꝓbari ꝑ hoc q̄ʒ habē aliqua in ↄmūi. nō ē
natū induci nimiū amorē ad tēpalia. vel ni
miaʒ ſolicitudinē vel elatōeʒ: qd̄ totū ꝑ ratōes
efficaces probat. ſed cauſa breuitatis omitto.
¶ Tercia ↄ̄cluſio ē. ꝙ habē aliqua tēpalia
in ꝓprio. eſt natū aliq̄liter impedire de ꝑfectōe
ꝑſonali. licet non ſemꝑ actu impediat. Et hoc
ſic ꝓbaꝛ̄. Qd̄ natū ē ingerē ſolicitudinē. ⁊ amo
rem recuruū ad tēpalia ⁊ ad elatōeʒ inducē
natū eſt diminuē de ꝑfectōe. Sʒ habē tempa-
lia in ꝓprio natū ē inducē ad hmōi amorē ſuꝑ
fluū ⁊ ſolicitudinē ⁊ ſuꝑbiā. vt oñſum ē ſupra
in fi. p̄cedentis arti. ꝗ ⁊c̄.

¶ Q̃tū ad ſecūdā ꝑfectio. §. xiiij

nē nūc ē videndū. ſ. ꝙ habē aliqua in ↄmūi nō
diminuit de ꝑfectōe ſtatus religioſoꝝ. Ubi p̄-
termittendū prius. ꝙ cū pauꝑtas vt oñſuʒ eſt
ſolū inſtrumētaliꝛ̄ faciat ad ꝑfectōeʒ: ⁊ oīs
ſtatus religioſus dicaꝛ̄ ꝑfect⁹. q̄ʒ ordiat ad ꝑ-
fectionē acq̄rendā ⁊ ↄſeruādā: nō ex hoc debʒ
dici aliq̄s ꝑfectior altero. q̄ʒ habʒ maiorē pau
ꝑtatē q̄̄ alius: ſʒ debet dici habē inſtrumētū
magis accomodū ad ꝑfectōeʒ. Et ideo ſicut fa
tue ſibi vſurparet excellētiaʒ ſuꝑ alios artifi-
ces. artifex aliq̄s ex hoc. ꝙ habēt meli⁹ inſtr̄m
puta marcellū ad oꝑandū: ita inaniter gloria
retur de maiori ꝑfectōne religioſus ſuꝑ alios
ex hoc ꝙ habēt maiorē pauꝑtatē. Sed poſſet
dicere ſe habē magis accomodū inſtr̄m ad ꝑ-
fectionē. Perfectior aūt ille eſt ſimplr̄. qui ha-
bet maiorē caritatē. nō qui hʒ̄ maiorē pauꝑta
tē. Sicut ille ꝑfectior faber. q̄ facit meliorem
cultellū. nō qui hʒ̄ meliorē marcelluʒ. Caritas
enī nō inflaꝛ̄ ait apl̄s. Et ideo null⁹ ſe dʒ alte-
ri p̄ferre exēplo pauli apl̄i. qui ſe abortiuū di
cit ⁊ minimū aploꝝ. Bene tn̄ ſtatus religioſoꝝ
ille ꝑfectior. qui includit modū viuēdi īportā-
tē magis ea q̄ ꝓmouent melius ad caritatē dei
⁊ ꝓximi habendā ⁊ ↄſeruandā. Et q̄ʒ vt dictū
eſt. ſtatus religionis ē ordinatus ꝓpter ꝑfectō
nem ꝑſonalē. Ideo fruſtra gloriaꝛ̄ de ſtatu. q̄
nō habet maiorē ꝑfectionē ꝑſonalē. Et vtinā
tales gloriatōnes ⁊ p̄poſitōes inter religioſos
ceſſarent. quia multoꝝ maloꝝ ſūt cauſa ſicut
exꝑientia docet. ¶ Circa iſtam ꝗ materiaʒ. ſ.
de perfectōne ſtatus religioſoꝝ. ꝙ nō diminui
tur ꝑ hoc ꝙ habeanꝛ̄ tēpalia in ↄmūi: ponū
tur tres ↄcluſiones. quarū prima eſt. ꝙ habe-
re tēpalia in ↄmuni inq̄tum ſunt neceſſaria
fini ad quē religio eſt ſtatuta. nō diminuit de
perfectōne vite debite illi religioni. Secunda
eſt ꝙ habere dominiū in rebꝫ temporalibꝫ ne-
ceſſarijs ad vitam. nō diminuit de ſtatu perfe
ctionis religioſoꝝ. Tercia eſt ꝙ habere etiam
dominiū in bonis imobilibꝫ in ↄmuni. nō di-
minuit de tali perfectōne. ¶ Ad euidentiā pri
me concluſionis. ſ. ꝙ habere tēpalia in ↄmu
ni: inq̄tum ſunt neceſſaria fini ad quē religio
inſtituta eſt. nō diminuit de perfectōne debita
illi religioni. Sciendum ꝙ diuerſe religiones
ſunt ordinate ad diuerſos fines. quedā ad mi-
litandū contra inimicos fidei. quedā ad hoſpi
talitatem. quedā ad opera vite actiue. quedā
ad opera contemplatiue. Et ſm diuerſos fi-
nes religionis diuerſimode ſūt neceſſaria cor-
poralia in religionibꝫ. Unde religio que ordi-
natur ad hoſpitalitatē. vt religio ſancti An-
thonij: nonſolū indiget tēpalibꝫ pro ſubſten
tatione ꝓfeſſorū in illa: ſedetiā ad hoc vt poſ-
ſint hoſpitalitatē ſeruare et hoſpites ſubſten-
tare. Et que ad militiā ordinatur. indiget tem
poralibꝫ: nonſolū ꝑ ſubſtentatōne. ſʒ ꝓ equis
habendis ⁊ armis. Nec poſſent tales religiōes
aſſequi finem ſuū. niſi haberent tēpalia ⁊ in
copia: unde talibꝫ religioſis habere in ↄmuni
etiam multa tēpalia. nō derogat perfectio-
ni ſtatus debite illi religioni. hoc ꝓbaꝛ̄ facili-
ter ſic. Habens inſtrumētum ordinatū ad ali-
quē finem: q̄̄tomagis eſt illud accomoduʒ ad
illū finem. tāto habens illud minus exorbitat
ab illo fine ceteris paribꝫ. Sicut patet in oībꝫ
artibus. Nam q̄nto faber habet meli⁹ marcel-
lum. tāto meliorē facit cultellū. ceteris paribꝫ
Et ratō eſt. q̄ʒ cum inſtrumētū queraꝛ̄ ad finē
q̄ntomagis eſt ip̄m accomodū ad finē. tātome
lius oꝑatur: ſicut medicina tātomelior. q̄nto-
magis oꝑatur ad ſanitatē. Sed iſta tēpalia
ſūt inſtrumēta neceſſaria ad vitā p̄ntem. ⁊ ad
finē cuiuſlibet religiōis: vt que ſūt neceſſaria
fini alicui⁹ religionis. ſunt accomoda illi fini.
Et in tantū accomoda. ꝙ ex quo neceſſaria. ſi
ne illis nō pꝫ̄ finis ille haberi. Non ꝗ derogat
ꝑfectioni religionis habere tēpalia ī ↄmūi.
¶ Secunda concluſio eſt que eſt difficilior. ꝙ
habere tēpalia in ↄmūi. inq̄tū ſunt neceſſa-
ria ad vitā: nō diminuit de ꝑfectōe religionis:
ita ꝙ religio nō habēs niſi vſū in aliquibꝫ rebꝫ
nō ē ꝑfectior religione hn̄te in illis rebꝫ domi-
niū in ↄmūi. Et ad hāc ↄcluſionē ꝓbandā. de-
beret ſufficē auctoritas pape ⁊ romane eccl̄ie
in iſta ↄſtitutōe ⁊ illa. Ad ↄditorē. In hac enī
ↄſtitutōe. q̄ʒ ita q̄rundā: vbi dicit. Nec hoc. ſ.
habere in ↄmūi etiā quo ad ꝓprietatē aliquali
ter derogat. iuxta dictū greg. ix. altiſſime pau
ꝑtati. Qui. ſ. greg⁹ dicit ī illa decretali de excel.
prela. Fratres p̄dicatores ⁊ minores in altiſſi
ma pauꝑtate famulari xp̄o pauꝑi. Et tn̄ con
ſtat frēs p̄dicatores hr̄e aliqua in ↄmuni quo
ad ꝓprietatē. quod eoꝝ regule ⁊ ſtatui non re-
pugnat. Hec etiaʒ alexander p̄deceſſor noſter.
in condēnatōne libelli editi contra ſtatū predi
catorum ⁊ minoꝝ ſenſiſſe videtur. in qua de di
ctis fratribus que ſequūtur ſic ait. Cum inſu-
per idem fratres omnia propter deum relique
rint auxilia. vite ſubſidia mendicantes. xp̄m
ꝗ imitentur pauperem. euangelicā perfectio
nem āplexādo: ꝓpter qd̄ euidēter apparet eos
nōſolū eſſe in ſtatu ſaluandoꝝ: ſedetiā ꝑfecto
rū. ⁊ ꝑ ſue religionis obſuantiā. que ipi⁹ qui-
dem euangelice ꝑfectionis tenet formā. etiam

retributõis p̄mio ꝓcellẽtẽ glīaȝ ꝑmereri. vbi
exꝑſſe dicit. ꝙ frẽs p̄dicatores xp̄m pauperẽ
imitari. ⁊ euangelicã ꝑfectõȝ amplecti: ⁊ eẽ in
ſtatu ꝑfectoꝝ. ⁊ ꝙ eoruȝ religionis obſ̄uantia
euãgelice ꝑfectõnis tenet formã. Et ꝯſtat p̄di
catores habẽ poſſe aliq̃ in cõmuni. quo etiam
ad ꝓprietatẽ ſm̄ eoꝝ regulã. hec om̄ia in dicta
cõſtitutõne. Ex quibꝰ patet ſm̄ intentõȝ et au-
ctoritatẽ triũ ſũmoꝝ pontificũ. greg. ix. alexã
dri. iiij. ⁊ Jo. xxij. ꝙ habẽ aliqua in cõmuni e-
tiam ad ꝓprietatẽ. nõ derogat ꝑfectõni nec al
tiſſime paupꝑtati. nec euãgelice ꝑfectõni que ẽ
ſũma: quare patȝ ꝯcluſio. ¶ Et q̃uis cuilibet
fideli deberẽt ſufficẽ dicte auctoritates. tñ ad-
ducunt̃ ad hanc cõcluſionẽ probandam ⁊ alie
auctoritates. Prima ẽ auctoritas Bede ſup il-
lud Act. iiij. Erant illis om̄ia cõïa. dicit eniȝ
ſic. Qui ſic viuũt vt ſint eis omnia cõmunia ĩ
domo cõmuni. cenobite vocant̃: que vita tãto
felicior. quãto ſtatũ futuri ſeculi ꝑfectiꝰ imitã
tur. vbi cõmunia erũt omnia. q: erit deꝰ om̄ia
in omnibꝰ. Secunda ẽ auctoritas Joh. caſſia
ni in collat. tractans idem verbũ ſic ait. Habe
bant apl'i triplicẽ vnitatem quam debẽt habẽ
cenobite: vnitatem affectõnis quia multitudi
nis credentiũ erat cor vnũ ⁊ anima vna. Vni-
tatem habitatõis. vt patet Act. ij. ⁊ iiij. Vni-
tatem poſſeſſionis. q: erant illis omnia cõmu
nia: vita aũt aploꝝ fuit ꝑfectiſſima. Tercia ẽ
augu. in regula. Nõ dicatis aliq̃d ꝓpriũ. ſȝ ſint
vobis oĩa cõïa. Sic em̄ legitis in actibꝰ aplo-
rũ. ꝙ erãt illis om̄ia cõïa. Idem in li. de opere
monachoꝝ. Si aliqui vrgeant̃ ex euãgelio vt
nil reponãt in craſtinũ: reſpondeãt. Cur ergo
dñs loculos habuit vbi pecuniã collectã repo
neret. Ex quo medio ꝓbatõnis augu. oñditur
ꝙ xp̄c habuit aliqua in cõmũi: nõ ſolũ quo ad
vſum: ſed etiã quo ad ꝓprietatẽ ſeu dominium
Quarta auctoritas baſilij dicẽtis in. iiij. c. re-
gule ſue. Cõmunionẽ vite perfectiſſime hanc
ego voco. in q̃ quidẽ poſſeſſionũ pulſa ẽ ꝓprie-
tas. om̄ia aũt cõmunia. Quinta auctoritas ẽ.
ꝓſperi de vita contẽplatiua. et hẽtur. xij. q. j.
Expedit facultates eccl'ie poſſidẽ. ⁊ ꝓprias per
fectõnis amore cõtempni. ⁊ ponit exẽplũ ſan-
cti paulini epi. ¶ Probat̃ eadẽ cõcluſio ⁊ rõ-
nibꝰ pluribꝰ. primo ſic. Ille ſtatꝰ nõ ẽ ꝑfectior
alio. qui nõ ꝯtinet modũ viuẽdi magis ꝓmo-
uentẽ ad ꝑfectõȝ ꝑſonalẽ acq̃rẽdaȝ vel ꝯſuan
dam. ꝙ ſtatus habẽtiuȝ illa talia. etiã quo ad
dominiũ vel ꝓprietatẽ: ſuppoſita ĩ ceteris pari-
litate. Neq; em̄ ingerit magis amorẽ recurruȝ
ad tpalia aut ſolicitudinẽ aut elatõeȝ. hr̃e ta-
lia quo ad vſũ ⁊ dominiũ: ꝙ hr̃e ad vſũ ſolũ do
minio abdicato ⁊ romane eccl'ie dimiſſo. Cum
em̄ ſit in cõtinuo vſu taliuȝ. ſ. domoꝝ eccl'iaꝝ
libroꝝ ornam̄toꝝ eccl'ie vaſoꝝ ⁊ hmõi. ⁊ ſũt q̃
ſi certi ꝙ habent moleſtari in eis: non apparet
quomõ ex hoc minus amare talia ⁊ ſolicitari
vel eleuari. ꝙ ſi haberẽt etiã dominiũ talium
rerũ. Nã ĩ vſu conſũptibilibꝰ vt dictũ ẽ ſupra

neccẽ eſt dicẽ. ꝙ ipſi minores habeãt nõ ſolum
vſũ. ſȝ ⁊ dominiũ: q: cũ vnũ nõ poſſit ſeparari ab
alio. in dictis rebꝰ q̃ vſu ꝯſumũt̃. vt panis. vi
nũ ⁊ hmõi. Si nõ haberẽt dominiũ ĩ illũ. ſed
nudũ vſũ facti. tũc haberẽt illicitũ vſũ q̃d re-
pugnat ꝑfectõni. ¶ Itẽ ꝓbat̃ idem alia ratõe
ſic. Nunq̃ fuit eccl'ia ſine ſtatu habẽte euange
licam ꝑfectõȝ. ⁊ amplectẽte xp̄i ⁊ aploꝝ ſeque
lam: hoc patet. quia p̄ſumptio videtur ⁊ erro
neum. ꝙ aliquo tempꝛe eccl'ia deciderit a per-
fecta ſequela xp̄i ⁊ aplorũ totaliter. Gregoriꝰ
etiam hoc dicit tractans illud Cant. j. Paſce
hedos tuos iuxta tabernacl'a paſtoꝝ. i. iuxta
ꝑfectõeȝ aploꝝ vt ipſe exponit. Sȝ a tp̄e ꝯſtã-
tini ⁊ bt̃i ſilueſtri. vſq; ad tp̄us bt̃i frãciſci: nõ
fuit aliq̃s ſtatus ĩ eccl'ia. qui nõ habẽt aliqua
in cõmũi. licȝ renũtiaret omni dominio ĩ ꝓprio
Ergo habẽ in cõmũi nõ diminuit de ꝑfectõne
ſtatus religioſoꝝ. Confirmat̃ hoc. quia vel ſe
queret̃ ꝙ tota ꝑfectõ euangelij eſſȝ in ſolo ſta-
tu fratrũ minoꝝ. ⁊ totum reſidium eccl'ie ceci
diſſet ab illa. q̃d nõ videt̃ bñ dictũ. ¶ Ad ideȝ
tertiõ ꝓbatur. Si habẽ dominiũ in talibus que
vſu nõ conſumũtur. facẽt ſtatum minus perfe
ctum. ⁊ ꝓfeſſores talis ſtatus minus ꝑfectos:
tunc dñs papa retinẽdo ſibi dominiũ taliũ re-
rum. put facit circa ordinẽ minoꝝ. facẽt ⁊ red
deret ſe minus ꝑfectum. q̃d ẽ abſurdum dicere
cũ quilibet in ſpũalibꝰ debeat plus ſe diligẽ q̃
alium. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ debȝ velle a ꝑfectõne ſe elon
gare ꝓpter alioꝝ ꝑfectionẽ agendã. Multe a-
lie ratõnes inducũtur que ob breuitatẽ omit-
tuntur. ¶ Tercia cõcluſio ẽ ꝙ hr̃e dominiũ in
cõmũi in bonis ĩmobilibꝰ. vt poſſeſſionibꝰ do-
mibꝰ reddibꝰ ⁊ hmõi. nõ diminuit de ꝑfectõe
hoc ꝓbat̃ q̃druplici rõne. p̄mo ſic. Illud q̃d ec
cleſia ſtatuit vtilit̃ ⁊ ꝓ meliori ⁊ ꝑfectiori. ñ di
minuit de ꝑfectõe. Hoc ſtatim ptȝ. q: nullũ lu-
crũ q̃ntũcunq; magnũ pt̃ dici vtile. ꝑ q̃d rece-
dit̃ a ꝑfectõe. Dicẽte xp̄o. Quid em̄ ꝓdeſt ho-
mini ſi lucret̃ vniuerſũ mũdũ. aĩe vo ſue detri
mẽtuȝ patiat̃ ⁊c̃. Detrimẽtũ aũt aĩe ẽ cadere
ab angelica ꝑfectõe. Sȝ eccl'a que regit̃ a ſpũ
ſc̃o. in his que ſtatuit circa ſeq̃lam xp̄i ⁊ ꝑfe-
ctionẽ vite. ꝓ meliori ⁊ vtiliori ordinauit ⁊ ſta
tuit. ꝙ habẽt poſſeſſiones in cõmũi. nõ ſolũ p̄-
tia vt olim iudea. ſȝ ⁊ p̄dia. ſicut dr̃. xij. q. j. fu
turã. ⁊ c. videtes. Ergo habẽ bona ĩmobilia in
cõmuni. non diminuit de ꝑfectione. Ad idem
illud pro quo aliquis laudatur. nõ diminuit
de ꝑfectione. Sȝ cõſtantinus impator laudat̃
ꝙ dedit licẽtiã ꝑ vniuerſũ orbẽ fabricandi ec-
cleſias ⁊ predia eis conſtituit tribuenda. ergo
⁊c̃. Tertiõ ꝓbat̃ ſic. Q̃d fecerũt viri ꝑfectiſſimi
ad cumulũ ꝑfectõnis. nõ diminuit de ꝑfectõe.
Sȝ viri ꝑfectiſſimi tam diuinaꝝ q̃ humanaꝝ
lrãrũ doctiſſimi. poſſeſſiões ꝓ eccl'ia accepit
⁊ ampliauert. Quĩmo aliqui de ſuo patrimo
nio vt greg. plures eccleſias monaſteria dota-
uerunt. in quibꝰ ꝓ magna ꝑfectõne degere ele
gerũt. Ergo dicẽ ꝙ habẽ ĩmobilia in cõmuni.

diminuat de pfectōne. abſurdū videt̄. Eſt enim
hoc dicē. q̄ beat⁹ ſilueſter ⁊ alij ſanctiſſimi ro-
mani pōtifices ⁊ epī pfectiſſimi et abbates. vt
Greg⁹. baſilius. ambroſius. hieronim⁹. hilari⁹
bñdictus. antoni⁹. martin⁹. egidi⁹. bernard⁹.
⁊ ceteri inumerabiles ſācti. abſq̄ pfectōe euan
gelica ⁊ ſequela xp̄i vixerint. q: ipi omnes in
coītate eccl'ie ſue res īmobiles poſſederunt. vt
xij. q. j. expedit. Quarto ſic pbat̄ ſcd̄m regulā
generalē btī augu. qñ obſcuritas ē ī verb euā
gelicis. p̄ci puc circa p̄cepta vel ɔcilia ex quib
dubiū orit̄. recurrendū ē ad ſctoꝝ obſuantiā
ſ. quō illa ipi ſcti ſuauerūt. Et hoc tenendū ē
q̄ ipi ſuauerūt. Ergo vite pfectō intelligēda ē
⁊ tenenda. ſm q̄ ſācti viri ⁊ pfectiſſimi verbo
docuerūt eā. ⁊ facto tenuerūt. Sed oīs ſancti
viri ⁊ pfectiſſimi a tpe ſilueſtri vſq̄ ad tēpus
beati frāciſci. ſic vite pfectōez ⁊ verbo docuerūt
⁊ facto tenuerūt. q̄ bona īmobilia et mobilia
habuerūt. Ergo in ɔmūi habē īmobilia nō mi
nuit de pfectōne euāgelica. videt̄ em̄ mihi ab-
ſurdū dicē q̄ ſanctiſſimi q̄ ſua pp̄ter pfectōnez
habendā reliquebāt in pp̄rio: ſi vidiſſent q̄ ha
bere in ɔmūi eſſet detrimētū pfectōis. q̄ in cō
muni cū alijs bona poſſediſſent: ſed ſicut abdi
carunt in pp̄rio pp̄ter pfectōez. ita abdicaſſent
in ɔmūi. qd̄ nullus fecit ante bt̄m franciſcum.

Qt̄ū ad terciū articulū. §. xv.

pncipalis hui⁹ q̄ſtionis. Hec eſt ɔcluſio. q̄ ha-
bere in ɔmūi nō diminuit de pfectōe ſtatus p̄-
latoꝝ: imo qd̄ eſt fortius nō habē derogat ſta-
tui p̄latōnis. ⁊ p ɔñs pfectōni debite illi ſtatui
Hoc aūt faciliter pbat̄ ſic. Illud nō diminuit
de pfectōne ſtatus p̄latōnis. qd̄ ipa p̄latō exi-
git ſm ſuā ratōez: hoc patet q: illud nō repu-
gnat alicui qd̄ ei ɔuenit ſm ſuam ratōez. Sed
aplˀus in duob locis ſcripture. ſ. ad thimo. iij.
Et ad thimo. j. deſcribēs p̄latiōnē epalem. in-
ter cetera dicit. q̄ oportet epm̄ eſſe hoſpitalem.
Impoſſibile eſt aūt eſſe hoſpitalē. niſi habeat
bona ſaltim in ɔmūi. Ergo habē in ɔmuni nō
diminuit de pfectōne ſtat⁹ p̄latōnis. Secun
do pbat̄ idē ſic. Illud nō derogat pfectōni ſta-
tui debite. ad qd̄ obligat̄ ratōe ſtatus ſui. Sed
p̄latus obligat̄ ratōne ſtatus ad paſcendū gre-
gem: nōſolū verbo ⁊ exemplo: ſedetiā tempa-
li ſubſidio: qd̄ fieri non poſſet. ſi aliqua bona
eccl'ie nō habēt quoꝝ p̄latus diſpenſator eſſet.
Et ideo ſaluator ɔmittens gregē ſuum petro ⁊
ſucceſſorib eius. ſignāter dixit: nō ſemel ſ; ter
ei. Paſce oues meas vel agnos meos Jo. vlti.
ad inuendu;. q̄ p̄latus debet ſubditos paſcere
verbo ⁊ exemplo ⁊ tempali ſubſidio. Tertio
ſic. Habē illa p quib defendēdis p̄latus mortē
paciēs meret̄ aſcribi cathalago ſctoꝝ. non di
minuit de ſtatu pfectōis. hoc quaſi pat; de ſe.
quia non aſcribit̄ in numero ſctoꝝ niſi pp̄ter
opa pfectōis: ſed p̄latus mortē paciēs p defen
ſione facultatū eccl'ie. meruit aſſcribi cathala
go ſctoꝝ. vt pt; exemplū de ſcto thoma cātua
rienſi archiepo. Ergo hr̄e bona īmobilia. non
diminuit de ſtatu pfectōnis prelatorum.

Soluit exinde multa argumenta facta in
ɔtrariū. Sed ſolum vnū pono. in quo aduer-
ſarij veritatis multum ſe fundant. Et eſt tale
Qd̄ xp̄c fecit ɔdeſcendēdo infirmis. diminuit
de pfectione: patet hoc. q: aliter xp̄c nō ſūpſiſ
ſet pſonā infirmoꝝ in hoc. S; xp̄c in habēdo
loculos ſeu aliqua in ɔmuni. geſſit pſonam in
firmoꝝ. qd̄ pt; ex decretali nicolai q̄rti. Exijt
qui ſeminet. Et aug⁹ ſup illud. pducēs fenum
iumētis. Et in li. de ope monachoꝝ dic. Dñs
nr̄ xp̄c ih̄s. more ſue miſcdie infirmioribꝫ ɔpa
tiens. cū ei poſſent angeli miſtrare. loclˀos hr̄e
dignatus eſt. ꝗ ⁊c̄. Et ɔfirmat̄ idē auctoritate
Hiero. dicentis. Nudam crucē nudus ſequar.
Sed qui hr̄ aliquid nō ē nudus. ſed ad hoc rñ
det ſubtiliter ⁊ optime. Dicit em̄ notandū eſſe
triplicē infirmitatē ad pp̄oſitū. ſ. infirmitatem
carnis. infirmitatē ſcientie. ⁊ infirmitatē affe-
ctionis. Infirmitas carnis ē ſm quā corp⁹
mortale indiget cibo ⁊ potu veſtimēto ⁊ hmōi
Et iſto mō oīs hō in hac vita mortali ē infir
mus. donec corp⁹ iſtud corruptibile induerit ī
corruptōez. de qua infirmitate aplˀus ad thi.
ait. Modico vino vtere pp̄ter ſtomachū tuū et
frequentes tuas infirmitates. Et Math. xxvj.
Spūs pmptus ē. caro aūt infirma. Talis īfir-
mitas nō ē pfectōis mētis. ſed ſtat cū oīmoda
mētis pfectōe in p̄ſenti poſſibili. Hāc xp̄c aſſū
pſit. cū defect⁹ corpales accepit. ſ. famē. ſitim.
frigus. ⁊ hmōi. Quia ꝗ xp̄c erat verus deus et
verus hō. inq̄tum deus habebant ſibi angeli
miſtare. nec loculis īdigebat ſicut nec cibo vl'
potu. Sed inq̄tum homo ſm carnem. erat in-
firmus indigens cibo ⁊ alimento ſicut alij ho-
mines ⁊ p ɔſequēs indiguit pecunia ⁊ loculis
quib mediātib neceſſaria emerent̄. Et d̄ iſta
infirmitate carnis. que ſtat cū ſūma pfectōne
mētis. pt̄ intelligi dictū augu. ⁊ decretal'. Exijt
In hoc em̄ pſonā infirmoꝝ geſſit et infirmis
ɔdeſcendit. q̄ infirmitatē carnis aſſumpſit. et
p ɔñs neceſſarijs ad vitā eguit. et loculis ege-
re ſe oñdit. Et certe illa videt̄ eſſe intentō au-
guſ. Vult em̄ dicē. q̄ ille qui deus erat ⁊ domi-
nus omniū. poterat abſq̄ quacūq̄ puiſione ſi
bi de neceſſarijs q̄ñcūq̄ ⁊ quocūq̄ tpe puidere.
cū ei angeli miſtrarēt: tm̄ vt eandē infirmitatē
carnis habentib exēplū daret. q̄ nō erat con
tra pfectionē. p carnis infirmitate ſupportan-
da. cibis ⁊ neceſſarijs vti ⁊ loculos hr̄e: ideo in
habendo loculos infirmis condeſcendit. quia
vt dicit aplˀus ad heb. ij. Licet eſſet deus. debu-
it per omnia fratrib ſimilari ⁊ per oīa mi-
ſericors fieri. Habendo ergo loculos. geſſit p-
ſonam infirmoꝝ: nō infirmoꝝ infirmitate ſta
tus. i. in pfectōe vt iſti arguūt: ſ; infirmoꝝ in
firmitate carnis. Secūda īfirmitas ē ſcie. d̄
q̄ ait aplˀs. j. ad cor. viij. Conſcia eoꝝ cū ſit in
firma polluit̄. Et ad Ro. xv. Infirmū in fide
ſuſcipite. Hec infirmitas conſiſtit in hoc. q̄ ali
quis ex ignorantia vel neſcientia credit aliqd̄

malum eſſe. qđ tñ nõ eſt: ſicut aliqui tũc crede
bãt eẽ pc̃m ꝯmedere ẏmolatũ ẏdol'. qđ de ſe ñ
ẽ niſi cũ fiebat in veneratõez ẏdoli. Et hac ĩfir
mitate laborabãt. q̃ reſuare ĩ craſtinũ eẽt cõ
tra p̃ceptũ dñi. Et de iſta etiã infirmitate poſ
ſunt intelligi dictũ augu. ⁊ decretal'. Exiij. ſ. q̃
dñs ꝯdeſcẽdens vel cõpatiẽs infirmis loculos
habẽ dignatus ẽ: xp̃c eñ q̃ venit curare vulne
ra nr̃a. p̃cipue mẽtis: ne aliqui ĩ futuꝝ poſſẽt
ſcãdalizari. credẽtes q̃ eẽt impfectõis vel mi
noris pfectõis. ſi ſuos dei viderẽt loculos hr̃e
⁊ de illis ĩ ꝯmũi viuẽ. ip̃e loculos habẽ voluit
vt eẽt alijs in exẽplũ. q̃ abſq; quocũq; impedi
mẽto vel diminutõe pfectõis. loculi cões habe
ri poterãt. ad vite necẽitatẽ. nõ ad ſupfluitatẽ
Et q̃ ꝓpter tale exemplũ hoc fecerit dñs. dicit
aug'. ⁊ habet. xij. q. j. ſic. Exemplũ dñi accipi
te cõuerſãtis in terra. Quare loculos habuit
cui angeli miſtrabãt: niſi quia eccl'ia loculos
habitura erat. Hoc etiã expſſius dicit in li. de
ſmone dñi in mõte. ❡ Tercia infirmitas ẽ in
firmitas affectõis. Et hec duplex. Vna q̃ quis
ſic infirmat' ſm affectuz. q̃ a deo auertit' que
ĩfirmitas ẽ ad mortẽ p culpã mortalẽ. De qua
apl'us ad Ro. v. Cũ infirmi eſſemus. xp̃c p no
bis mortu' eſt. Quia g̃ xp̃c ſciebat aliq̃s futu
ros in eccl'ia. qui obſtinata malitia dicerẽt q̃
viris pfectõez euãgelicã ſuantibꝫ aliq̃d ſuare
in craſtinũ erat ꝯtra dei p̃ceptũ: ideo xp̃c his
infirmis ꝯdeſcẽdens. vt eos a ſua malitia reuo
caret facto ſuo ⁊ exẽplo. voluit hr̃e loculos. vt
iã iſti blaſphemi ꝯtra eccl'iaz loq̃ nõ poſſẽt. cũ
viderẽt eã loculos hr̃e. Secũda infirmitas af
fectõis ẽ. qua aliqui nõ auerſi a deo p culpam
mortalẽ. tñ detenti circa amorẽ tempaliũ. im
pediunt' a ſequela xp̃i p ſemitã conſilioꝝ. licz
nõ exeant viaz mandatoꝝ. de qua pt̃ intelligi
illud apl'i ad Ro. xv. Debem' nos qui firmio
res ſumus. ĩbecillitatem infirmorũ ſuſtinere.
Et in habẽdo loculos xp̃c his infirmis conde
ſcendit in duobꝫ. Primo. quia cũ xp̃c haberet
nõ ad ſupfluitatẽ: ſed ad ſui ⁊ alioꝝ neceſſita
tem egendoꝝ. vt aug' dicit: exemplũ dedit ta
libꝫ infirmis. ne ad tempalia afficerẽt' ad ſup
fluitatẽ. ſ; ſolũ ad neceſſitatẽ ea q̃rerẽt. Secũ
do q: xp̃c habuit locl'os in cõmũi. nõ in ꝓprio.
Ex his q̃tuor modis expoſitõis p̃m' videt' mi
hi magis eſſe de intentõe aug. Quocũq; autez
modo exponat'. de p̃dictis pt;. q̃ xp̃c nõ fecit
opus impfectõis in habẽdo locl'os: imo videt'
mihi verbũ valde blaſphemuz dicere. q̃ xp̃c in
aliquo facto ſuo fecit opus impfectõis. cuius
om̃is actõ nr̃a ẽ iſtructõ. ❡ Ad auctoritatem
Jo. đ ſequẽdo xp̃m nudũ. rñdet' p id qđ ait ip̃e
Hiero. ad nepotianũ. ſ. q̃ ille nudus xp̃m nu
dum ſequit'. ⁊ crucem nudam: qui omnia ſua
aut paupibꝫ diſtribuẽs. aut parentibꝫ. aut fa
cultatibꝫ eccl'ie adiũgens. ad facultates eccl'ie
que ſunt bona cõmunia. viuit de eis ⁊ de alta
ris oblatõnibꝫ ſuſtentat'. ⁊ talem nuditatẽ ip̃e
ſeruauit: quare habere in cõmuni aliqua. nõ

diminuit de pfectõne pſonali. nec de pfectione
ſtatus religioſoꝝ. nec p̃latoꝝ. ❡ Ex predictis
etiã poteſt patere error fraticelloꝝ. q̃ habet' i
vij. c. libelli heretical' eoꝝ. vbi dicũt q̃ litigare
in iuditõ diminuit de pfectõne euangelica. Et
quia Jo. xxij. determiauit ꝯtrariũ. dicũt eum
hereticũ. quia vt aiunt ꝯtradicit ſcripture ſa
cre dicente dño. Qui vult tecũ in iuditõ ꝯten
dere ⁊ tunicã tuam tollere. dimitte ei ⁊ palliũ
Mat'. v. Et ſic videt' fieri ꝯtra doctrinã euan
gelicam litigare. Sed deberẽt obſtitiſſimi iſti
aduertere. quod ait aug' in decret'. quẽ libruz
ſepe allegãt ⁊ male intelligũt in. c. parat'. xx
iij. q. j. Dicit eñ q̃ iſta p̃cepta ſũt magis intel
ligẽda ſm p̃parationez animi. vt. ſ. bõ paciẽt' fe
cit hoc: ⁊ parat' ſic etiã ad maiora ſufferenda
ſi oporteret p ſalute ſua ⁊ proximoꝝ. q̃ ſm opus
qđ in opꝫ fit. Nõ g̃ diminuit de pfectõne pſo
nali. nec de pfectõne ſtatus litigare in iuditio
cũ moleſtia p iure ſuo tuendo. ſiue eccl'ie. ſiue
monaſterij. Nec obſtat qđ ait apl'us. j Cor. vj
Si iuditia habetis inter vos. oĩno delictũ eſt
ĩ vobis: qđ illi heretici inducũt. q: vt dic glo.
Loquit' cum quis contra iuſticiã litigat. vl' ñ
debito modo. quia cũ mendatijs ⁊ iniurijs ver
boꝝ. vel cũ apud infideles iudices. vt ibi ſubdit
Bene g̃ determiauit Jo. xxij. nec contradicit
hoc ſcripture: ſed falſo eam exponunt.

❡ Septim' articul' decla. §. xvj.

randus ẽ. Vtꝝ xp̃c ⁊ apl'i habuerit aliq̃d in cõ
muni. Et iſta eſt p̃ncipal' q̃ſtio. in materia iſta
Sed declaratõ eius dependet ex declaratõe p̃ce
dentiũ dubioꝝ. Et q̃ habuerit patet. quia dici
tur Jo. iiij. q̃ diſcipuli ei' iuerant in ciuitatez
ad emendum cibos. Emptio aũt fit pecunia.
Ergo pecuniã habebãt. Non in ꝓprio. g̃ in cõ
muni. Itẽ Jo. xiij. ⁊. xij. dr̃ q̃ dñs habebat lo
culos q̃s portabat iudas. i. ſcarſella ſeu burſa
vbi ĩ varijs locis eius. diuerſe pecunie mittebã
tur. puta argẽtee in vna. enee in alia ⁊ hmõi.
Sz illud qđ reſuabat' in illis loculis. nõ vide
tur fuiſſe alteri' q̃ collegij xp̃i ⁊ apl'oꝝ. g̃ habe
bãt aliqua ĩ ꝯmũi. Pro quoꝝ declaratõe ſcien
dum. q̃ certũ ẽ q̃ xp̃c ⁊ apl'i bona q̃ habuerũt
in vſum vite hũane. de facto habuerũt. Certuz
eſt eñ. q̃ habuerũt indumẽta quibꝫ veſtiebã
tur ⁊ cibos quibꝫ nutriebant'. domũ etiã q̃tuz
ad vſum dormiendi et quieſcendi. Nec vnq̃ de
hoc aliquis dubitauit. Sed vtꝝ habuerint in
talibus rebꝫ ſolum nudũ vſum facti. vel ius ⁊
dominiũ in ꝓprio vel in cõmuni. de hoc fuit a
liq̃n dubiũ. Sz nũc nulli fas ẽ dubitare. poſt
q̃ Jo. xxij. edidit ⁊ ꝓmulgauit cõſtitutionem
Cum inter nõ nullos: quia ibi detmiat. q̃ q̃ p
tinaciter tenet. q̃ xp̃c ⁊ apl'i nõ habuerunt ali
qua in ꝯmũi. heretic' ſit cenſendus. Hoc aũt nõ
pt̃ intelligi q̃tũ ad ſolũ nudũ vſum facti. ſicut
aliqui expoſuerunt: imo verius corrumpe vo
luerunt. qđ patet: quia dñs papa Jo. illud qđ
viri ſcolaſtici in dubiũ reuocabant. voluit de
clarare. vt patet ex ipſo principio ꝯſtitutõnis.

vbi dicit. Cū inter nō nullos viros ſcolaſticos
ſepe ꝯtingat in dubium reuocari. Sȝ ꝑ viros
ſcolaſticos nūq̄ fuit ī dubiū reuocatū. q̄n xp̄c
⁊ apl'i habuerūt vſū facti ī aliquibꝰ rebꝰ neceſ
ſarijs ad vitā. Sed bn̄ fuit in dubiū reuocatū
vtrū in illis rebꝰ habuerīt ius ⁊ dominiū ī ꝓprio
vel ī ꝯmūi. Cū g̃ papa d̄clarauerit q̄ deinceps
aſſeré q̄ nō habuerūt. hereticū ſit cenſendū: ſe
quit̄ q̄ nō de vſu ſolū: ſed de iure ⁊ dominio ī-
tellexit. ¶ Secūdo ſciendū q̄ cū declaratū ſit
ſupra ī tertō dubio. q̄ īpoſſibile ē hr̄e vſū lici-
tū ⁊ iuſtū alicuiꝰ rei. ſine iure vtendi illa re: ⁊
omnes cōcedūt q̄ xp̄c ⁊ apoſtoli habuerūt vſū
aliquarū rerū: ſequit̄ de neceſſitate. q̄ in illis
rebus habuerunt ius vtendi: niſi quis diceret
q̄ habuerūt ſemper vſū nō iuſtū. qd̄ blaſphe-
muȝ eſt dicere. Sequit̄ ergo q̄ xp̄c ⁊ apoſtoli
nō potuerūt habere vſū facti denudatuȝ iure
vtendi. ¶ Tertō ſciendū. q̄ cū declaratū ſit ſu
pra in q̄rto dubio. q̄ in rebꝰ que vſu ꝯſumunt̄
nō poſſit ſeꝑari vſus licitꝰ a iure in re: ⁊ nōſo-
lū in vſu rei. ⁊ claruȝ ſit q̄ xp̄c ⁊ apl'i aliq̄s res
vſu ꝯſūpſerūt. vt panē ⁊ vinū quē ꝯmedebant
⁊ bibebant: ſequit̄ q̄ in talibꝰ rebꝰ ius ⁊ domi-
niū habebāt. nō vſū facti denudatū etiaȝ iure
in re. ¶ Quarto ſciēdū q̄ cū viſū ſit ī ſexto du
bio. q̄ habere ī ꝯmūi ī rebꝰ neceſſarijs ad vitā
nō diminuit de ꝑfectōe ꝑſonali. nec de ꝑfectōe
ſtatus religioſoꝝ vel p̄latoꝝ: ſequit̄ q̄ xp̄c et
apl'i. quia ſūmaȝ pauꝑtatē vel ſūmaȝ ꝑfectōeȝ
tenuerūt. q̄ ꝓpter hoc nō probat̄ q̄ nō habue
rint aliqua in cōmūi. ¶ In iſta g̃ q̄ſtione aut
q̄ritur de xp̄o ſeorſū. aut de xp̄o ⁊ apl'is ſimul
aut de apl'is tm̄. vt poſt aſcēſionem xp̄i. Si de
xp̄o ſeorſuȝ. cū in xp̄o ſint due nature. diuina
pariter ⁊ hūana: dubiū nō eſt. q̄ de natura di-
uina locū nō habet q̄ſtio iſta. Sic eīm xp̄c ſm
omnes habȝ veriſſime et ꝓpriſſime dominium
omniū naturaꝝ. ſm illud p̄s. Dn̄i eſt terra et
plenitudo eiꝰ ⁊c̄. Et heſt̄. xiij. Dn̄s oīm tu es. ī
telligēda eſt g̃ q̄ſtio de xp̄o ſm humanā natu
ram. ¶ Secūdo notandū q̄ dominiū hr̄i de ali
qua re pt̄ intelligi dupl'r. q: aut infuſū aut acq̄
ſitum: ſicut dicimꝰ de ſcīa infuſa vel acquiſita
circa aliquā concluſionē. Et iteꝝ dominiū pt̄
acquiri in aliqua re dupl'r. q: vl' ex facto ꝓprio
ſicut miles acq̄rit ex facto ꝓprio. ſ. ſui laboris
dominiū in ſtiꝑendio. vel ex alieno dono ſicut
acq̄rit pauꝑ dominiū ī elemoſina ſibi liberali-
ter data. his p̄ſuppoſitis pono rn̄dendo ad que
ſtionē ſex ꝯcluſiōes. Pria ē q̄ xp̄c ab inſtanti
ſue ꝯceptōnis habuit dn̄iuȝ oīm reꝝ. Secūda
ꝯcluſio q̄ xp̄c ex facto ꝓprio habuit dn̄iuȝ acq̄-
ſitū aliq̄ꝝ reꝝ. Tercia ꝯcluſio q̄ habuit dn̄iuȝ
aliquaꝝ reꝝ ex dono alioꝝ. Quarta ꝯcluſio q̄
apl'i pꝰ emiſſionē voti de pauꝑtate. n̄ habuert̄
ī ꝓprio dn̄iuȝ aliq̄ꝝ reꝝ. Quīta q̄ xp̄c ⁊ apl'i ha
buerūt dn̄iuȝ aliq̄ꝝ reꝝ ī ꝯmūi. Sexta cōclu-
ſio eſt. q̄ apoſtoli poſt aſcenſionē habuerūt do
minium aliquarum rerum in cōmuni.

¶ Prima ꝯcluſio proba' §. xvij.

tur ſic. ſ. q̄ xp̄c ab initō ꝯceptōis habuit domi
niū oīm reꝝ: habēs ius habēdi aliquā rē. ⁊ vtē
di iure ꝓprio ꝑ libito volūtatis ⁊ alienādi eā.
habȝ dominiū ī illa re. hoc ptȝ ex declaratōne
tercij dubij ſupra. Sȝ xp̄c ab initō ſue ꝯceptō-
nis habuit tale ius in om̄ibꝰ rebꝰ creatis. g̃ ⁊c̄
Probatō minoris ptȝ ꝑ id qd̄ habet̄ ad heb. ij.
⁊ ſumit̄ de p̄s. Minuiſti eū paulominꝰ ab āgel'
⁊c̄. Om̄ia ſubieciſti ſub pedibꝰ eiꝰ. In eo ei ad
dit apl's. q̄ ei ſubiecit oīa nihil dimiſit nō ſub-
iectū. Qd̄ exponēs glo. c. iij. ait. Ecce pt̄as xp̄i
oſtendit̄. vt ei a dn̄i ope nihil excipit̄: ita nec
a xp̄i poteſtate. Atēde q̄ nō ſimpl'r ait. ſuper
om̄ia opa: ſed addidit manuuȝ tuaꝝ. ſ. ſuꝑ di-
gniora etiā opa. i. angelos ⁊ homines. que per
excellentiam dicūtur opa manuū domini. Et
nonſolū cōſtitutꝰ ſuꝑ opera vt dignior: ſed eti-
am omnia ſubiecisti ſub pedibꝰ eius. i. poteſta
ti eiꝰ ⁊ dominio. poſſet eīm ſuperior ⁊ non domi
nari omnibꝰ. Sed dicit. Subieciſti omnia ni-
hil dimiſit nō ſubiectuȝ dominio eiꝰ. Ex q̄ au-
ctoritate habet̄ q̄ loquit̄ de xp̄o ſm naturam
hūanā. ſm quā minoratꝰ eſt paulominꝰ ab an
gelis. Et loquit̄ de ſubiectōne nonſolū minus
digne ad digniorem: ſed de ſubiectōne que eſt
ſubditi ad habentē dominiū ſuꝑ ip̄m. Probat̄
idē ꝑ glo. ſuꝑ illud habens ſcriptū in veſtimēto
ſuo. ⁊ in femore. Rex regū ⁊ dn̄s dominantiuȝ
Apoc̄. xix. Ubi glo. interlinearis. In veſtimē
to. i. in hūanitate. In femore vt demonſtraret
ſe de vera ꝓgenie patꝝ prioꝝ ꝓceſſiſſe. Rex re
gū. i. ſanctoꝝ. qui ſe ⁊ alios virtutibꝰ regūt. ⁊
dn̄s dominantiū. i. eoꝝ qui dominiū exercent
ſuꝑ ſubditos. Tertō ꝓbat̄ idē ꝑ illud qd̄ habet̄
Mat̄. vltimo qd̄ dixit xp̄c reſuſcitatꝰ appa rēs
diſcipulis. Data ē mihi omnis poteſtas ī celo
⁊ in terra. Ubi glo. de coeterna pr̄is diuinitate
ſ. ⁊ de aſſūpta dicit hūanitate. in q̄ minor ange
lis. Et ē glo. rabani. Idē remigiꝰ. Et hoc ſcien
dum. q̄ anteq̄ dn̄s ſurrexiſſȝ. nouerāt āgeli ſe
ſubditos hoī xp̄o. Uolēs g̃ xp̄c etiā hoībꝰ notū
fieri. q̄ data eēt ſibi oīs pt̄as ī celo ⁊ t̄ra: miſit
p̄dicatores ī mūdū vniuerſū. qui hoc cūctis p̄-
dicarēt. Ab idē etiā augꝰ. p̄s. ix. Donauit deꝰ
xp̄o ſm hoīneȝ ſm carnē reſurgēti. vt in noīe
ihū omne genu flectat̄ celeſtiū terreſtrium et
infernoꝝ. i. imperio eius omnes fateant̄ ſubi-
ci angeli hoīes ⁊ demones. ⁊ ſubdit. Eo q̄ erat
filius dauid. factus eſt dn̄s dauid. Nō obſtat
q̄ xp̄c poſt reſurrectionē dixit ſibi datam pt̄a
tem hāc. Non eīm tūc primo ſibi fuit data ma-
nifeſtatō talis iam facte collatōis pt̄atis. Un
de exponūt doctores coīter Augꝰ ⁊ mgr̄ ſentē-
tiaꝝ in. iij. Data ē mihi. i. maīfeſtata eē iā da
ta. Dr̄ ei aliq̄n aliq̄d fieri. q̄n īnoteſcit factū.
Secūdo idem ꝓbat̄ ſic. Illud qd̄ fuit coīcatuȝ
viatori. nec repuḡt fini incarnatōis. nec īpor-
tat imꝑfectionē: ſȝ magis dignitatē ⁊ ꝑfectōȝ.
debuit coīcari xp̄o ſm humanā naturam. Qd̄
nō repugnat fini incarnatōnis ꝓtanto dicit̄
quia licet īmortalitatis qua potuit n̄ mori fu-

erit ꝯmunicatū ade. nec dicat imꝑfectionē. ſed
ꝑfectōez: tñ q: in xp̄o repugnaſſet fini incarna
tionis. qm̄ ad hoc incarnatus ē vt ꝓ hoīb9 mo
reref ⁊ moriendo redimeret. ⁊ ideo tale donū
nō ſibi debuit ꝯmūicari. Sȝ vbi iſta tria ꝯcur
rūt. ſ. ꝙ nō importet ꝑfectōez. ſecūdo ꝙ impor
tet dignitatē. tertō ꝙ nō repugnet fini īcarna-
tionis. magis debuit coīcari homi xp̄o ꝙ̃ cui-
cūq; alteri. Sȝ dominiū omniū iſtoꝝ inferioꝝ
ꝯmūicatū fuit ade in ſtatu inocētie. vt patȝ ꝑ
illud Gen̄. iij. Dominami piſcib9 maris. vola-
tilib9 celi ⁊ beſtijs terre. Ergo tale donū cū non
dicat imꝑfectōez. ſȝ ꝑfectōez. nec repugnat fi-
ni incarnatōis: debuit xp̄o ꝯmūicari ſcḋm hūa-
nam naturā. Tertō idem ꝓbaf ſic xp̄o ab iſtā
ti ſue ꝯceptōnis ꝯmunicata fuit ſcīa omniū.
ergo ⁊ ꝯmunicari ſibi debuit potentia dominij
omniū reꝝ. Antecedēs patet ſcḋm om̄es ſāctos
ſaltim de his que nouit deus ſcīa viſionis: ꝯſe-
quētia eſt clara. q: ſimile videf ꝙ̃tum ad xp̄m
de ſcientia ⁊ potētia reſpectu hoꝝ inferioꝝ. ḡ
⁊c. ¶ Sed ꝯtra ꝑdictā ꝯcluſionē arguif p̄mo
ſic. Qḋ importat imꝑfectōez nō debuit ꝯmuni-
cari xp̄o ſcḋm humanā naturā. Sed habē domi
niū in ꝓprio importat imꝑfectōez vt oſtēſū ē:
quia ad ꝑfectionē ꝑtinet renūtiare rebus in
ꝓprio. Ergo tale dominiū nō debuit xp̄o ꝯmu-
nicare. Secūdo arguif ſic. fruſtra ē potentia
q̄ nō reducif ad actū. Sed dominiū tꝑaliū q̄ri
tur ꝓpter vſū: xp̄c aūt nō eſt vſus dominio tꝑa
liū. ergo fruſtra ſibi fuiſſet collatū tale domini
um. Sed de9 ⁊ natura nihil fruſtra faciūt vt di
cit ph̄s in li. de celo ⁊ mundo. Tertō arguitur
ſic. xp̄c pt̄ cōſiderari. vel vt caput eccleſie. vel
vt ꝑſona ſingularis. Sed ḋ ip̄o loquimur nūc
vt ꝑſona ſingularis. Et ſcḋm hoc nō habuit do
miniū. ḡ ⁊c. ¶ Sed his nō obſtantib9 firma
⁊ vera manet ꝯcluſio prima. ſ. ꝙ habuit domi
nium reꝝ ſibi a deo infuſum ſeu collatum. Et
ad argumētū p̄mū reſpondef. ꝙ licet renūtia-
re dominio reꝝ ī ꝓprio. ſit inſtrumētū accomo
dū ad ꝑfectōez: tñ hoc ē illis in quib9 habē do-
miniū taliū reꝝ. ē natū inducē amorē recur-
uū ad tꝑalia vel nimiā ſolicitudinē ⁊ elatōez.
Sȝ in quib9 habē dominiū in ꝓprio nō ē natū
inducē talia. in his habē dominiū non derogat
ꝑfectōi. Alioq̄n de9 cū habeat dn̄ium oīm. hoc
dicēt in eo iꝑfectōez qḋ ē abſurdū. Modo xp̄c
ab initō ſue ꝯceptōis fuit ꝯp̄henſoꝛ ſcḋm aīam:
licet viatoꝛ ſcḋm corpus. Et ideo poſſidere q̄nta
cūq; tempalia. nō poterāt in eo inducē amorē
recuruū. vel diſtrahi ꝑ hec ab his que ſūt dei.
Sciendū igif ꝙ xp̄c in mundū veniens pauꝑ
tatem aſſumpſit: nō in bene viuendi ſubſidiū.
quia nō egebat cū īpeccabilis eſſet. ſed ſolum
in imitatōnis exemplū. ꝓpter nos qui nati ſu
mus inordinate affici ad tꝑalia ⁊ ſolicitari et
eleuari in ſupbiam ex eis. Et quia exemplum
magis oſtendif in vſu ꝙ̃ in dominio: ideo xp̄c
ꝙ̃tum ad vſum pauptatē ꝑfectioni ꝯuenītiſ-
ſimam oſtendit. licet ꝙ̃tum ad dominium eſſȝ

dn̄s omniū. Ad ſecundū reſpondef. ꝙ potētia
nō ē fruſtra. qñ ex cauſa nō reducif in actum
ſicut in hoīe qui votū caſtitatis emiſit. poten
tia generādi nō ē fruſtra. Sicut etiā in deo q̄
poteſt ḋ homīe facē vitulū. nō eſt illa potētia
fruſtra licet nūq̄ reducatur ad actuȝ. Quia ḡ
xp̄c venit ad dandū nobis ꝑfectōis exemplū:
ideo cū exemplū maxime ex vſu oñdaf. nolu-
it dominio tali infuſo vti. Et ideo nō ſequif. ꝙ
in eo fruſtra fuerit tale dominiū. Et tñ forte
aliq̄ñ vſus fuit tali dominio ⁊ cū dixit Math.
xxj. Ite in caſtellū. ſoluite azinū ⁊c. Dn̄s his
opus ht̄. Ad terciū dicendum. ꝙ iſta ꝓpoſitō:
xp̄c inq̄tū caput eccl'ie habuit dominiū oīm
reꝝ. ē ꝓpoſitō reduplicata affirmatiua. Et ideo
licet inferre ſimplicif. Ergo xp̄c habuit dn̄ium
oīm reꝝ. diffuſe aūt tractat de ꝓpoſitōne redu
plicata: ſȝ omitto. ⁊ ſubdit. Iſta ſimplr̄ ē ꝯcedē
da xp̄c rōne hūane nature ht̄ dominiū omni-
um reꝝ. Uñ ſi iſta eſſet vera (que tñ ē falſa vt
infra videbif) xp̄c inq̄tū geſſit ꝑſonā ꝑfectoꝝ
nō habuit aliq̄d in ꝓprio vel in ꝯmuni: tñ ex q̄
ꝯcedif iſta. xp̄c vt geſſit ꝑſonam infirmorum
aliquid in ꝯmuni habuit. nō debet cōcedi ſim-
pliciter. ergo xp̄c non habuit aliquid in ꝓprio
vel in cōmuni. imo magis ſua oppoſita. ſ. xp̄c
ſimpliciter habuit aliquid ī ꝓprio vel coī. Sci
endū tñ ſcḋm tho. in. iij. pte. q. viij. ꝙ eadē ē grā
xp̄i inq̄tū caput eccl'ie. ⁊ inq̄tū ꝑſona ſingu-
laris. Unde nō ſolū inq̄tum eſt caput eccl'e ht̄
dominiū omniū rōnabiliū ⁊ irrōnabiliū: ſed
etiā inq̄tū ꝑſona ſingularis. Et ſic ptȝ prima
ꝯcluſio. ¶ Ex ꝑdictis ptȝ falſiſſimū eſſe qḋ di-
cunt iſti fraticelli in q̄daȝ ſuo libello q̄ incipit
vniuerſis. ſ. in p̄mo ca. ꝙ xp̄c inq̄tū hō nō ha-
buit dominiū oīm tꝑaliū. nec fuit rex. Sȝ inq̄
tū deus ⁊ inq̄tū hō habuit dominiū ſp̄ūale ec-
cleſie. nō tempale. Et q: Io. determiauit ꝯtra-
riū ꝓut ē veritas. ſ. ꝙ etiā inq̄tuȝ hō ht̄ domi
nium omniū qḋ ꝓbatū eſt. ⁊ fuit verus rex: di-
cūt eſſe hereticū. quia determiauit ꝯtra veri-
tatem ſcripture dicentis Io. xix. Regnū meū
nō eſt de hoc mūdo. Et aug9 ī ſmone de ephia
ꝙ xp̄c nō venerat vt terrenū regnū ꝑciperet. ſȝ
vt celeſte donaret ⁊ ſilia. Ad que rn̄def. ꝙ xp̄c
vt dictū eſt ſup̄. ⁊ ſi dominiū habuit nō tñ vſus
eſt eo. quia nō vixit vt rex. ſed vt pauꝑ. ꝓpter
exemplū noſtrū. vt induceret ad vitandū ho-
nores ⁊ hm̄oi. Et ſic regnū ſuū nō fuit de hoc
mūdo. quia nō more mundani vſus. Sȝ ꝙ rex
fuerit ip̄e ait pilato. Tu dicis quia rex ſū ego
Et zacha. ix. Ecce rex tuus venit tibi. Et ī p̄s.
Ego conſtitutus ſum rex ab eo. Ipſi ḡ ſūt he-
retici qui ꝑtinaciter īpugnāt hāc veritatē. In
ij. ca. illius peſtiferi libelli dicūt. ꝙ nō habuit
dominiū omniū inq̄tuȝ homo. Sȝ oñſū ē hoc
eſſe falſuȝ. quia vtiq; habuit ⁊ ſi non ſit vſus.
quia non vt dominus ſed vt pauper vixit.

¶ Secūda ꝯcluſio p̄nci. ☞. xviij.

palis eſt. ꝙ xp̄c ex proprio facto habuit domi
nium acquiſitum quarundam rerum. Et hoc

ſic ꝓbat̃. Suppono ꝙ dñs redimens aliquẽ de manu hoſtis. acq̃rit ſibi dominiũ ĩ illo ſicut in ſuo. ⁊ in bonis ei⁹ ſicut in bonis ſui. Sicut ꝓbat̃. extra de iudeis. c. j. ⁊ vlt̃. Et di. liiij. ex antiquis ⁊ c. frequẽs. ⁊ xij. q. ij. cũ redẽptor. Hoc ſuppoſito ſic arguit̃. Nõ mai⁹ acq̃rit redimens aliquẽ hoiez a morte corpis ĩ eũ ⁊ in bona ei⁹ q̃ redimẽs eũ a morte corpis ⁊ aie ſit. Sꝫ xp̃c paſſione ſua redemit gen⁹ hũanũ a morte corporis ⁊ aie. ſm illud. j. ad Cor. vj. Empti eſtis p̃cio magno ⁊c̃. Et apoc̃. v. Redemiſti nos dñe in ſãguine tuo. Et ĩ alijs locis ſcripture. Ergo ex ꝓprio facto xp̃c acq̃ſiuit ſibi dominiũ ſup totũ gen⁹ hũanũ. ſicut ĩ ſuos ⁊ in oib⁹ bonis eorũ ſicut ĩ bonis ſuoꝝ. Secũdo ꝓbat̃ ſic. Acq̃rẽs de ꝯdigno ius aliq̃s iudicãdi. acq̃rit dominiũ aliqđ ſup eos. hoc ptꝫ ꝑ apl'm ad Ro. xiiij Tu q̃s es qui iudicas alienũ ſuũ. ſuo em̃ dño ſtat aut cadit. Sꝫ xp̃c ſm hũanã naturã ex ꝓprio facto acq̃ſiuit ſibi ius iudicandi viuos et mortuos. ſicut apparet in plurib⁹ locis ſcp̃ture. Ip̃e ei ꝯſtitutus ẽ a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ Act̃. x. Et btũs tho. deducit in. iij. pte: g̃ ⁊c̃. ¶ Sed ꝯtra q: qđ ẽ alicui⁹ nõ pt̃ ſibi acq̃rere: q: qđ acq̃ſitũ ẽ. nõ reſtat vlteri⁹ acq̃rẽdũ. Sꝫ xp̃c ab inſtanti ſue ꝯceptõis. habuit dominiũ oim. vt oñſũ ẽ in p̃cedenti ꝯcluſione. g̃ ex ꝓprio facto nõ habuit dominiũ acq̃ſitũ. Rñdet̃ ꝙ habẽ aliquã rẽ ꝯtingit diuerſis modis. Naꝫ pt̃ q̃s hr̃e dominiũ in aliq̃ re directũ vel vtile ſicut etiã pt̃ hr̃e ius in aliq̃ re vl' rõne ſucceſſionis vl' rõne donatõis vl' emptõis ⁊ hmõi. Unde nõ repugnat in eadẽ re hr̃i diuerſa iura ſm modos alteri⁹ ⁊ alteri⁹ ratõis. Modo dominiuꝫ infuſũ ⁊ dominiũ acquiſitũ. nõ ſũt eiuſdẽ ratõnis: ſꝫ alteri⁹ ⁊ alterius. Et ideo nõ repugnat ꝙ xp̃c reſpectu eiuſdẽ rei. habuerit dominiũ infuſũ ⁊ dominiũ acquiſitũ. Et hoc ſatis patꝫ in ſimili. Nã xp̃c ab inſtãti ſue cõceptõis habuit ſciam infuſã oim. ⁊ tñ poſtea habuit earũdeꝫ reꝝ ſciam acquiſitã. vt ptꝫ Luc. ij. Ihs ꝓficiebat etate ſapiẽtia ⁊ gr̃a apud deũ ⁊ homines. Ex q̃ pt̃ ſic argui. Nõ magis repugnant dominiũ infuſũ ⁊ dominiũ acq̃ſituꝫ reſpectu eiuſdeꝫ rei. q̃ ſcia infuſa ⁊ ſcia acq̃ſita. Sꝫ nõ obſtãte ſcia infuſa quaꝫ habuit de omnib⁹ ab inſtanti ſue cõceptõis. habuit de eis etiã ſciam acquiſitã. g̃ nõ obſtante dominio reꝝ infuſo. potuit hr̃e etiã dominiũ acq̃ſitũ de eiſdẽ reb⁹. vt dupli ci iure ſit dñs. ſ. infuſo ⁊ acq̃ſito. Qđ g̃ dictuꝫ ẽ in ar. Qđ ẽ habitũ. nõ pt̃ acquiri. Rñdet̃ veꝝ ẽ eodẽ modo quo ẽ habitũ. Sꝫ habitũ vno mõ pt̃ haberi vel acquiri ⁊ alio modo. Sicut ⁊ qđ ſcitum ẽ vno modo ſciri pt̃ ⁊ alio modo. ¶ Et ex his ptꝫ falſitas tercij capl'i illi⁹ libelli hẽtici in q̃ dicũt ꝯcluſiue. ꝙ xp̃c in ꝓceſſu tempis nõ acq̃ſiuit ſibi dominiũ in ſp̃ali aliquaꝝ reꝝ. Et contrariũ dicunt eſſe hereſim. quia contradicit ſcripture dicenti. Niſi quis renũtiauerit oĩbus que poſſidet nõ poteſt eſſe meus diſcipulus Luce. xiiij. Fecit aũt xp̃c qđ docuit. Sed declaratũ eſt quõ aliqua ſibi acquiſiuit. Et auctoritas inducta quã male intelligunt non obſtat. Nam renũtiauit xp̃c ꝑfectiſſime omnib⁹ plus ceteris q̃tum ad affectum. in qua cõſiſtit ꝑfectio eſſentialiter. Quo aũt ad effectũ renũtiauit. etiã quo ad effectũ ĩ ꝓprio omnib⁹ etiã omnib⁹ mobilib⁹. quia omnia habuit cõmũia cũ apl'is. In cõmuni autẽ nõ renũtiauit ipſe nec apl'i mobilib⁹: ſed ĩmobilib⁹. Nec ꝑ hoc diminuitur de perfectõne. Nec augeret̃ ſi renũtiaſſet in cõmuni etiam ĩmobilibus.

¶ Tercia concluſio eſt. ꝙ. §. xix.

xp̃c habuit dominiũ acq̃ſitũ aliq̃ruꝫ reꝝ ex dono alterius. Et hoc ꝓbat̃ ſic. Cui datũ eſt aliquid ꝑ intendentẽ trãſferre dominiũ illius rei in illũ. et nihil ſibi retinentẽ de dominio illius rei: ⁊ ille cui data ẽ res ſit capax dominij. ſtatim hꝫ illius rei dominiũ. Quero em̃ cui⁹ erit illa res. Certũ eſt ꝙ non dantis. quia ille nihil ſibi retinet in re: ſed trãſfert eam ⁊ transferre intendit. Nec alicui⁹ alteri⁹ q̃ eius cui dat̃. cũ dans in aliũ q̃ in eũ cui dat. trãſferre nõ intẽdat. Nec talis res vagat̃ incerta: q: tunc occupanti ꝯcederet̃. Ergo res q̃tũ ad dominiuꝫ eſt ei⁹ cui data ẽ. ¶ Itẽ ad hoc ꝙ res trãſferatur in dominiũ alteri⁹. nõ videt̃ requiri niſi trãſlatio cum intentõne ex pte dantis. et capacitas ex pte recipientis: vbi iſta duo concurrũt dominium transfertur in recipientẽ. Sed patet Math. ij. ꝙ magi venientes ab oriente. obtulerunt xp̃o munera auꝝ. thus. ⁊ mirrã: ⁊ claꝝ ẽ ꝙ in ip̃m transferre intendebant dominiũ. Unde textus dicit. Procidentes adorauerũt eum ⁊ apertis thezauris ſuis obtulerũt ei munera ⁊c̃. Ergo intenderunt transferre dominiũ in eum talium munerũ. ¶ Item xp̃c erat capax talis dominij. Si enim hoc non eſſet. Aut hoc erat ratõne voti emiſſi: ſed hoc dici nõ poteſt. quia adhuc votum nõ fecerat. Aut ratõne diuinitatis vnite hũanitati. Sed nec hoc. quia hũane nature nõ repugnat ratõne vnionis ad diuinitatem. dominiũ hr̃e rerũ ĩmo magis cõuenit Aut quia ante illã oblationẽ habebat in illis rebus dominiũ infuſum. Nec hoc dici poteſt. q: etſi habebat illaꝝ rerũ ſicut omniũ dominium ante infuſum: tñ vt oſtenſũ ẽ in p̃cedenti q̃ſtione. eiuſdeꝫ rei poſſunt hr̃i diuerſa dominia alterius ⁊ alterius ratõnis. Aut ratõe etatis infantil'. nec hoc dici pt̃ quia puulus bene eſt capax dominij: imo vere eſt dñs. licet vſq3 ad tempus ſtatutũ a iure ſit ſub tutorib⁹ ⁊ curatoribus vt dicit apl'us ad Gal'. iiij. Capax g̃ erat illius dominij. Et ſic patet ꝯcluſio vera. ꝙ habuit in illis reb⁹ dominiũ acquiſitũ ex dono alterius. Et ſi dicat̃ ꝙ ioſeph erat pater adoptiuus xp̃i. Sed peculiũ nõ caſtrẽſe: ſꝫ aduẽticium acquiſitũ filio. acquirit̃ pr̃i adoptiuo. Et ſic videt̃ ꝙ nõ xp̃c: ſed ioſeph habuerit dominium earũ reꝝ donataꝝ. Rñdeo. ꝙ ioſeph nõ fuit pater adoptiuus. eo modo quo loquũtur iura de patre adoptante et filio adoptiuo.

¶ Quarta cõcluſio eſt. ꝙ .§.xx.
apli poſtq̃ emiſerũt votũ paupꝑtatis. qd aug⁹
in de ciui. dei. dic eos feciſſe. qñ petr⁹ dixit in ꝑ
ſona omniũ. Ecce nos reliqm⁹ oīa ⁊ ſecuti ſu-
m⁹ de Mat. xix. nihil poſtea habuerũt in ꝓprio
hec ꝯcluſio ſic ꝓbat̃ facilit̃. faciẽs ꝯ votũ mor
talit̃ peccat. qd ptꝫ ex eo qd dr̃ in ps. Uouete
et reddite dño deo vota vr̃a. Ubi dic glo. Uo-
uere ē ꝯcilij ſeu libere volũtatis. ſꝫ reddẽ votũ
ē neceſſitatis ſeu pcepti. Et Eccs. v. dicit̃. Si
qd vouiſti dño redde. Diſplicꝫ em̃ ei infidel' et
ſtulta ꝓmiſſio. Infidelis dr̃ nõ ſuata ꝓmiſſio.
Sꝫ apli in habẽdo iſta tp̃alia nõ legũt̃ peccaſ
ſe mortalit̃. g̃ poſt votũ emiſſũ nõ habuerunt
aliqd in ꝓprio. Nam ſi habuiſſent. feciſſent con
tra votũ. et peccaſſent mortalit̃. Habẽ em̃ ali-
quid in ꝓprio ꝑticularit̃. eſt ꝯtra votũ paupꝑta
tis. Abdicauerũt g̃ apli omnibꝫ tẽpalibꝫ in
ꝯmuni. ſiue tunc qñ vocati a xp̃o relictis oībꝫ
ſecuti ſũt eũ. Siue cũ petrus ꝓ omnibꝫ dixit.
Ecce nos reliquim⁹ oĩa vt dictũ ē. Siue qñ
xp̃c dixit. Nolite portare aurum ⁊ argentũ ⁊c̃
Mat. x. Et ex his ptꝫ falſitas q̃rti capituli illi
us venenoſi libelli. vbi dicũt Jo. xxij. determi-
naſſe. ꝙ apli habuerũt in ſp̃ali nõſolũ ī ꝯmũi
poſtq̃ facti ſũt apli ꝓprietatẽ rerꝫ tp̃aliũ. Et ꝙ
nunq̃ obrenũciauerũt eis. Et ꝙ xp̃c nunq̃ eis
ꝯſuluit vel mãdauit. Nec votũ hui⁹ abdicatiõ-
nis fecerũt. Mẽtiũt̃ iſti. qꝛ Jo. hoc nõ declara
uit vl' determiauit. Sꝫ iſtud bñ declarauit. ꝙ in
rebꝫ vſu ꝯſũptibilibꝫ nõ abdicauerũt dominio
taliũ rerꝫ. cũ eis dabãt̃ retẽto nudo vſu facti ñ
iuris. ⁊ in rebꝫ q̃ vſu nõ ꝯſumũt̃ ſtati ſine iure
vtẽdi vt in veſtibꝫ ⁊ domo ⁊ hmõi. qꝛ talis eſſꝫ
vſus illicitus. vñ nec vouerũt hoc. ſ. ꝙ ī hmõi
haberẽt nudũ vſum facti. denudatũ omni iure
vtendi. Nec etiã vouerũt nõ hr̃e aliquid in cõ
muni: qꝛ habuerũt vtiqꝫ. ſ. mobilia. vt patꝫ in
loculis Jo. iiij. ⁊ Jo. xiij. falſum ergo dicunt.

¶ Quinta concluſio ē. ꝙ .§.xxj.
xp̃c ⁊ apli habuerũt aliqd ī ꝯmũi q̃tũ ad ius
⁊ dominiũ. Et hec ꝯcluſio ſic ꝓbat̃ pmo. Sup
pono em̃ ꝙ apli vendebãt ⁊ emebãt aliqua. Et
iſta ſuppoſitiõ trahit̃ ex multis locis ſcripture
vt Jo. iiij. diſcipuli ierant in ciuitatẽ vt cibos
emerẽt. Unde abduxiſſent cibos quos emerãt
dixerũt xp̃o Rabi mãduca. Itẽ Jo. vj. vbi xp̃c
dixit philippo. Unde emem⁹ panes vt mãducẽt
hi. Et Jo. xiij. dicit̃ ꝙ quidã putabãt ꝙ dixiſ-
ſet. Eme q̃ ſũt nobis neceſſaria ad diẽ feſtum.
Et act. xx. dicit paul⁹. Ad ea q̃ mihi op⁹ erãt
miſtrauerunt manus iſte. Ad lrãm em̃ vende-
bat ea que opabatur manibꝫ et inde viuebat.
Hoc ſuppoſito arguit̃ ſic. Habens ius licite et
nomĩe ꝓprio ⁊ ꝑ ſe alienandi aliquã rem tota
liter a ſe. Habet ius in re. nonſolũ in vſu rei.
hoc patet ex his que fuerũt declarata in tertio
articulo ſupra. Nullus em̃ pt̃ alienare aliquã
rem totaliter nomĩe ꝓprio ⁊ ꝑ ſe. niſi qui habꝫ
ius in illa re. ⁊ nonſolũ in vſu rei: ſed per ven-
ditionẽ res totaliter trãſfert̃ in ementẽ ⁊ alie-
nat̃ ab ipo vendẽte. Apli aũt ꝑ ſe ⁊ noīe ꝓprio
aliqua vendiderũt ⁊ emerũt. Ergo in illis re-
bus nonſolũ vſũ: imo etiã ius et dominiũ ha-
buerũt. ſed nõ in ꝓprio vt deductũ ē in pceden-
ti ꝯcluſione. g̃ in ꝯmuni ¶ Et ꝯfirmat̃ hoc qꝛ
cum apli vendebant. aut transferebatur ius ⁊
dominiũ rei vendite in emptorẽ. aut nõ. Si nõ
ergo emptores nõ habebant ius ⁊ dominium
in illa re. ⁊ ſic decipiebãtur quia credebant ſe
habere ius in illa re. et tñ nõ habebant. Et ſic
apli erãt deceptores. qd ē abſurdũ dicẽ. Si aũt
ius ⁊ dominiũ trãſferebat̃ in emptorẽ. tũc aut
apoſtoli vendentes transferebant. aut aliquis
alius nomĩe eorꝫ. aut deus. aut aliquis alius.
Si apoſtoli habet̃ ꝓpoſitũ. Null⁹ em̃ pt̃ trãſfer-
re in aliũ ius. qd nõ habet. Si g̃ apli trãſfere-
bãt ius ⁊ dominiũ ī aliũ. g̃ de neceſſitate ipi ha
bebãt ius ⁊ dominiũ in illa re vendita ab eis.
ſed nõ in ꝓprio. g̃ in cõmuni. Itẽ ſi trãſferebat̃
ius ⁊ dominiũ ꝑ aliũ nomĩe eorꝫ. adhuc habet̃
ꝓpoſitũ. Null⁹ em̃ pt̃ trãſferre dominiũ alicui⁹
nomĩe alterius. niſi ille cui⁹ nomĩe trãſfertur
habeat ius ⁊ dominiũ ei⁹. Si g̃ aliqs trãſfere-
bat ius ⁊ dominiũ in aliũ nomĩe apoſtolorꝫ: ſe
quit̃ ꝙ apli habebant ius ⁊ dominiũ in illa re
trãſlata. Nec pt̃ dici ꝙ deus transferret: tunc
em̃ deus aliquid ſpeciale feciſſet in emptioni-
bus ⁊ venditionibꝫ aplorꝫ. qd nec experientia
demõſtrabat. nec ratio nec auctoritas ꝯfirmat
Item quia deus ius habet equaliter in oĩbꝫ
rebꝫ. Nec pt̃ dici ꝙ aliquis alius trãſferret. qꝛ
nõ videt̃ ꝙ ille eſſet aliquis alius a dante apo
ſtolis illas res. Nõ em̃ alius a dante habebat
vel habuerat ius ⁊ dominiũ in illa re. Uel ſi ha
buerat. deſierat habuiſſe. Nemo em̃ pt̃ trãſfer-
re in aliũ dominiũ ⁊ ius de re in qua nihil ha-
bet. Nec pt̃ dici. ꝙ ille dans transferret ꝓpter
duo. Primo qꝛ etiã apli vendebant aliqua que
non erant eis data. vt illa que opabant̃ mani
bus ⁊ forte illos piſces quos ceperãt Luce. v.
Et Joh. vlti. Secũdo quia ille qui dabat aplis
dando intẽdebat ſe ſpoliare omni dominio qd
habebat in illa re. Item qui dederat aplis po-
terat eſſe mortu⁹ ⁊ ꝑ ꝯñs nihil poterat trãſfer-
re. Sequitur g̃ ꝙ apli in rebus quas vende-
bant habebant nonſolũ vſum: ſed ius ⁊ domi-
nium. ¶ Et ꝯſimiliter pt̃ argui de pecunia cũ
de ea emebãt eis neccia. vt cibos ⁊ h⁹. Queri ci
pt̃ vtrũ in vendẽtes aplis neceſſaria. trãſfere-
bat̃ illa pecunia data ab aplis. Si nõ. g̃ ven-
dentes eis decipiebant̃ ab eis. ⁊ ſic diſcurrẽdo
ꝑ alia vt dictũ ē ď rebꝫ venditis ab aplis. Nec
poteſt dici. ꝙ dominiũ talis pecunie vel rei vẽ
dite ab apoſtolis. eſſet alicuius ꝑſone ſolẽnis
auctoritatis et officij. vſu penes xp̃m et aplos
remanẽte ſicut hodie eccleſiarꝫ dominiũ ⁊ ora
toriorꝫ ⁊ vaſorꝫ ⁊ ornamentorꝫ ſacriſtie fratrꝫ
minorꝫ hodie manent penes papã ⁊ eccleſiam
romanã. vſu tñ fratribꝫ ꝯceſſo: quia tũc non
erat aliqua ꝑſona ydonea. preter xp̃m ⁊ aplos

in quā trāſferret tale dominiū. Nec pt̄ dici a-
licui⁹ alterius. Ergo ius et dominiū illi⁹ pecu-
nie q̄ emebāt ſibi neceſſaria. erat collegij xp̄i ⁊
aploꝝ in cōmuni. ſicut ⁊ reꝝ aliaꝝ que vſu cō
ſumūt. ¶ Poſſet ſic breuit̄ argui. Potēs exer-
cere licite omnē vſū qui natus ē hr̄i circa rem
noīe ſuo ⁊ ꝓ ſe. hʒ ius ⁊ dominiū in illa re. Sʒ
apl̄i habebāt talē facultatē in rebꝫ quas vēde
bant. ⁊ in pecunia qua emebāt: ḡ habebāt in
eis ius ⁊ dominiū. vnde ſequit̄ ꝯcluſio p̄ncipa
lis. ſ. q̄ apoſtoli q̄tuʒ ad ius ⁊ dominiū habe-
bāt aliqua in cōmūi. ¶ Sʒ forte ad iſtas ratō-
nes rn̄debit̄. q̄ xp̄c ⁊ apoſtoli habuerūt ī omi
bus talibꝫ rebꝫ omnē vſum queʒ haberet dn̄s
rei. non tn̄ habebāt ius ⁊ dominiū ex eo q̄ xp̄c
⁊ apoſtoli per votum reddiderant ſe nō capa-
ces cuiuſlibʒ iuris ⁊ dominij in rebus. Et licet
cōcedens q̄tum erat in ſe. intenderet transfer-
re dominiū: tn̄ quia nō erāt capaces. nō t̄nſfe
rebat̄ in eis dictū dominiū. Sʒ iſtud nō valet
q: nō ē veꝝ. q̄ apl̄i ꝑ votū qđ fecerūt. ſe nō ca
paces cuiuſlibet iuris ⁊ dominij reddiderūt in
rebꝫ. Primo quidē q: votū cū ſit de meliori bo
no. nō pt̄ eſſe de re illicita. ſed vt ꝓbatuʒ ē ſup̄
in. ij. arti. vſus denudat⁹ iure vtendi ē illicitus
Ergo cū apl̄i neceſſe habuerīt vti rebꝫ tp̄alibꝫ
neceſſarijs ad vitā. ſeq̄t̄ q̄ nō potuerūt vouere
ſe nō eſſe capaces cuiuſcūqꝫ iuris in rebꝫ tp̄ali
bus. Secūdo q: cū ius in rebꝫ tp̄alibꝫ. ſiue q̄n-
tum ad vſū. ſiue q̄tuʒ ad ſb̄am rei. nihil aliud
ſit q̄ poteſtas licite vtendi talibꝫ: ſequit̄ q̄ ſi
apoſtoli vouiſſent ſe non poſſe habere ius in
iſtis temꝑalibꝫ. vouiſſent vtiqꝫ ſe nō poſſe ha-
bere poteſtatē licite vtendi temꝑalibꝫ qđ ē ab
ſurduʒ. Tunc eīn vel facerēt cōtra votum. vel
ſemꝑ illicite vterent̄: cuʒ īpoſſibile ſit q̄ aliq̄s
habeat actū licite vtendi ſine poteſtate licite
vtendi. cuʒ actus egrediat̄ a potentia. quare
patet q̄ nunq̄ tale votū emiſerūt. ¶ Preterea
nō eſt veꝝ qđ illi dicūt. ſ. q̄ in rebꝫ datis xp̄o ⁊
apl̄is ei⁹. ius ⁊ dominiū remanēt penes dāteʒ
et tn̄ apoſtoli ꝑ actū ſuum emendo ⁊ vendendo
transſerebāt ius ⁊ dominiū in eos quibꝫ vēde-
bant ſeu quibꝫ pecunias dabant cū emebāt. q:
vt dictū eſt. ⁊ habet̄ in regula iuris in. vj. Ne-
mo pt̄ plus iuris transferre in aliū. q̄ ſibi ꝯpe
tere dinoſcat̄: vnde ſi nō habebāt apl̄i ius ⁊ do
miniuʒ in illis rebꝫ vel pecunia. nō poterāt in
alios transferre. vnde hoc implicat cōtradictō
nem. ¶ Secūdo cōcluſio iſta ⁊ hui⁹ articuli.
ſ. q̄ xp̄c et apoſtoli habuerūt in cōmūi aliqua
quo ad ius ⁊ dominiuʒ mobilia. probatur ſic.
Quibꝫ cōpetit iure ordinario ⁊ ex offitiō ſemi-
nare ſpiritualia. īpis debetur de iure ſtipēdia
neceſſaria ad vitam: ita q̄ habent ius ⁊ pote-
ſtatem accipiēdi neceſſaria ab eis quibꝫ ſpūa
lia ſemināt. hoc ptʒ. j. ad Cor. ix. vbi apl̄s ait.
Si ſpūalia vobis ſeminam⁹ nō ē magnū ſi car
nalia veſtra metamus. Quis eīn militat ſuis
ſtipendijs ⁊c̄. Etiam hoc patet ex multis iuri
bus. vt. xiij. q. j. §. his ita. Et extra de deci. cuʒ

contingat. Sed xp̄o ⁊ apl̄is ꝯpetebat iure or-
dinario ⁊ ex offitio ſeminare ſpūalia. De xp̄o
patet Iſa. Spiritus dn̄i ſuꝑ me ⁊c̄. ad euāge-
lizandum pauperibus miſit me. De apoſtolis
oſtenditur Math. x. Euntes docete omnes gē-
tes baptizātes ⁊c̄. Et Mar. vlt̄. Predicate euā
geliū omni creature ⁊c̄. Et cū diſciplos xp̄c mi
ſit ad p̄dicādū dixit Lu. x. Edentes ⁊ bibentes
que apud illos ſūt. Dignus ē eīn oꝑarius mer
cede ſua. Cum ergo xp̄c ⁊ apoſtoli haberent ex
offitio ſeminare ſpiritualia. habebant ius in
recipiendis vite neceſſarijs. Sed in eis que de
bentur alicui de iure. habet ius et dominium.
ergo ⁊c̄. Q: ſi quis huic rationi vellet oppone
re. dicendo videlicet. q̄ ſit duplex debitum iu-
ris ⁊ gratitudinis: apoſtolis non ex debito iu
ris de quo loquimur: ſʒ ex debito gratitudinis
debebantur temporalia nec̄ria ad vitam. Re
ſpondetur primo quideʒ. quia aug⁹ dicit. q̄ de-
bebantur apoſtolis illa ſicut ſtipēdia militan
tibus. Sʒ ſtipendia huius debētur ex debito iu
ris. Secūdo quia dicit idem aug⁹. q̄ cū paul⁹
nō recepit iſta ſtipendia a chorintis. ſibi con-
ſocijſqꝫ victum ꝓcurans de labore manuū: re-
ceſſit a iure ſuo. ḡ talis pt̄as erat poteſtas iu
ris. Tertō quia Criſoſ. dicit illis fuiſſe ⁊ eē de-
bita. ſicut merces mercēnarijs. Sed clarum ē.
q̄ mercēnarius nō ex debito gratitudinis: ſed
iuris debetur merces. Sequitur ḡ ꝯcluſio p̄n
cipalis. q̄ xp̄c ⁊ apoſtoli habuerūt nonſolum
vſum nudū facti: ſʒ ius ⁊ dominiū in cōmuni
in aliquibꝫ mobilibꝫ. ¶ Q: ſi quis adhuc obici
at videlicʒ. q̄ apoſtoli ſicut ⁊ alij prelati habe
rent ius in hmōi ex offitō. tn̄ ex voto fecerant
ſe nō capaces hmōi iuris. Item cū eſſent p̄la-
ti ⁊ religioſi. inq̄tū religioſi nō licebat eis ha-
bere tale ius. Rn̄detur q̄ iſte ratōnes non va-
lent. Primo quidē. quia ē contra intentōnem
pauli apl̄i qui dicebat. j. ad Cor. ix. ſe habere
hanc ptātem. ſʒ nolebat ea vti: q̄ tn̄ ptāte a-
lij apl̄i vtebant̄. Sʒ ſi vouiſſent ſe nō habitu-
ros tale ius ſeu ptātem. nō potuiſſent habere
⁊ vtentes ea ſicut faciebat petrus ⁊ alij apoſto
li. feciſſent cōtra votū ſuū. et mortaliter pec-
caſſent. quod ē falſum. Q̄tum ad ſecundū rn̄-
detur. q̄ ex quo inq̄tum p̄lati. apoſtoli habue
runt ius ⁊ dominiuʒ: ſequitur q̄ ſimplicit̄ ha-
buerunt dominiuʒ. quia vt dictum ē ſupra. in
ꝓpoſitionibꝫ reduplicatis affirmatiuis. q̄nqꝫ p̄
dicatum conuenit cū ſb̄o. cū reduplicatōne cō
uenit ei ſimplicit̄. Sicut ſi homo inq̄tū ē ani-
mal. ē ſenſibilis: ſequit̄ ſimplicit̄. q̄ homo ē ſē
ſibilis. Unde ſimplicit̄ ꝯcedendū ē. q̄ apl̄i ha-
buerūt ius ⁊ dominiū ī ꝯmūi in hmōi. Preterea
cū ſtat⁹ p̄latoꝝ ſit ꝑfectior ſtatu religioſoꝝ qđ
ꝯuenit alicui ſc̄m eē ſuū potiſſimuʒ. cōuenit ei
ſimpl̄r. ¶ Tertō ꝯcluſio p̄ncipalis ꝓbatur ſic
xp̄c et apoſtoli habuerunt loculos in quibus
pecunia ſeruabatur. vt patet ex euāgelio in di
uerſis auctoritatibꝫ ſuꝑ inductis. Illam ḡ pe-
cuniā aut habebāt vt ꝓpriā. aut vt cōmunem:

nõ vt ꝓpriã vt oſtẽſũ eſt. ꝗ̃ vt ꝯmunẽ. Igiť ali
qua habuerũt in ꝯmuni. Sꝫ aduerſarij veri
tatis rñdebunt. Primo qḋeꝫ qꝛ xp̃c in habẽdo
loculos. geſſit ꝑſonã infirmoꝝ vt dicit Aug⁹
⁊ tangit decretal'. Exijt. Secũdo qꝛ xp̃c ⁊ apo
ſtoli habuerũt loculos. nõ ꝑ ſe ſed ꝑ egenis et
paupib⁹: quare illã pecuniã nõ habebãt vt ꝓ
priam nec vt ꝯmunẽ. Sed iſte ratõnes nõ va
lent. Et p̃ma quidẽ. qꝛ vt dictũ eſt in. vj. arti.
Xp̃c in habendo loculos. ꝙ geſſiſſe dicať ꝑſo
nam infirmoꝝ: nõ ſic ẽ intelligenduꝫ ꝙ egerit
aliqḋ opus impfectũ. cũ fuerit in oĩb⁹ acti
bus ſuis exẽplar totius ꝑfectõis. ꝑfectis ⁊ im
ꝑfectis: nec ꝙ illud qḋ egit. ſ. habẽdo in ꝯmuni
aliqua ꝑtineat ad ſtatum impfectoꝝ. vt expo
nunt iſti heretici. Sed cũ multipl'r infirmitas
dicať in ſcriptura. de qua infirmitate ĩtelliga
tur ſup̃ in. vj. arti. declaratũ eſt: ⁊ p̃ncipaliť ꝙ
dictum augu. intelligiť de infirmitate carnis.
qua videlꝫ ſubiecti ſum⁹ fami. ſiti ⁊ indigentijs
multis. quib⁹ ⁊ xp̃c ſubditus fuit: ⁊ nõ infirmi
tate impfectõis vite. cũ nõ ſit ſtatus min⁹ ꝑfe
ctus. habere aliqua in ꝯmuni ꝗ̃tũ ad ius ⁊ do
miniũ. ꝗ̃ nõ ea habere ꝗ̃tũ ad dominiũ. ſed tm̃
ad vſum: vt oratoria domus. vaſa. paramenta
ꝓut habẽt minores. ſ. tm̃ ad vſũ. Nã vſu ꝯſum
ptibilia vt panis ⁊ vinũ ⁊ hmõi. habẽt mĩores
ſicut ⁊ vſũ in his que eis danť. ſed ius ⁊ domi
nium. ⁊ idẽ de pecunia data xp̃o ⁊ apl'is. ¶ Q̲
aũt xp̃c in habendo loculos nõ fecit opus imp
fectõnis. vt iſti heretici exponũt. i. ꝑtinens ad
ꝑfectionẽ eoꝝ qui loculos habẽt in ꝯmũi: po
teſt multipl'r ſuaderi. Primo quidẽ quia dicit
aug⁹. xij. q. j. Habebat dñs loculos a fidelibus
oblata ꝯſuãs. ⁊ ſuoꝝ neceſſitatib⁹ ⁊ alijs indi
gentib⁹ tribuebat. Tũc p̃mũ eccl'iaſtice pecu
nie forma ẽ ĩſtituta ⁊c̃. Si ꝗ̃ ex hoc ꝙ xp̃c ha
buit loculos. ẽ tradita forma eccl'iaſtici pecũie
habẽde: ꝗ̃ xp̃c ex hoc nõ fecit op⁹ impfectõnis
Abſit eñi ꝙ a ſpõſa ſua ĩmaculata ſpecioſa for
mata ⁊ vnita. ſe xp̃c imitandũ voluerit ĩ hoc
qḋ ẽ impfectõis. Preterea tota eccl'ia p̃mitiua
nõ erat impfecta. ⁊ tñ ipa marie ſecuta eſt for
mã loculoꝝ xp̃i. oblata a fidelib⁹ ꝯſuãs vt pꝫ
Act. iiij. Preterea ſi loculos hr̃e eſſet forma ꝗ̃
ad ĩpfectos. ⁊ ñ ꝗ̃ ad ꝑfectos: paul⁹ ꝑfectiſſim⁹
⁊ ꝑfectõis xp̃i imitator. hãc formã ĩ ſe nõ ſuſce
piſſet. nec ad hãc formã aliq̃s marie ꝑfectos ĩ
duxiſſet. Sꝫ paul⁹ gauẽť in ſe oblata a fideli
bus ſuſcepit. ⁊ ꝑ ſuis ⁊ ſuoꝝ nccẽitatib⁹ ſuauit
vt patꝫ. ij ad Cor. ij. Et fecit fieri collectas vt
mitterẽť hieroſolimã. Preterea inť opa ꝑfecti
p̃lati ⁊ ad ꝑfectõeꝫ ei⁹ ꝑtinẽtia ẽ. ꝙ ſubditis et
filijs ſpũalib⁹ ꝓuideat: nõſolũ ſpũalia. ſꝫ ⁊ tẽ
ꝑalia egẽtib⁹. ꝓut pꝫ exẽplo xp̃i. qui turbas et
verbo paſcebat ⁊ corꝑali cibo. vt pꝫ ď panib⁹
multiplicatis Jo. vj. ⁊ Mat. viiij. Sed ꝯſtat. ꝙ
nõ poſſent tpalia miſtrare p̃lati. niſi haberẽt
aliq̃ ſaltĩ in ꝯmuni. Ergo nec p̃lati. nec xp̃c fe
cit opus imperfectõnis habendo loculos. p̃. di
ceť ꝙ tota eccl'ia ceciderit a ꝑfectõe xp̃i ⁊ apl'o

rũ. excepto ordĩe minoꝝ: ⁊ ꝙ dñs papa ⁊ cete
ri p̃lati eccl'ie ⁊ religioſi ĩ habẽdo bona eccl'ie
in ꝯmuni. imitenť xp̃m inq̃tũ fecit op⁹ impfe
ctionis. et ꝙ nulli ſcti anteq̃ fuerit. b. frãciſc⁹.
in hoc qḋ fuit ꝑfectõnis fuerit xp̃c imitat⁹. vi
deť irreuerẽter dictũ. ¶ Itẽ qḋ ſecũdo dicunt
xp̃m habuiſſe loculos cũ apl'is. nõ ꝑ ſe indi
gentib⁹: maĩfeſte ꝯtradicit textui euãgelij Jo.
xiij. vbi dicit euãgeliſta ꝙ cũ dñs ihs dixiſſet
iude. Qḋ facis fac citius. ſubdit. ꝙ nemo intel
lexit ad q̃d illa dixerit. ſꝫ credebãt ꝙ diceret ꝙ
emeret que eis opus erãt ad diẽ feſtuꝫ. aut vt
egenis aliq̃d daret. Et quib⁹ v̈bis pꝫ. ꝙ ad duo
deſeruiebãt loculi. i. ꝯtenta pecunia in eis: vi
delicet vt ꝓuideret xp̃i ⁊ aploꝝ neceſſitatib⁹. ⁊
ad ſubueniendũ paupib⁹. Et hoc dicit aug⁹ in
illo capi. Habebat ſupra allegato. p̃. vnde fuit
accepta illa pecunia q̃ emerent cibos edendos
Jo. iiij. niſi de locul' eoꝝ. Ergo nõſolũ ꝑ paupi
bus: ſedetiã ſuis neceſſitatib⁹ tenebãt loculos
⁊ pecunias expẽdebãt. Preťea mod⁹ hñdi coĩa
in eccl'ia. deſcẽdit ſic a forma exẽplari a mõ ha
bẽdi loculos xp̃i ⁊ apl'oꝝ ſic dicit aug⁹. xij. q. j
Exẽplũ dñi accipite ꝯuerſãtis ĩ terra. Quare
loculos habebat cui ãgeli miſtrabãt. niſi qꝛ ec
cleſia loculos hĩtura erat. Quare furẽ admiſit
niſi qꝛ eccl'ia cũ fures patiť tollẽt. hec ille. glo.
tollẽt. ſ. cũ ſũt occulti. Nã cũ manifeſtãť debẽt
puniri. ¶ Probatur ꝯcluſio eadẽ. iiij. ſic. Si
xp̃c cũ apl'is habuiſſet ĩ locul' nudũ vſũ facti.
vt iſti heretici dicunt. nõ etiã ius ⁊ dominiũ: ſi
cut euãgeliſte dicũt de bonis ĩmobilib⁹. vt do
mib⁹ ⁊ agris que nõ habuit niſi quo ad vſũ fa
cti. filius hoĩs nõ habꝫ vbi caput ſuũ reclinet
ita ⁊ dixiſſet de locul'. filius hoĩs nõ hꝫ loc'os
Sed hoc nõ dixit de loculis: ergo ⁊c̃.

¶ Sexta ꝯcluſio p̃ncipa. §. xxij.

lis h⁹ articuli ſeptimi ẽ. ꝙ apl'i p⁹ reſurrectõeꝫ ⁊
xp̃i aſcẽſionẽ habuerũt aliq̃ ĩ ꝯmũi. Et hec con
cluſio poſſꝫ ꝓbari oĩb⁹ ill' modis. q̃b⁹ ꝓbata ẽ
q̃nta. Sꝫ qꝛ q̃ſtio ẽ de facto ꝑ auctoritates ꝓbe
tur. Et p̃mo ex eo qḋ hꝫ Act. iiij. Multitudĩs
credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ aĩa vna ĩ dño: nec q̃ſq̃
eoꝝ que poſſidebat dicebat aliq̃d ꝓpriũ. ſꝫ erãt
illis oĩa coĩa. Apl'i aũt erãt de numero credẽti
um: ꝗ̃ apl'i licꝫ nõ haberẽt ĩ ꝓprio. habebãt tñ
in ꝯmũi. Sꝫ ad iſtã ratõeꝫ ſolẽt iſti heretici re
ſpondere. ꝙ in illa multitudĩe credentiũ. ⁊ erat
turba credentiũ ⁊ collegiũ aploꝝ. Turba cre
dentiũ deficiebat a ꝑfectõne. ⁊ de iſta dicitur ꝙ
erãt illis oĩa cõmunia. Sꝫ apl'i nihil habebãt
nec ĩ ꝓprio nec in cõmuni: ſed erãt diſpenſato
res illoꝝ bonoꝝ cõmuniũ. Et ideo bene diciť
ĩ textu. ꝙ ponebãt precia agroꝝ ad pedes apo
ſtoloꝝ ⁊ ipi diuidebãt ſingul'. Et ꝙ eẽt ibi tal'
diſtinctio. videť expreſſe ex glo. ibidẽ vbi dici
tur diſcreuit ordinẽ doctoꝝ ⁊ auditoꝝ. Nã mul
titudo credentium ſpretis reb⁹. copula carita
tis inuicẽ iungebãtur. Apoſtoli v̈o v̈tute ful
gentes xp̃i miſteria pandebãt. ¶ Sed iſta rñ
ſio non valet. Primo quideꝫ quia textus dicit

Multitudīs credentiū erat cor vnū ⁊ aīa vna.
Et ſequit̄. ꝙ erāt illis oīa coīa. ſed illud ill' ne-
ceſſario refert̄ ad illos qui erāt de illa coītate
Sequit̄ ꝙ ipi habebāt in ꝯmūi. Secūdo qꝛ au
gꝰ dicit in regula ꝑtractās dictā auctoritatē.
Sic em̄ legitis in actibꝰ apl'oꝝ. ꝙ erāt eis oīa
cōmunia: querit̄ igit̄ de iſto ꝓnomine eis ad
quid refert̄. Utrū ad apoſtolos vel aliq̄s ali-
os. Non vtiq̄ ad aliquos alios. quia augꝰ ni-
hil p̄miſerat. aut de quibuſcūq̄ alijs ad quos
poſſet referri: ḡ oportet ꝙ referat̄ ad apoſtolos
qḋ ſatis innuit textus auguſ. cū dicit. Sic em̄
legitis in actibus apl'oꝝ ꝙ erāt illis omnia cō
munia. ſ. apoſtol'. Cum em̄ nō p̄ponat̄ ante-
cedens aliq̄d aliud q̄ apl'i. patet ꝙ illud relati-
uū eis debet referri ad apl'os. Tertiō patet ex
eo ꝙ legit̄ de augu. ꝙ cepit viuere ſc̄m regulā
ſub ſanctis apl'is conſtitutā. Sed certū eſt. ꝙ
ſic cepit viuē vt dimiſſis omnibꝰ in ꝓprio viue-
bat de bonis ꝯmunibꝰ eccl'ie. vna cū alijs ī coī
ḡ ⁊ apl'i habebāt in ꝯmuni. Quarto qꝛ beatus
clemens qui tp̄e apl'oꝝ fuit. exp̄ſſe tenet ⁊ di-
cit btm̄ iacobū minorē. ſ. ⁊ apl'os illoꝝ bonoꝝ
fideliū p̄mitiuoꝝ fuiſſe ꝯſortes. ⁊ ad ꝯmunita-
tem illā q̄ in ꝯmūi viuebat ꝑtinē. vt habet̄ in
illo ca. dilectiſſimis. xij. q. j. ibi vide. Ad idē eti
am facit. c. quia tua qḋ ē Gregꝰ. q. e. et. c. ſcimꝰ
qḋ ē vrbani pape. Quīto qꝛ glo. ſup. c. videtes.
q. e. dicit. ꝙ epi tenēt locū apl'oꝝ quo ad digni
tatē. ſacerdotes quo ad ſacramētoꝝ diſpenſati
onem. monachi quo ad renūtiatōēz ꝓprioꝝ et
vitā ꝯmunē. Sed ꝯſtat ꝙ monachi ita renun
tiant ꝓprio. ⁊ vitā ꝯmunē tenent. ꝙ habent in
rebꝰ monaſterij ius ⁊ dominiū in ꝯmuni: ḡ et
apl'i habebāt in ꝯmuni. Sexto qꝛ hiero. xij. q. j
duo ſūt. ponit duo genera xp̄ianoꝝ. ſ. laycoꝝ
qui habēt in ꝓprio. ſc̄dm hn̄tiū in ꝯmuni. ſ. re
ligioſoꝝ. Si fuiſſent aliq̄ qui nihil habuiſſent
in ꝓprio nec ī ꝯmuni. poſuiſſꝫ terciū genꝰ. Et
cū apl'i fuerint ante Jo. ⁊ xp̄iani ad vnū iſto-
rū generū debent cōputari: nō ad habentium
ꝓpriū. ḡ ad habentiū in ꝯmuni: ḡ habebant in
ꝯmuni. Septimo dicit Caſſianꝰ in collat̄. pa-
trū. ꝙ talis tūc erat eccleſia in oībꝰ. qual' nūc
eſt ī cenobitis paucis. Sicut em̄ illi qui habe
bāt vnitatē affectōnis ꝯuerſatōis ⁊ poſſeſſiōis
ſic ⁊ in monaſterio ꝯſtituti. Ex qua auctorita
te ptꝫ. ꝙ ſicut apl'i tunc erāt de eccl'ia. imo p̄n-
cipaliores in eccl'ia: ita habebāt illā triplicē
vnitatē. Preterea p̄lati nō poſſūt excludi a cō
mūitate. cū ſint capita eccl'aꝝ. nec ꝑ ꝯn̄s a bo
nis ⁊ dominio bonoꝝ eccl'ie. Sꝫ apl'i erāt p̄la-
ti illiꝰ coītatis. ḡ n̄ poterāt excludi a dominio
bonoꝝ illiꝰ coītatis. glo. ḡ illa ſupra allegata
que dicit. ꝙ diſcreuit ordinē doctoꝝ ⁊ auditoꝝ
loquit̄ de diſcretōe q̄ntū ad officia de qua exē-
plificat. qꝛ. ſ. apl'i docebāt ceteros vt ſupiores
nō de diſcretōne q̄ntū ad ꝓfeſſionē paupꝑtatis.
imo in hoc nulla erit diſcretō ſeu diſtinctō. Pa
tet ḡ ꝙ apl'i poſt xp̄i aſcenſionē habuerunt in
ꝯmuni aliqua. Et ſic expedito hoc arti. Reſtē-
dum ad obiectōes que fieri poſſent. ¶ Ex his
patet error noni capituli libelli. hoꝝ igne tp̄a
li ⁊ eternali ꝯburendoꝝ. qꝛ heretici: vbi dicūt
ꝙ bona p̄mitiue eccleſie de quibꝰ dicit̄ Actuū
iiij. Erant illis omnia cōmunia: ꝙ etiam poſt
diſtributōēz erant ꝯmunia. Et quia vt aſſerūt
ſed falſo. Joh̄. determinauit ꝙ poſt diſtributō-
nem erant ꝓpria eorū quibꝰ diſtribuebant̄. di-
cunt eſſe hereticū. Sed ſciendū. ꝙ bona illoꝝ
ſicut ⁊ nūc quorūcunq̄ religioſoꝝ. poſt diſtri-
butionē erant quidē adhuc ꝯmunia. ꝓīq̄tum
illi ad quos ſpectabat diſpenſare vt prelati et
ꝓcuratores anteq̄ eſſent in vſu. quo ad ea que
vſu conſumunt̄. poterant ab eis auferre ⁊ da
re alijs: et multomagis que vſu non conſumū
tur vt veſtes. Sed cum illi quibꝰ conceſſe erāt
vtebant̄. et cōmedentes et bibentes ea: tunc
nō erant cōmunia. ſed ꝓpria eoꝝ qui eis vtebā
tur. Et hec nō eſt illa ꝓprietas. cui abdicat̄ in
religionibꝰ ꝑ paupꝑtatis votū. ſꝫ p̄ma videlꝫ vt
etiā ꝯceſſa ad vſum vt veſtes que nō ꝯſumūt̄
ſtatim ex vſu. vel vſu cōſumptibilia vt panis
anteq̄ vtantur. poſſit ꝓ libito voluntatis ta-
lia alijs diſtribuere. Et ꝙ prelati nō valeāt il-
la alijs ꝯferre niſi eſſent ipi in extrema nec̄cita
te. Et de hmōi prima ꝓprietate. loquūtur iura
Extra. de ſta. mo. Cum ad monaſterium. Et.
xij. q. j. Non dicatis: non de alia.

¶ Cōtra ꝯcluſionē dicti. §. xxiij.

vij. articuli arguit̄ p̄mo. Qḋ eſt ꝑ apl'icam ſe-
dem in fide ⁊ moribꝰ ſemel diffinitū ⁊ approba-
tum: nō fas ē deinceps cōtradicē. Hoc ꝓbat̄.
diſ. xix. ſi romanoꝝ. vbi dicit̄. Qḋ vere apoſto
lica ſedis approbauit. hodie teneat̄ acceptum.
Et. c. ſic omnes. ⁊. xxiiij. q. j. hec ē fides. Pro-
batur et hoc rōne. qꝛ ſi aliquo tp̄e eccleſia ali-
quid cōtra fidē declaraſſet. tūc nō fuiſſet ſempꝛ
virgo ſine macula et ruga. Itē ſic ꝓmiſſio xp̄i
qua ꝓmiſit Luce. xxij. ꝙ fides petri nunq̄ defi
ceret fuiſſet falſa: tunc enim fides aliquo tem
pore defeciſſet. Sicut ergo ei qḋ eſt per ange-
lum diffinitū. nō eſt fas cōtradicere. Sic qḋ ē
ſemel per apoſtolicā ſedem. circa ea que ſūt fi-
dei ſemel diffinitū ⁊ approbatū: nō eſt fas con
tradicē. Sꝫ per apl'icā ſedē ſemel fuit diffinitū
⁊ approbatū. ꝙ xp̄c ⁊ apl'i nihil habuerūt. nec ī
ꝓprio nec in cōmuni. q̄ntū ad dominiū: ḡ oppo-
ſitum aſſerere nephas eſſe videt̄. Minor proba
tur. extra de verbo. ſignifi. Exijt qui ſeminat.
li. vj. §. porro. vbi ſic dicit̄. Dicamus ꝙ abdi-
catio omniū rerū in ꝓprio vel in cōmūi ꝓpter
deū meritoria ē ⁊ ſcā. ⁊ ſequit̄. Quō p̄mi fun-
datores militātis eccl'ie ꝓut ab ipo fonte hau
ſerant. in nolētes ꝑfecte viuē. ꝑ doctrine ⁊ vi-
te ipoꝝ alueos deriuarunt. Item ibi dicit ꝙ
xp̄c hanc expropriatōēz ⁊ verbo docuit. ⁊ exē-
plo firmauit. Que quidē decretal' fuit per plu
res romanos pontifices cōfirmata ⁊ etiā per
cōcilium viennenſe. ¶ Sed ad iſtud reſpōdet̄
ſic ab aliquibꝰ. ꝙ illa decretal'. Exijt. eſt reuo-
cata ꝑ Joh̄. xxij. in illa que incipit. qꝛ nōnūq̄.

et ideo argumētū ſūptū ab illa nō ↄcludit. Sȝ
ſciendū ꝙ decretal' aliqua pt̄ dici reuocata du
plicit̄. Uno mō tanꝙ̄ falſa. ſicut qñ determinat̄
expſſe eſſe falſū ꝙ in illa ↄtinebat̄. Et ſic dicūt
illā decretalē. Exiit. nō eſſe reuocatā ꝑ illā ali
am ſubſequētē. Quia nōnūꝙ̄. Alio mō pt̄ dici
reuocata quia dubia: quia. ſ. ↄtenta in illa ſub
dubio reuocant̄. Et ſic dicūt ꝙ fuit reuocata
Qđ declarant ſic. Illa decretal' dicit̄ reuocari
tanꝙ̄ dubia. circa quā ⁊ ↄtenta in ea cōtingit
contrarie opinari. Sed ſic eſt de illa decretali
Exiit. vt patet ꝑ conſtitutōē; Quia nōnunꝙ̄.
ergo tanꝙ̄ dubia reuocata ⁊ ꝑ ↄñs eius aucto
ritati nō eſt neccio ſtandū. Sed iſta reſponſio
nō euadit difficultatē ratōnis inducte. quia ſi
eccleſia diffinit al'n in fide ⁊ moribꝫ aliquid eē
verum. ⁊ poſtea oppoſitū: ergo eccleſia al'n er
raſſet qđ videtur abſurdū. Et ideo rñdetur ali-
ter videlicȝ. ꝙ ſicut patet extra de baptiſmo et
eius effectu Maiores: qñ occurrit aliqđ dubi-
um in articul' fidei vel in ſcriptura ſacra: licet
declaratō magiſtral' poſſit ꝑtinere ad doctores
quoſcūqȝ. tñ declaratō ⁊ determinatō auctorita-
tiua et final'. cui omnes habent acqeſcere. ꝑti-
net ad dñm papā. qđ clare fuit oſtenſuȝ Act.
xv. vbi orta diſſenſione. vtrū legalia ſeruari de
berent cū euangelio. ↄſuluerunt petꝝ ⁊ alios
apl'os qui erant in hieruſalē;. Et petrus ſicut
princeps apoſtoloꝝ decreuit legalia nō eē ſer-
uanda. Nec obſtat ꝙ iacobꝫ ibidē dicit. Ego iu
dico nō inqetari eos ⁊c̄. qꝛ petrus ꝑmo decre-
uit. poſtmodū iacobꝫ ſicut loci illi' ep̄us: ad oñ
dendū ꝙ ibi ſicut ī tota eccleſia iuriſdictōē; or
dinariā habebat. Iacobꝫ aūt ī illo loco. nō q̄-
dem equalē. ſed ſubordinataȝ: qꝛ ſua erat ſub
illa petri. Itē certū eſt ꝙ ſentētia iacobi nō po
tuit artare extra termios ſiue iuriſdictōis. Sȝ
illa ſentētia petri obligauit vniuerſos ꝑ orbē.
Si ḡ cū occurrūt dubia circa ſcp̄turā ſacram
vel articulos fidei. declaratō ⁊ determiatō ſpe-
ctat ad papā: multoforti9 cū dubia occurrūt
circa intellectū alicui' conſtitutōnis ſue. vel ꝑ
deceſſoris ſui. declaratō ⁊ determinatō ſpectat
ad ip̄m papaȝ. Modo circa dicta illius ↄſtitu-
tionis ↄtingebat dubitari de paupꝑtate xp̄i et
apl'oꝝ. Et ideo Io. xxij. ⁊ rei veritatē ⁊ verum
intellectū illi' ↄſtitutōis voluit declarare. Et iō
q̄tum ad hoc. nō ↄtradicit illi ↄſtitutōi Exiit.
ſed illā declarat. Cū ḡ dicit̄ ꝙ in illa decretali
diffinit̄. ꝙ xp̄c ⁊ apl'i nihil habuerūt. q̄tuȝ ad
dominiū in ꝓprio vel in ↄmuni. Dico ꝙ nō eſt
verū ſimpl'r: vel ſi alicubi diceret̄. intelligēdū
eſſet q̄tum ad bona īmobilia. nō q̄tū ad mo-
bilia. Et hoc videt̄ dicē textus Luce. ix. cū di-
cit. filius homīs nō hꝫ vbi caput ſuū reclinet.
Nō eñ habebant xp̄c ⁊ apl'i domū vel agrū: ſȝ
bene habuerūt eoꝝ ꝑcia. Qđ dicit̄ ḡ in illa cō
ſtitutōne Exiit. dicimus ꝙ abdicatō omnium
rerū iu ꝓprio vel in ↄmuni ꝓpter deū merito-
ria eſt ⁊ ſancta. quā primi fūdatores ⁊c̄. Dico
ꝙ abdicatō omniū in ꝓprio vel in ↄmuni. in-
telligēda ē ſuple omniū īmobiliū. Et eodē mō
qđ ibi dicit̄. Hāc expropriatōē; xp̄c docuit ver
bo. ⁊ exēplo firmauit. Dico ꝙ intelligit̄ q̄tū
ad bona imobilia q̄ ꝑmitiua eccl'ia habere no
luit. qꝛ futurā eccl'iam in gētibꝫ ꝑuidebat. Nō
aūt de bonis mobilibꝫ. nec etiā de īmobilibꝫ in
tellexit. q̄tū ad ius ī vſu: ſȝ ſolū q̄tū ad ius et
dominiū in re ſimpl'r. Uel pt̄ aliter dici. diſtin
guēdo de ꝓprio ⁊ ↄmuni. Nā ꝓprium pt̄ accipi
dupl'r. Uno mō put diſtinguit̄ ↄtra ↄmune. ⁊
ſic abdicatō reꝝ etiā mobiliū in ꝓprio ē ſācta
⁊ meritoria. Alio mō put diſtinguit̄ ↄ alienū
Et ſic abdicatō reꝝ in ꝓprio. videlȝ ꝙ q̄s viue
ret nō de ſuo ſȝ alieno. in q̄ nullū ius haberet
ſaltim ſic ꝑs ↄmūitatis. nō ē meritoria nec ſā
cta. Sil'r abdicatō in coī pt̄ intelligi dupliciꝉ
Uno mō ꝙ coītas nihil habeat q̄tū ad ius ⁊ do
miniū in rebꝫ mobilibꝫ vel īmobilibꝫ ꝑ vllo tē
pore. ⁊ ſic abdicatō in ↄmūi nō ē ſc̄ta nec me
ritoria. Alio mō ꝙ ſic ↄmunitas nihil habeat
q̄tū ad ius ⁊ dominiū. ꝙ ſingl'i eoꝝ haberent
ꝑ libito volūtatis. ac ſi haberēt in ꝓprio. ⁊ nō
ſꝫm diſtributōē; ſupꝑioris: ⁊ ſic dico ꝙ abdicatō
in ↄmūi ē meritoria ⁊ ſc̄ta quā ꝑmi fūdatores
ſuauerūt. vt ptȝ Act. iiij. qꝛ ſingl'i nō vtebāt̄
bonis illi' coītatis ad votū. ſȝ put diſtribue-
bat̄ eis a ſupꝑioribꝫ. Qđ ergo dicit̄ in decreta-
li Exiit. ꝙ abdicatō in ꝓprio ē ſc̄ta ⁊ meritoria
videlicȝ put diſtinguit̄ ꝓpriū ↄtra ↄmune. nō
put diſtinguit̄ ↄtra alienū. Et ſil'r abdicatio
in ↄmuni ē meritoria. put cōmune diſtinguit̄
ↄtra ꝓpriū in ꝑticulari habēdo ius ⁊ dominiū
quilibet de coītate in rebꝫ. Et ex his patet ꝙ q̄
fuerūt ꝑ nicolaū circa paupꝑtatē xp̄i ⁊ apl'orū
dicta vel edita in ↄſtitutōe Exiit. nō fuerūt cō
traria. Sȝ ꝑ Io. xxij. ī ſua ↄſtitutōe. Quia q̄-
rundaȝ fuerunt magis explicite declarata.

Secundo ↄtra verā. §. xxiiij.

ↄcluſionē arguit̄ ſic. facē ↄtra ꝑceptū eſt mor
tale ſꝫm oēs. Sȝ apl'is fuit ꝑceptū nihil hr̄e
in ꝓprio vel in cōmūi. qđ patȝ Mat. x. vbi xp̄c
dixit imꝑatiue. Nolite poſſidē aurū neqȝ argē
tū neqȝ perā neqȝ calciamenta nec duas tuni-
cas ⁊c̄. Et cōfirmat̄ hoc qꝛ Mar. vj. dicit̄ ꝙ ꝑ-
cepit eis ne q̄d in via tollerēt. Et ad idem dicit
glo. augu. ſupꝑ illud qđ dixit petrus contractꝫ
Auꝝ ⁊ argētū nō ē mihi: qđ ꝑceptū dñi petr'
ſeruabat nō habēs aurū et argentū. Cū ergo
apoſtoli nō dicant̄ peccaſſe mortalit̄ circa pau
pertatē. Si habuiſſent aliquid in ꝓprio vel in
cōmuni. feciſſent cōtra ꝑceptum ⁊ mortaliter
peccaſſent. ḡ nihil habuerūt in ꝓprio vel in cō
muni. Sed ad iſtud rñdetur multipl'r ⁊ opti
me. Primo q̄deȝ qꝛ ſꝫm augu. in pluribꝫ locis.
Iſtud nō fuit ꝑceptū ſȝ documētū: vnde facien
do contrariū non peccabant mortaliter. ſicut
nec religioſi peccāt mortaliter tranſgredien-
do documēta. i. monitōes ⁊ ceremonialia ſuo-
rū ordinū ñ ex cōtēptu. Et ꝙ ñ fuerit ꝑceptū.
ptȝ ex hoc. qꝛ ſub eodē cōtextu dicit̄ Lu. x. Ne
minem ꝑ viam ſalutaueritis. Nimis eñ durū

videt̃ dicere. ꝙ apoſtoli ⁊ apoſtolici viri euntes ad p̄dicādū. ſi ſalutarēt peccarēt mortaliter. Preterea multa ex eis que ibi interdicta ſūt reperiūt̃ habuiſſe. Naꝫ ⁊ loculos habebāt quos iudas portabat et ſacculū et peram. Vñ dixit eis Luc. xxij. Qui habꝫ ſacculum tollat ſimiliter ⁊ perā ⁊c̄. Ex quibꝫ verbis p̄ſupponit̃ eos habuiſſe illa. Marc⁹ etiā dic. ꝙ portarēt virgam quaꝫ tñ ꝓhibitam alius refert xp̄m habuiſſe nōſolū vnā tunicam patꝫ ex euāgelio quia vltra tunicā incōſutilē quā nō diuiſert̃ partiti ſūt milites veſtimēta ſua. Sed et de calciamentis dixit baptiſta. Nō ſū dignus calciamēta ⁊c̄. Quod etſi Grego. exponat miſtice. tñ ⁊ lrālis expoſitio p̄r⁹ſeruanda eſt. Et Petro dictū fuit Act. xij. Calciate caligas tuas. ¶ Preterea iſta fuert̃ aplīs dicta vt p̄latis. quibus ſuccedūt epi: fuit enī dictum eis qñ miſit ad predicādum. quod exercitiū competit p̄latis ex officio. religioſis vl̄ alijs ex cōmiſſione vel priuilegio. Jteꝫ ex hoc accipitur forma ⁊ inſtitutio p̄latoꝝ i eccleſia vt dicit Beda. Sed nullus dicit ꝙ p̄lati cuꝫ vadūt ad p̄dicandū peccēt mortaliter. ſi hn̄t aliqua i communi. immo hoc dicere eſſꝫ damnare ſāctiſſimos ep̄os ⁊ doctores ecclīe. Auguſtinū. Amb. Hyla. Gregor. qui bona eccleſie i cōi poſſederūt et laudabiliter diſpenſauerūt. Nō igitur fuit illud ad lrām p̄ceptū. ſed documētū nō neceſſario obſeruādum. Et qđ allegatū eſt ſup̄ Marci. vj. Precepit eis ⁊c̄. dicēdum ꝙ p̄ceptū in ſcriptura. aliqñ ſumitur ſtricte ꝓ neceſſaria obligatione: vt illđ Joh. xv. Hoc eſt p̄ceptū meū vt diligatis inuicem. Aliqñ ſumitur large ꝓ documēto vel admonitōne. vt illud Mar̄. vij. p̄cepit eis vt nemini dicerēt. ſ. mutū et ſurdum fuiſſe ſanatū. Durū eſt dicere. ꝙ illi cū nō ſeruarent hoc ſed diuulgarēt: peccarēt mortaliter. poti⁹ ibi fuit documentū: vt dicit Grego. ad docēdū videlicet nos vitare laudes humanas. Sic etiam pōt dici ꝙ cū xp̄c interdixit iſta: nō iſta prohibuit vt nō haberēt aliquod ius i tp̄alibus. ſed ꝓpter multas alias cauſas vt docēt doctores ſācti. Et prima vt oſtenderet alimēta ab eis deberi quibꝫ p̄dicabāt. Et hāc rōneꝫ aſſignat Hiero. Secunda ad tollendū aplīs oēꝫ puſillanimitateꝫ et ſolicitudinē ſup̄fluā c̄ca tp̄alia. Et hāc ponit Gregor. Tercia vt totaꝫ ſpem ſuā in deo ponerēt. Hāc tangit Cirill⁹. Quarta vt virtutē mgr̄i mittētis oſtenderet cū nihil eis defuerit. quā rationē xp̄c exp̄ſſit Luce. xxij. qñ miſi vos ſine ſacculo ⁊c̄. Quita eſt vt iſta nō haberēt ad ſup̄fluitateꝫ. et ꝓpter iſta p̄dicarent. Secūdo pōt dici. ꝙ falſū ē dicē ꝙ aplīs fuerit p̄ceptū nihil hr̄e i ꝓp̄o vel cōi. Nec hoc pt̄ hr̄i: vt illi aſſerūt. ex illis verbis. Nolite poſſidere aurū ⁊c̄. Nam hoc fuit dictū nōſolum aplīs: ſꝫ et ſeptuagintaduobꝫ diſcipulis. vt hr̄ Luc. x. qñ xp̄c deſignauit eos ad p̄dicādum. Sed illis diſcipulis. lxxij. nō fuit hoc p̄ceptū. ſ. nihil habere nec i ꝓp̄o nec i cōi. qđ et illi cōcedūt. Ergo ex illis verbis cōcludi nō pōt. aplīs illud fuiſſe p̄ceptum. Tercio dici pōt ꝙ illud etſi fuiſſet p̄ceptū quod tñ nō fuit. fuiſſet eis factū ꝓ loco ⁊ tp̄e. ſ. qñ fuerūt miſſi ad p̄dicādū in via. ſicut dicit text⁹ euāgelij. precepit eis. Nihil tuleritis i via: ğ non obligabantur ex illo verbo. quin alio tp̄e vel loco poſſent aliqua hr̄e in cōi. Nec i via fuit eis ꝓhibitum aliqua portare. Sed ſolū ea q̄ poſſent aliqualiter diſtrahere a p̄dicatōe ꝺbi vnde cōceſſit eis portare vnā tunicā ⁊ ſandalia Mar̄. vj. Jn quibꝫ ſi habebāt ſolum nudū vſum facti: quero quis habebat de illis dominiū: et nō videtur poſſe dari niſi ipi qui portabāt. Et ideo dicūt aliqui et bene. ꝙ in oīībꝫ argumentis quibus ex autoritate canonis ⁊ ſanctoꝝ ꝓbatur. ꝙ nihil habuerūt in ꝓp̄io vl̄ in cōmuni. cōmittit̃ fallatia ꝯñtis. Arguēdo. Non habuerūt iſta. ğ nulla: vl̄ fuit preceptū eis ꝙ nō habuert̃ iſta. ğ nec aliqua. Quarto ꝑ illa verba nō pl⁹ ꝓhibuit eis dominiū illaꝝ reꝝ. q̄ vſū cū ait. Nolite portare auꝝ ⁊c̄. ita ꝙ ꝓ illo tp̄e nō debebāt hr̄e vſū auri ⁊ argēti. Alioquin potuiſſent portare bonos florenos ad vſū ſuū. dñio penes alios remanēte. qđ ipi nō dicūt et apparet ex textu. Et ſic ptꝫ ꝯclīo. ꝙ ex illis verbis i quibꝫ multū ſe fūdāt. nō pt̄ hr̄i eis factū p̄ceptū. ꝙ nihil haberēt i cōi vl̄ in ꝑticulari: ſꝫ ne iſta tp̄alia portarēt ⁊ quererent tāq̄ incerti et nimis ſoliciti de q̄ viuerēt. et ſup̄flua tenentes nimis inordinate ad ea afficerētur. Et ſm̄ hoc pt̄ dici fuiſſe eis et ſucceſſoribꝫ p̄ceptū. nō ſimpliciter rōne portatōis vel habitōnis. ſed rōne nimie ſolicitudinis ⁊ amoris. ¶ Et ex his ptꝫ error. viij. capitl̄i libelli maledicti fraticelloꝝ. vbi dicūt ꝙ xp̄c ſimplicit̃ ⁊ abſolute cū miſit ad predicandum aplōs: dicens. Nolite poſſidere auꝝ ⁊ argentū ⁊c̄. interdixit eis omne ius et dominiū reꝝ oīm tp̄aliū ad lrāꝫ. Et qꝛ Jo. xxij. declarauit ꝯ̄riū ⁊ hn̄: dicūt hereticū. Sꝫ ptꝫ ex declaratōibꝫ doctoꝝ inductoꝝ ⁊ rōnibꝫ. qꝛ illud fuit documētū nō p̄ceptū. Etſi p̄ceptū. ad tp̄s cuꝫ miſit ad p̄dicādū exercēdos ꝑ illa vt incipientes i ſtatu r̄ligioſo. Vel meli⁹ qꝛ p̄cepit ex intētiōe ſeu ꝓhibuit i illis v̄bis. inordinatū affectū ad terrena et nimiā curā ⁊ ſolicitudinē et ea que haberēt impedire ab actu p̄dicatōnis. Jpi ğ falſi ⁊ heretici ſūt. ſm̄ litteraꝫ que occidit exponentes. et male.

¶ Tercio pōt argui ſic .§. xxv.

xp̄c fuit ꝑfectiſſim⁹ i euāgelica ꝑfectōe. Sꝫ ad euāgelicā ꝑfectōꝫ ꝑtinet pauꝑtas. ğ ꝑfectiſſimus i pauꝑtate. Sꝫ maior ē pauꝑtas nō hr̄e nec i ꝓp̄o nec i cōi. q̄ hr̄e ſaltim i cōi aliq̄ mobilia. Ergo vidꝫ ꝙ xp̄c nō habuit nec i ꝓp̄o nec i cōi. Ad qđ rñdet̃. ꝙ pauꝑtas euāgelica pōt

accipi duplicit̄. vno mō q̄tū ad ꝑpationē aī
⁊ ſic eſt virt⁹ nō alia a caritate. Et iſto modo
xp̄c fuit pauprim⁹ ſr̄ oēs. etiā Joh̄. bap. Alio
mō pt̄ accipi ſm effectū exteriorē. i. carētiā
rer̄. Et ſic nō ē eſſentialr̄ vt⁹. ſ; inſtrumētuʒ
valde accomodū ad pfectōʒ virtutis. ⁊ ſic xp̄c
nō fuit paupior Johe. Sʒ hoc ē aduertēdū q̄
bonitas ī inſtrō nō attēdit̄ ſm quātitateʒ in-
ſtrumēti. ſʒ ſm ꝓportionē ad finē. ſic̄ pʒ ī me-
dicina. Et iō nō oportuit q̄ xp̄c ſūmā paup-
tatē aſſumet̄ q̄tum ad effectū exteriorē. alio-
quin nec debuiſſet hr̄e victū et veſtituʒ: ſed q̄
hr̄et pauptateʒ magis cōgruētē fini nr̄e redē-
ptōis. Ipe eni q̄ ꝑ ſalute hoim venerat et cō-
uerſari cū eis hēbat. vn̄ ſic̄ ſūpſit abſtinētiā
nō ſūmā vt Joh̄. bapt. ſed ꝯformē cōi vite ho-
neſte: ita et pauptatē mediocrem hn̄s. ſ. cum
aplis ī cōi mobilia. q̄ mod⁹ nō ht̄ aliq̄d diſco-
ſitatis. vt hr̄e immobilia. nec anxietatis plu-
rimū vt nō hr̄e ī cōi vel ꝑticl'ari: mō declara-
to. Et cū dr̄. Niſi q̄s renūciauerit oīb̄ q̄ poſ-
ſidet nō pt̄ me⁹ eſſe diſcipul⁹ Luce. xiiij. xp̄c q̄
oīb̄ renūciauit ī ꝓpo et cōi. nō ſeq̄t̄. Nā et q̄-
cūq; renūciat ſclo vt oēs religioſi q̄ affectu et
effectu abdicāt ꝓpetati. dicūt̄ vere renūciare
oīb̄: et tn̄ licite aliqui hn̄t nō ſolū mobilia in
cōi. vt p̄dicatores: ſed et̄ immobilia in cōi. vt
oēs mōachi. Nec maioris pfectōis ē renūcia-
re oīb̄ ī ꝓpo ⁊ ī cōi. vt miores faciūt: q̄ r̄nūci
are oīb̄ ī ꝓpo ſolū. ſʒ nō ī cōi. vt ꝓbatū eſt ſup̄
in. vj. articulo. licʒ ſit artior renunciatio.

Quarto pōt argui ꝯt̄. §. xxvj.

ex mltis auctib̄. canonis ⁊ ſctoꝝ. vt illō Mt̄.
xix. Ecce nos r̄liq̄m⁹ oīa. ḡ ī ꝓpo ⁊ ī cōi. Et illō
Mt̄. viij. fili⁹ hoīs nō ht̄ vbi ca. ſu. re. Et p̄s. ī
ei⁹ pſōa. Ego mēdic⁹ ſū et paup. Et Aug. Oīa
ꝯtēpſit xp̄c t̄rena mōi: vt ꝯtēnēda eē mōſtra-
ret. Et Euſebi⁹ ſr̄ Mt̄. dic aplos fuiſſe extre-
me pauptatis. Et Hiero. Si vis eē pfct⁹ nihil
hēas p̄ter xp̄m. Et ſr̄ illō Mt̄. xvij. qn̄ inuen-
tū ſtaterē in ore piſcis Petr⁹ ad mādatū xp̄i
ſoluit tributū. cū aliūde nō hr̄et. dicit Hiero.
q̄ tāte dn̄s fuit pauptatis. q̄ nō hēbat vn̄ ſol
uēt t̄butū. Etſi obijciat̄: ait ip̄e. de loculis q̄s
ferebat Judas. R̄ndebim⁹ q̄ reputabat nefas
id qō portabat ī loculis ꝑ paupib̄ ī ſuos vſus
ꝯuertē. Et multe alie auctēs poſſent induci.

Ad has r̄ndet̄. Ad illaʒ. Ecce nos reliq̄m⁹
oīa. verū ē. q: ī ꝓpo renūciauert̄ ⁊ reliq̄rūt oīa
Ad ſcdaʒ. Utiq; ꝯcedim⁹. q̄ fili⁹ hoīs nō hūit
vbi caput reclinaret. i. domū. ſʒ ꝑ hoc nō tol-
lit̄. ſi nō habuit īmobilia. q̄n habuerit mobi-
lia ī cōi. Ad t̄cium. Utiq; paup fuit xp̄c. par
hn̄s ⁊ mēdic⁹. ab alijs petēs elȳas. Sed ⁊ mē-
dicātes dicūt̄ et ſt̄ frēs p̄dicatores. et tn̄ licite
hn̄t mobilia in cōi. Ad auctēs ſctoꝝ ſi mille
eſſent pt̄ r̄nderi vno v̄bo. Oēs eni auctēs q̄
dicūt q̄ interdixit eis oīa. vel q̄ renūciauert̄
oīb̄: vel ſūt intelligēde q̄tū ad modū habēdi

ſ. q̄ nō habebāt in ꝓpo: vel q̄tum ad curam ꝓ-
uidēdi et vt amouerēt ſupflua. Cōtempſit. n.
xp̄c: ſm Aug. oīa mūdi. quia ī ꝓpo: naʒ q̄ ha-
bētur in cōi. nō dicūt̄ mūdi ſed dei: q̄ at̄ ī ꝓpo
mūdi dici pn̄t. fuert̄ apl'i extreme pauptatis
cōgruentis tn̄ fini. et hoc eſt hr̄e tm̄ ī cōi ⁊ ad
neceſſitateʒ. nō ad ſupfluitatem mobilia. Ad
illud Hiero. Nihil habeat p̄ter xp̄m. intelligi
pōt. vel in ꝓpo. Nam religioſus verus nil hr̄e
dicit̄. licet monaſteriū ſuū multa habeat etiā
immobilia: vel intelligit̄ q̄ ad affectum inor-
dinatū. Ad illud de tributo reſpōdetur. q̄ xp̄o
aliqua offerebantur ſibi ꝑ ſuis et apoſtoloꝝ
neceſſitatibus. aliqua vt pauperibus diſtri-
buenda: ſicut etiam hodie fit ī religioſis qui-
bus plura dant̄ et committūtur diſpenſāda.
Et vtraq; portabat Judas ī loculis. aliquid d̄
his que data erāt eis ad vſū eoꝝ. etſi eſſʒ que
paupibus eſſent diſtribuēda. Sed nō ſequit̄
q̄ ſi tunc nō erat ī loculis aliquid ī vſus ſuos
cōuertēdum. q̄ nūq̄ fuiſſet. immo expſſe patʒ
q̄ al's erant talia. Nam cū iuerunt in ſichar
ad emēdū cibos: Joh̄. iiij. vtiq; de loculis re-
ceperūt illā pecuniā et pro vſu xp̄i et diſcipu-
lorū ipoꝝ. Et ſic etiaʒ quod Petr⁹ dixit Act̄.
iiij. Argentū et aurum nō eſt mihi. nō ſequit̄
q̄ ſi tunc ſecum nō habebat quin al's potuiſ-
ſet habere in cōmuni. Et mulieres que dicūt̄
miniſtraſſe xp̄o ⁊ diſcipl'is de facultatib̄ ſuis
nō ſequit̄ q̄ ſemꝑ hoc fuit. ſed tūc ip̄i nec etiā
in cōmuni habebāt: ſic viuentibus in cōmūi
aliquando eis deficiūt etiam mobilia ꝑ aliq̄
tempore. vnde ſibi procurāt per diuerſos mo-
dos. Nec enim mulieres forte continue ſecute
ſunt eum.

Octauus articl's ē. §. xxvij.

Utrū ſit hereticū aſſerere. q̄ xp̄c et apl'i nihil
habuerūt ī communi. Sed q: de materia he-
reſis ſatis habetur in ſcda p̄te titulo vl't. ideo
breuiſſime hic expedietur. Sciendū igit̄ q̄
ad hoc vt quis ꝓprie dicatur hereticus qua-
tuor requirūtur. Primū eſt error ī intellectu
ita q̄ male ſentiat de veritate. Un̄ Aug⁹. dic.
q̄ heretic⁹ eſt qui falſas opiniones gignit vel
ſequit̄. Licet enim fornicans vel furans agat
ꝯtra veritateʒ. que dicit nō mechandum nec
furādum: non tn̄ eſt hereticus. niſi extimaret
talia eſſe licita et pertinaciter. Et ratio eſt. q:
nō habet errorem in intellectu ex quo ſcit eſſe
mala. Secūdū qō requirit̄ ad hereſim. eſt
q̄ talis error ſit circa ea que ꝑtinēt ad fidē. vl'
ꝯ veritateʒ determinatōis eccl'e: in his q̄ ꝑti-
nēt ad fidē et bonos mores ⁊ nc̄cia ad ꝯſecu-
tionē vite eterne. Si eni eēt error ī his q̄ non
ſūt nc̄cia ad ſalutē. vt q̄ ſol ſit minor t̄ra. vel
al's ꝯcl'ones phicas vel geometcales n̄ ꝑtinē-
tes ad fidē. ibi nō ē heres̄ vl' error ꝑicl'oſ⁹ ſa-
luti. Et q: detēmiatō dubioꝝ t̄ca fidē vl' ſacram
ſcp̄turā ſpectat ad eccl'aʒ ⁊ p̄cipue ad ſummū

pontificē vt.xxiiij.q.j.Quotiēs. Jdeo ī hmōi
ſtādū ē determiatōi eccl'e ⁊ ſūmi pōtificis pci
pue.Et ptinacit̄ aſſerēs ꝯ hmōi deťminatōez
eccl'ie ꝯſtituit hereticū ſic̄ ſentiēs ptinaciter
ꝯ fidē. ¶ Terciū qꝺ requirit̄ ad heresim ē. ꝙ
ſit ꝓfeſſus catholicā veritatē: q̄ ꝓfeſſio fit in
baptiſmo.vbi ꝓmittit ſe credere q̄ ſūt fidei.vl'
patrinus ꝓ eo ſi eſt puul⁹: ſi male ſentiret de
his q̄ ſūt fidei ⁊ ptinaciter.ex q̄ nō eſt ꝓfeſſus
talez fidē xpianā.nō dicet̄ heretic⁹. ſed iude⁹
vel pagan⁹ q̄ ſūt ext̄ eccl'iaz.Et de hmōi eccle
ſia nō iudicat vt hereticis.Videt̄ etiaz requi
ri ꝙ talis ꝓfeſſus fidē.aliq̄d credat circa ea q̄
ſūt fidi xpiane.ptinēs ad diuinitatē vl' hūa-
nitatem xpi.Si.n.nullā veritatē de xpo cōſi
teret̄.magis ꝓpe diceret̄ apoſtata q̄ heretic⁹
heretic⁹ tñ etiā diceret̄. et vt heretic⁹ punire-
tur et gui⁹ peccaret q̄ ſi aliq̄ credēt ¶ Quar-
tum qꝺ ꝓficit heresim eſt. vt obſtinata volū-
tate ⁊ ptinaci illud eligat. vel ſequat̄ errorē.
Vñ ſi aliquis ñ ptinaci malicia ⁊ obſtinata.
erraret circa ea que ſūt fidei: parat⁹ emēdare
qñ ſibi oſtēderet̄ falſū eſſe qꝺ verꝫ putat: tl'is
nō ꝓpe diceret̄ heretic⁹.qꝺ expſſe oñdit Aug.
xxiiij.q.iij.Dixit apl's. Et ibē dic. Errare po-
tero.hereticus nō ero: qꝛ.ſ.nō pertinax erat
ī ſuis opinionib⁹. ſꝫ patus corrigere ſniaz cū
ſibi fuiſſet error demōſtratus. Vñ conſtat.ꝙ
quottidie inter doctores magnos etiaz circa
diuina ſūt opiniones dv̄ſe. et aliqñ ꝯdictorie.
q̄ꝝ alterā necē eſt eē falſā. Tñ nulla reputat̄
heretica.donec ꝑ eccl'iaz fuerit altera deťmi-
nata.His igit̄ quatuor ꝯcurrētib⁹ q̄s cēſetur
heretic⁹ ¶ Nūc ad qōnez rñdendo. Cū eccl'ia
determinauerit ꝑ Joh̄.xxij.ī iſta ꝯſtitutōne.
Quia ita: ꝙ xp̄c ⁊ apl'i habuert̄ aliq̄ in cōi.et
ꝯriū aſſerere iudicauit eē hereticū. Jdeo pt⁹
iſtā determinatōz pertinaciter aſſerere xp̄m
et apl'os nil habuiſſe ī ꝓpo nec ī cōi.ſed habu
iſſe ſolū nudū vſum facti: in omib⁹ reb⁹ qui-
bus eſt vſus.qui vſus talis eēt illicit⁹.eſt he-
reticū.⁊ vt heretic⁹ talis eſt puniend⁹. Ante
vo iſtā determinatōez tenere illꝺ.etſi eēt fal-
ſum.nō tñ hereticū: qꝛ non erat declaratum
hoc eē ꝯ ſcripturā. ꝙ ſol⁹ vſus nud⁹ facti abſꝫ
aliq̄ iure vel dñio eēt illicit⁹. Et ꝑ hoc pt̄ ex-
cuſari Aluar⁹ qui ſcripſit librū notabilem de
plāctu eccl'ie. Vbi multū diffuſe ꝓſequit̄ iſtā
materiā.tenēdo ⁊ ꝓbādo modo ſuo.ſed nō ef-
ficaci.xp̄m et apl'os nil habuiſſe etiaz in cōi.
Videt̄ eñ nōdū ꝯriū ei⁹ fuiſſe determinatum
vñ ſubmittit ſniaz ſuam correctōi eccl'e ⁊ de-
terminatiōi ipi⁹ Jo.xxij.q̄ hoc determinauit
tp̄e ſuo ꝯriū.ſ.declarando.

¶ Aſſerūt etiā dicti .§.xxviij.

fraticelli ī libello ſuo virulēto.ꝙ papa Joh̄.
xxij.dixit multa heretica in dv̄ſis ſmonibus
ſuis.q̄s publice ī papatu diſſeruit. Et qꝛ dice-
bat̄ a q̄buſdaz circa finē vite illos reuocaſſe
et ſubmiſiſſe ſe ī oīb⁹ dictis ſuis determinatōi
eccl'e. dicūt ille fuiſſe hereticū.⁊ ꝙ nō ſuffecit
reuocatio illa ꝑ illū modū. Sed vtrū dixerit
illa talia q̄ ſapiūt heresim igrat̄. Tñ ſi dixiſ-
ſet.ex q̄ nō pertinax fuit.ſꝫ deťminatōi eccl'ie
ſe ſubmiſit: nō pt̄ dici ex hoc heretic⁹. vt ptꝫ
ꝑ Aug.xxiiij.q.iij.dixit apl's. Exēplū in Joa-
chim abbate. c⁹ opinio ꝯ Petꝝ lombardū de
materia trinitatis reprobat̄ vt heretica.ipē
tñ nō heretic⁹ ꝯdemnat̄. Et hoc iō.qꝛ ſbmiſit
opuſcula ſua correctōi ⁊ deťminatōi eccl'e ī fi
ne. Vt pꝫ ext̄.de ſū.tri.et fi.ca.dānam⁹ ¶ Jtē
ꝙ dicūt nō ſufficē talē reuocatōz.ſꝫ oꝫ facere
pblice ⁊ cū abiuratōe ſolēni.inducētes pl'a.c.
vt.j.q.vij.Donatū.et.c.Saluberrimū.et.c.
Cōuenietib⁹. Et ext̄.ꝺ heret. Ad abolēdā: fal
ſū ē. Nā illa iura loquūt̄ qñ error ē diuulgat⁹
⁊ ille hʒ facultatē ṙuocādi pblice.⁊ p̄lati eoꝝ
hoc exigūt ad tollēdū ſcādalū infectōis talis
doctrīne.q̄ oīa vacāt ī caſu nr̄o ¶ Vex ī illis ī-
ſiſtere.dicūt nō curare: qꝛ ſucceſſores ei⁹ ñ cū
ī illis errorib⁹ ſecuti ſūt. Sed hanc ſniaz quā
determiauit de pauptate xpi ⁊ apl'oꝝ.ſ.ꝙ ha
buert̄ aliq̄ vt mobilia ī cōi.quā dicūt hereti-
cā.qꝛ iſtā nō reprobauit.ſꝫ nec ſucceſſores e⁹
ſꝫ eā ſecūt̄ dicunt eſſe hereticos. Sꝫ ipi peſſi-
mi hoīes ſūt heretici veri: qꝛ aſſert̄ ꝯ deťmi-
natōez catholicā factā ꝑ eccl'iaz ⁊ dñm papā
Jo.xxij.⁊ oēs ſucceſſores e⁹ veros catholicos
ſūmos pōtifices.et alios oēs p̄latos eccl'ie et
doctores vtriuſqꝫ et mgr̄os plimos ī theolo-
gia cuiuſlibꝫ religionis acceptatā examina-
tā ⁊ approbatā vt veriſſimā. Et facientes ſci-
ſma ab obīa romani pōtificis receſſert̄.ꝓfici-
entes ſibi aliꝺ caput antipapā vel poti⁹ anti-
xp̄m.aſſerētes penes ſe verā eccl'az catholicā
cū ſint ſynagoga ſathane. Et cū oīs iuriſdictō
p̄latoꝝ eccl'e vt a fōte ꝓcedat a papa: ſt'o opi-
nātes oēs ſucceſſoēs Jo.xxij.qꝛ ſecuti ſt̄ verā
deťminatōz e⁹ factā ꝯca dictā materiā.eē hē-
ticos.⁊ ꝑ ꝯñs dicūt eē excōicatos ⁊ ſuſpēſos:
⁊ oēs et p̄latos q̄ aſſētiūt illi deťminatōi. Nec
debē a tl'ib⁹ accipi ſacr̄a. niſi baptiſmū ī caſu
necitatis.nec audiri dīna eoꝝ.ſꝫ a ſuis pſeu-
do epis ⁊ ſacdotib⁹ accipi ſacr̄a vtilit̄ ⁊ ſaluti
fere ¶ Ad ꝯfirmatōez ſue doctrīne adhuc hñt
oñdere vnū ꝑuū miracl'm. niſi fumū et cinēs
cū ꝯbuſti fuert̄ aliq̄ ex eis. Nec mirꝫ.qꝛ verax
de⁹ nūq̄ falſitatē opib⁹ ſuis.ſ.miracl'oꝝ appro
baret.cū eā deteſtet̄. Nr̄i aūt qui tenuert̄ illaꝫ
determinatōnē Joh̄. vt veriſſimam vſqꝫ ad p̄-
ſens.ſ.annum. Mcccccl.claruerunt varijs mi-
raculis ī diuerſis locis. ¶ Jn dicto libello cū
eis comburēdo aſſeuerāt nos dicere.ꝙ ī papā
nō cadat ſymonia. Qꝺ falſū eſt nr̄os doctoēs
hoc dicere. Sed bñ diſtinguūt Tho.et Pet.ī
iiij.⁊ alij: quia de ſymonia poſſum⁹ loqui du-
pliciter. Vno modo quo ad penas a iure infli
ctas contra ſymoniacos.ſcilicꝫ ſuſpenſionis
vel excōmūicatōis. Et ſic ē verū.ꝙ ī papā nō

cadit ſimonia. q: nullis penis iuris poſitiui
ſubijcit̄ vł ligat̄. Alio modo quo ad pc̄m qd̄
mortale eſt. Et ſic in papā pt̄ cadere ſimonia
q: ſi ordines vel ſacr̄a vel alia ſpūalia ꝯferat
ꝑ tp̄alibꝫ appreciatiue: vtiq ſimoniā ꝯmittit
Nō aūt ſi in cōferēdo beneficia. reſeruet ſibi p⸗
tem fructuū in dr̄ſis de cauſis ꝓ neceſſitatibꝫ
curie et hm̄oi. vt fit in annatis q: nō cēſetur
illud ſimoniacū. Et ſic om̄es nr̄os dicūt eſſe
ſimoniacos. qd̄ falſuꝫ eſt. Sed de ſimonia hēs
plene in ſcd̄a pte ti. j. c. iiij. Et de cēſuris eiꝰ ī
tercia pte ti. de excōicatōe. et ti. de ſuſpēſiōe.

Titulus Tredecimꝰ de dono fortitudinis.

Fortitudinis quidditas ⁊ effectꝰ. Capi. I.

Poſt donum conſilij
ſequitur ī autorita⸗
te Iſa. xj. donū fortitudīs. de q̄
in p̄s. Fortitudo mea et laus
mea dñs: ⁊ factꝰ ē mihi ī ſalu⸗
tem. Hec cū ꝯſiſtat in aggrediēdo multum ar⸗
dua vbi ſūt mortis pic̄la. In ſufferendo eq̄ni⸗
miter moleſta. In repellēdo ꝑ reſiſtentiaꝫ di⸗
abolicā tēptamīta: q̄ oīa habūdabūt vltra ſo
litū in tp̄ibꝫ p̄teritis. in ꝑſecutōe antix̄pi. ꝓ⸗
pter qd̄ dicit dñs ih̄s. Erit tribulatio talis. q̄⸗
lis nō fuit ab initio mūdi. vſq ad illd̄ tp̄s Mt.
xxiiij. Et dabūt pſeudoꝓph̄e. ſ. antix̄pi ſigna ⁊
ꝓdigia magna: ita vt ī errorē inducāt̄ (ſi fi⸗
eri pōt) etiaꝫ electi. qd̄ erit ad maxiaꝫ tēpta⸗
tōnē eoꝝ. Ideo ſub iſto titulo de ꝑſecutōe an⸗
tix̄pi aget̄: in q̄ ꝑmaxie nc̄cīa erit virtꝰ forti⸗
tudinis. de q̄ in verbis p̄s. q̄tuor pn̄t elici.
Habitus mūeralis. fortitudo mea.
Reſpectus vel actꝰ rōnalis. laus mea.
Effectus diuinalis. dominus.
Fructꝰ ſalutaris. factꝰ ē mihi ī ſaluteꝫ.

Fortitudo eſt quidam .§. j.

habitus qui nobis infūdit̄ a ſpūſācto ꝯ mūdi
aduerſa. vt in eis viriliter trāſeamꝰ. nō defi⸗
cientes ꝓpterea a virtute ⁊ mādatis dei. Im⸗
portat em̄ quādaꝫ animi cōfidētiam et firmi⸗
tateꝫ. q̄ requirit̄ ī om̄ibꝫ arduis agendis et ī
malis ſufferēdis. Vn̄ et Greg. dic. q̄ fortitudo
dat cōfidētiā trepidāti. differt tn̄ cōfidētia et
firmitas quaꝫ dat fortitudo q̄ eſt donū de qua
agit̄. ab ea ꝯfidētia quā dat fortitudo virtus
moralis. Actꝰ tn̄ vtriuſq tam doni q̄ virtu⸗
tis ſūt circa eādeꝫ materiā. Sed dr̄nt in q̄⸗
tuor. In virtute. in ope. in q̄ntitate. et ī fine.
Et in virtute quidē. q: fortitudo q̄ eſt virtꝰ hēt
menſurā ſui actꝰ. potētiaꝫ humanā ſeu vires
humanas. Vn̄ ea que ſupgrediūt̄ vires hūa⸗
nas neq aggredit̄ neq ſuſtinet. Vn̄ ph̄s dic.
q̄ fortis eſt inſtupefactibilis ī terribilibꝫ que
ſūt ſm̄ hoīeꝫ. Sed fortitudo que eſt donū ſpi⸗
ritusſācti hēt ꝑ mēſura ſui actꝰ diuinā poten⸗
tiam. de cꝰ auxilio ꝯfidit: ſicut dr̄ ī p̄s. In deo
meo trāſgrediar murū. i. om̄e qd̄ poſſet hūa⸗
ne infirmitati obuiare. Scd̄o dr̄nt ī ope.
q: fortitudo virtꝰ ꝑficit aīaꝫ ad ſuſtinenda q̄⸗
cunq pic̄ula. ſed non ſufficit dare fiduciā ad
euadēda vel aggrediēda q̄cunq pic̄ula. Sed
fortitudo donū vtrūq facit: q: ip̄a ꝑficit et in
ſufferēdo quecūq aduerſa et ī aggrediēdo q̄⸗
cūq ardua. Vn̄ ⁊ dr̄ Ecc̄i. Liberaſti me a ru⸗
gientibꝫ pātis ad eſcā. i. demonibꝫ. de manibꝫ
querētiū aīaꝫ meā. et de multis tribulatōibꝫ
q̄ circūdederunt me. et ī medio ignis nō ſum
eſtuatꝰ. Tercio differt in quātitate. q: for⸗
titudo virtus nō ſe extendit ad oīa difficilia.
Sed fortitudo donū ad oīa. Ratio huiꝰ dr̄ſi⸗
tatis eſt. q: fortitudo virtus innitit̄ facultati
ſeu virtuti humane. q̄ infirma ē reſpectu po⸗
tētie diuine. Vn̄ nō eſt vna facultas vł potē⸗
tia hūana reſpectu oīm difficultatū. Sꝫ dr̄ſe
facultates ſt̄ ordīate ad dr̄ſas difficultates q̄
ſūt ī delc̄tabilibꝫ. vt ſupandis ꝯcupiſcētijs p̄⸗
uis. q̄ nō hēt facultatē ad vincēdas difficulta
tes ī horribilibꝫ vt pic̄lis mortis. Sꝫ fortitu⸗
do donū vtit̄ facultate dīna q̄ ſua q̄ ad omia
difficilia ſufficiēs ē. Iuxta illd̄ Iob. Pone me
iuxta te. et cꝰ vis manꝰ pugnet ꝯ me: q: ſ. nil
p̄ualebit dei vtuti. Et ī p̄s. Diligā te dñe vtꝰ
mea. Et merito q: tu es ꝓpugtor potēs. immo
oīpotēs gubnator prudēs. ꝯſolator clemēs. re⸗
munerator afluēs. Securꝰ ḡ ꝓijtio oēꝫ ſolici⸗
tudinē ⁊ fiduciā ī eū: cꝰ nec potētia vinci. nec
ſapia falli. nec ꝓuidētia impediri. nec beniuo
lentia fatigari: q̄ minꝰ expleat oēꝫ indigētiā
meā et ſatiet ī bōis deſideriū meū. Quarto
dr̄nt ī fine. q: fortitudo vtꝰ nō ſꝑ ꝓducit ad fi⸗
nē opis inchoati: qm̄ n̄ ſbeſt ptāti hoīs. vt fi⸗
nē opis ſui ꝯſeq̄t̄. vel euadat mala ſeu pic̄la.
cū qn̄ꝫ oppmat̄ ab eis ī mortē. Sꝫ fortitudo
q̄ eſt donū. hec ī hoīe opat̄. q: perducit eū ad
vitā etnaꝫ ꝑ opa fortia q̄ ē finis oīm bonorū
operꝝ ⁊ euaſio oīm pic̄loꝝ. Et huiꝰ rei infūdit
quādam fiduciā mēti ſpūſſcti ꝑ donū fortitu⸗
dinis. ꝯriū timorē excludēs. hec Tho. ſuper.
iij. ſententiaꝝ. diſ. xxxiiij.

Qz iſta fortitudo ſit .§. ij.

effectꝰ diuinał pꝫ tercio ī eo qd̄ dic p̄s. Dñs. ſ.
fortitudo mea. Et ē ibi p̄dicatio ꝑ cāꝫ. vt dic
mgr̄ ī. j. ſent. Nō eī vult dicē p̄s. q̄ dñs ſit ille
hītus q̄ ē donū fortitudīs. qd̄ vtiq accn̄s eſt.
qd̄ pt̄ adeſſe ⁊ abeſſe. i. corrūpi ſeu deficē p̄ter
ſbiecti corruptōꝫ. Sꝫ dr̄ fortitudo q: in nobis
cauſās fortitudinē ip̄aꝫ. Vn̄ apl̄s ad phi. iiij.
Oīa poſſū in eo q̄ me ꝯfortat. vbi glo. Amb.
Oīa poſſū ⁊ pati et agē ī deo q̄ mihi poſſibili⸗
tatē ⁊ vires dedit. vt eī dr̄ Iſa. xxvj. Oīa opa
nr̄a opatꝰ es ī nob dñe. ſ. bona opa. Et ꝑ cari
tatē infuſā a ſpūſcto. Caritas aūt oīa ſuffert.
oīa credit. oīa ſpat. oīa ſuſtinet. i. ſuſtinē fac
Vbi notādū q̄ duplex ē actꝰ fortitudīs ⁊ ſm̄
q̄ ē vtꝰ. et ſm̄ q̄ ē donū. Priꝰ eſt aggredi ar⸗
dua. Scd̄ꝰ ē ſuſtinē eq̄nimit̄ aduerſa q̄ patit̄.
Et licet aggredi ardua et inuadere ſit pꝰ tpe
q̄ ſuſtinere ⁊ pati laborē in actu: tn̄ ſuſtinere